

jaar verslag 2015

Design Academy Eindhoven

jaar

---

verslag

2015

Inhoudsopgave

jaarverslag 2015

BERICHT VAN DE RAAD VAN TOEZICHT	6
VOORWOORD DOOR COLLEGE VAN BESTUUR	9
HOOFDSTUK 1 INLEIDING	10
1.1 2015: Herdefiniëring	10
1.2 Inspiratie en daadkracht	10
1.3 Enkele highlights	11
HOOFDSTUK 2	13
PROFIEL DESIGN ACADEMY EINDHOVEN	
2.1 Hybriditeit	13
2.2 De academie als <i>'cultural hub'</i>	13
2.3 <i>'Werkplaats'</i>	14
2.4 <i>'Community of Talent'</i>	14
HOOFDSTUK 3 ONDERWIJS	17
A. Naar samenhang en integratie	17
3.1 <i>'Speeltuin'</i>	17
3.2 Terugblik	17
3.3 Editorial Team	18
B. Werkplaatsen	20
3.4 Kloppend hart	20
3.5 Korte rondgang	20
C. Bachelors	21
3.6 Werving	21
3.7 Selectie en toelating	22
3.8 Propedeuse Symposium	22
3.9 Stage	22
D. Masters	23
3.10 Algemeen	23
3.11 Professionalisering organisatie	23
3.12 Werving en groei	23
3.13 Design Curating and Writing	23
3.14 Projecten	24

HOOFDSTUK 4 'THINKING THROUGH MAKING'	27	HOOFDSTUK 8 ORGANISATIE	51
ONDERZOEK EN LECTORATEN		8.1 'Voortreffelijkheid'	51
4.1 'Thinking through Making'	27	8.2 Teams en rollen	51
4.2 Huidige en toekomstige Lectoraten Design Academy Eindhoven	27	8.3 Zelfsturende teams	52
4.3 Kenniskring	29	8.4 'Hubs'	52
4.4 'Manifesto', onderzoeksprofiel Design Academy Eindhoven	29	8.5 College van Bestuur	52
4.5 'Lexicon', kwaliteitsindicator voor design research	30	8.6 Medezeggenschap	52
4.6 Advies over langlopende leerlijn 'Onderzoek, Theorie en Reflectie'	30	8.7 Student Council	52
4.7 'Design Curation' en nieuwe vormen van presentatie van onderzoek	30	8.8 Faciliteiten	53
4.8 Overige bijdragen aan het onderwijs	31	HOOFDSTUK 9 FINANCIËN	55
4.9 Design Research Space 'New Journalism and Debates' in samenwerking met VPRO	31	9.1 Financieel beleid	56
4.10 Publicaties, presentaties, lezingen en bijdragen aan (inter)nationale conferenties	31	9.2 Strategische financiële doelstelling	56
		9.3 Jaarrekening 2015	56
		9.4 Analyse resultaat	58
		9.5 Prestatie afspraken met OC&W	60
		9.6 Treasurymanagement	63
		9.7 Continuïteitsparagraaf	64
		9.8 Risicomanagement	66
		9.9 Notitie helderheid in de bekostiging van het hoger onderwijs	67
HOOFDSTUK 5 'MORE WORLD'	33	9.10 Overige	67
IN(TER)ACTIE MET DE BEROEPSPRAKTIJK		JAARREKENING	68
5.1 'Less bubble, more world'	33		
5.2 'Good Practices'	33	BIJLAGEN	89
5.3 'Circle of Friends'	35	I. Overzicht 'in dienst' en 'uit dienst' 2015	90
5.4 Fans	35	II. Activiteiten Lectoraat Places and Traces	91
5.5 Funders	36	III. Activiteiten Lectoraat Strategic Creativity	92
5.6 Alumni	37	IV. Design Research Space i.s.m. VPRO	94
		V. Studentenprojecten met bedrijven en instellingen	95
HOOFDSTUK 6 'THE WORLD, A STAGE'	39	VI. Samenstelling en activiteiten van de OR	96
INTERNATIONALISERING		VII. Samenstelling en activiteiten Student Council	97
6.1 Internationaal profiel	39	VIII. Publicaties Design Academy Eindhoven	98
6.2 Local Rootedness	39	IX. Studentenaantallen Bachelors en Masters	98
6.3 Internationaliseringsbeleid	40	X. Normenkader Prestatieafspraken	99
6.4 Graduation Show 2015	40	XI. HR Onderwerpen 2015	101
6.5 (Inter)nationale activiteiten	41		
HOOFDSTUK 7 'PROCESS FOLLOWS CONTENT'	45	COLOFON	104
KWALITEITZORG			
7.1 'Chain of Care'	45		
7.2 'Process follows content'	45		
7.3 Jaarcyclus	45		
7.4 Prestatieafspraken met ministerie van OC&W	47		
7.5 Interne en externe audits	47		
7.6 Nationale Studenten Enquête	48		
7.7 Alumni Enquête 2015	49		
7.8 'Potluck of Thoughts'	49		
7.9 Examencommissie	49		
7.10 Deskundigheidsbevordering	49		

Bericht van de Raad van Toezicht

Het jaar 2015 was voor Design Academy Eindhoven een jaar vol ontwikkelingen en veranderingen. Veranderingen in het onderwijs, aanzetten voor een nieuwe Missie & visie, een opvallende tentoonstelling in Milaan en een Graduation tentoonstelling maakten het jaar inspirerend.

Structuur

Uitgangspunt voor de bestuursstructuur van de academie is de scheiding van de bestuurlijke en toezichhoudende rol. Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor de besturing van de academie en legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht als wettelijk voorgeschreven toezichthouder.

De Raad van Toezicht beoogt een brede vertegenwoordiging te zijn en is daarom samengesteld uit leden met diverse en professionele achtergronden uit de culturele en communicatieve sector, het bedrijfsleven, de financiële wereld en de overheid.

Samenstelling Raad van Toezicht

2015 startte met twee vacatures in de Raad van Toezicht. Voor de invulling daarvan werd een search gestart door Van der Kruijs en Partners. Per 1 maart 2015 traden Dick Rijken en Paul Scholte toe tot de Raad van Toezicht. Per die datum had de Raad van Toezicht de volgende samenstelling:

- Gitta Luiten - Voorzitter
Functie: Consultant LawsonLuiten/ Artistiek directeur Farm of the World
- Onno Hoes – Vicevoorzitter
Functie: Onno Hoes Advies & Begeleiding (zelfstandig adviseur)
- Marianne Tijssen – Secretaris/ voorzitter Auditcommissie
Functie: CFO Five Degrees Holding BV
- Geertje Pruijssers – Lid
Functie: Communicatiemanager Woonbedrijf
- Dick Rijken – Lid
Functie: Directeur STEIM
- Paul Scholte – Lid/ lid Auditcommissie
Functie: Bestuurslid Gerechtshof Den Bosch

Vijfde etage, Design Academy Eindhoven

Mutaties College van Bestuur

In maart 2015 kondigde Tonny Holtrust, lid College van Bestuur/ directeur Onderwijs & Onderzoek aan de academie te gaan verlaten. Met ingang van 1 augustus 2015 eindigde haar dienstverband.

Per december werd Jurriënne Ossewold aangesteld als lid College van Bestuur/ directeur Onderwijs, Onderzoek & Organisatie. Ossewold was voor de academiegemeenschap geen onbekende. Na het vertrek van Tonny Holtrust was zij door het CvB aangesteld als interim transitie manager Bachelor onderwijs. Voorafgaand aan haar benoeming werden de Ondernemingsraad, Student Council en zittend CvB voorzitter door de Raad geconsulteerd.

Van maart tot en met november heeft Thomas Widdershoven, voorzitter College van Bestuur/ creatief directeur als enig CvB lid de volledige verantwoordelijkheid gedragen. De Raad van Toezicht is hem daarvoor zeer erkentelijk.

Onderzoek

Het werven, selecteren en benoemen van Collegeleden is één van de belangrijkste taken van de Raad van Toezicht. Het vertrek van Tonny Holtrust en de daaraan voorafgaande bestuurswisselingen hebben de Raad van Toezicht opnieuw doen nadenken over de gewenste bestuursvorm voor Design Academy Eindhoven. Enerzijds is de academie een reguliere HBO opleiding. Tegelijkertijd is haar profiel/DNA bijzonder en heeft ze een grote internationale naamsbekendheid en uitstraling.

Dit alles deed de Raad van Toezicht besluiten een extern organisatieadviseur opdracht te geven om de meningen en opvattingen die in de organisatie leven over de gewenste bestuursvorm voor Design Academy Eindhoven en de samenstelling en portefeuilleverdeling van het College van Bestuur in kaart te brengen. Op basis van gesprekken met DAE docenten, studenten, stafmedewerkers, hoofden van Bachelor en Master afdelingen, College van Bestuur, Raad van Toezicht en een analyse van de huidige stand van zaken luidde de belangrijkste conclusie dat "het CvB van DAE zou moeten bestaan uit twee leden. Eén met een artistiek profiel, één met een profiel onderwijs, onderzoek en organisatie. Uitgangspunt is een collegiaal bestuur."

De Raad van Toezicht heeft het advies overgenomen en Jurriënne Ossewold benoemd tot lid College van Bestuur/ directeur Onderwijs, Onderzoek en Organisatie. Het gezamenlijke College van Bestuur heeft een door de Raad geformuleerde veranderopdracht aanvaard welke in 2016 geëffectueerd zal worden; de Raad monitort de voortgang van de opdracht.

Vergaderingen en behandelde onderwerpen

In 2015 kwam de Raad van Toezicht 7 keer in vergadering bij elkaar. Bij al deze vergaderingen was het College van Bestuur aanwezig. De belangrijkste agendapunten waren in 2015:

- Samenstelling en invulling College van Bestuur
- Onderzoek naar gewenste bestuursvorm
- Beleid: Missie en Visie
- Jaarrekening en jaarverslag 2014
- Begroting 2015
- Governance en daaruit voortvloeiende regelingen

De Auditcommissie vergaderde 1 keer in aanwezigheid van het College van Bestuur, hoofd financiën en de extern accountant.

Verder vond de werving en selectie plaats van de directeur Onderwijs, Onderzoek en Organisatie. Alle leden van de Raad waren betrokken bij de selectie en gesprekken.

Een geleding van de Raad voerde jaarplan en –evaluatiesprekken met de collegeleden, legde deze vast en deed daarvoor verslag aan de andere toezichthouders.

Governance en Goed Bestuur

Design Academy Eindhoven volgt op alle onderdelen de Branchecode Goed Bestuur HBO; er zijn geen onderdelen waar op de branchecode wordt afgeweken. In 2015 zijn alle Governance reglementen besproken en daar waar nodig en/of gewenst herzien. Naast deze kwaliteitsbewakende rol fungeert de Raad als vertrouwenspersoon en klankbord voor het College van Bestuur.

Financiën

Het verslagjaar 2015 was in financieel opzicht een gezond jaar. Het boekjaar werd met een positief resultaat afgesloten wat stemt tot tevredenheid.

Design Academy Eindhoven is een bijzondere opleiding. Hoewel de toezichthouder op afstand staat is ook voor de Raad het bijzondere DNA voelbaar en zichtbaar. Niet alleen tijdens evenementen en activiteiten maar ook gedurende het jaar, als de Raad op de academie aanwezig is voor vergaderingen en dergelijke. De betrokkenheid van studenten, docenten en medewerkers bij het instituut maakt de academie tot wat zij is. De Raad van Toezicht dankt het College van Bestuur en de gehele organisatie van Design Academy Eindhoven voor haar inspanningen in 2015.

Gitta Luiten

Voorzitter Raad van Toezicht

Vijfde etage, Design Academy Eindhoven

Voorwoord door College van Bestuur

Het jaar 2015 was een roerig jaar voor de academie, dat uiteindelijk een positieve, optimistische afloop kende.

Vanaf de zomer heeft het huidige College van Bestuur een nieuwe missie geëxpliciteerd voor de academie gebaseerd op haar visie op designonderwijs en de rol en invulling van design als professie en domein.

Deze visie behelst een paradigma verschuiving, zowel op het gebied van design als van designonderwijs: sociaal engagement en de blik naar buiten hebben meer aandacht gekregen en zullen in 2016 op allerlei manieren verder uitgewerkte vorm krijgen.

Intern zijn vooral de dialoog, samenwerking en interactie centraal komen staan.

De visie die we door middel van een dialoog op allerlei manieren gedeeld hebben met de academie gemeenschap en nog delen wordt inmiddels gedragen binnen -en buiten- de academie. Dit jaar krijgt deze concreet vorm door middel van een vernieuwing van het onderwijs en de verdere doorontwikkeling van ons onderzoek.

2015 was voor de academie een jaar van herdefiniëring, herijking, waarbij het in eerste instantie vooral ging om het expliciteren van de stip op de horizon.

Het was naast een roerig ook een rijk jaar waarin ongelofelijk veel gebeurd is en waarin een nieuw elan zichtbaar begon te worden.

Thomas Widdershoven & Jurriënne Ossewold
College van Bestuur

Hoofdstuk 1

Inleiding

1.1 2015: Herdefiniëring

‘Wat is de betekenis van 2015 voor Design Academy Eindhoven? Wat voor grote lijnen kunnen we terugblikkend herkennen in alles wat er is gebeurd?’

Het zijn dit soort vragen waaraan een Jaarverslag zijn zin en relevantie ontleent. Alles overziende in een poging die betekenis te duiden was 2015 toch vooral een jaar van ‘herdefiniëring’. Het tot stand komen van een hernieuwde visie op design en de rol van Design Academy Eindhoven daarbinnen verliep hand in hand met het formuleren een vernieuwde en uitdagende visie op het designonderwijs dat de academie haar studenten wil bieden.

Inmiddels kunnen we terugblikkend vaststellen dat 2015 een jaar is geweest waarin we samen een solide basis en een goede bedding creëerden voor de daadwerkelijke vernieuwing van het profiel en het onderwijs van de academie zoals die in 2016 verder vorm kregen en krijgen.

In haar rol als transitie-manager a.i. nam drs. Jurriënne Ossewold vanaf april 2015 in samenspraak met voorzitter College van Bestuur drs. Thomas Widdershoven het voortouw door het schrijven van een uitdagende en inspirerende visie, missie en ambitie voor de academie. Later gevolgd door een nieuw model voor het Bachelor onderwijs. Ze zocht en vond draagvlak; er ontstond eensgezindheid, een constructief kritische mentaliteit en instemming met de nieuwe koers. En vooral met de manier waarop die koers werd ingezet en afgelegd: samen werkend, samen denkend en samen ontwikkelend.

De *Educational Desk*, voorheen het Onderwijsbureau, werd als een van de eersten een zelfsturend team in lijn met de vernieuwde visie op organisatiestructuur van de academie. Een structuur waarbinnen het College van Bestuur streeft naar zoveel mogelijk zelfstandigheid en samenwerking tussen medewerkers, docenten, hoofden en coördinatoren. Zelfstandigheid, verantwoordelijkheid met daarbij horende bevoegdheid, en samenwerking binnen diverse inhoudelijke teams dragen immers bij aan de optimale ontwikkeling van iedere professional. Hierbij kunnen individuen (tegelijkertijd) verschillende rollen krijgen binnen de organisatie, afhankelijk van hun talenten en interesses. Het *Editorial Team*, het overkoepelende curriculumoverleg binnen de academie, krijgt de volledige verantwoordelijkheid voor de inhoud, de methodiek, het proces en de organisatie van de ondersteunende vakken, inclusief het onderwijs zoals dat plaatsvindt in de werkplaatsen en het dialoogprogramma

met lezingen en debatten. Voorzitter is de directeur Onderwijs, Onderzoek en Organisatie. Het Editorial Team vormt een noodzakelijke voorwaarde voor de nagestreefde afstemming en integratie van het totale curriculum van de academie. Een belangrijke stap naar eensgezindheid en draagvlak is gezet door het Coördinatoren Overleg concreter en directer te betrekken bij de vernieuwingen. De kwaliteit en expertise van de coördinatoren, hun verwevenheid met de dagelijkse onderwijspraktijk zijn noodzakelijke ingrediënten voor een daadkrachtig en realistisch vernieuwingsbeleid.

In oktober organiseert het College van Bestuur een eerste *Potluck of Thoughts* voor medewerkers, docenten, hoofden en coördinatoren. Een hub van uitwisseling van ideeën, suggesties voor inhoudelijke verbeteringen, wenselijke onderwijsvernieuwingen, mogelijke samenwerkingen binnen en buiten de academie. Reacties varieerden van ‘inspirerend’ en ‘samenbindend’ tot ‘veelbelovend’.

1.2 Inspiratie en daadkracht

‘Ontwikkel een actuele visie op het design vak en de unieke bijdrage van Design Academy Eindhoven daaraan, stem het onderwijsmodel en het onderzoeksprofiel daarop af en ontwikkel een bijpassende organisatiestructuur.’

Zo luidde de opdracht van de Raad van Toezicht aan het College van Bestuur, per 1 december 2015 bestaande uit Thomas Widdershoven, creatief directeur, en Jurriënne Ossewold, per die datum aangesteld als directeur Onderwijs, Onderzoek en Organisatie.

‘De juiste persoon op het juiste moment’, zo was inmiddels de algemene teneur onder studenten en personeel. Medewerkers raakten geïnspireerd, hoofden en coördinatoren voelden zich gehoord en erkend, docenten sloten zich aan, samenwerking was niet langer een streven, het bleek de feitelijke basis voor de *‘Community of Talent’* die de academie in essentie wil zijn. Visiedocumenten bleken geen loze woorden, ze leidden tot nieuwe vormen van samenwerking. Het *Editorial Team* bestaande uit docenten en medewerkers werkten plannen uit voor de toekomstige programmering van de ondersteunende vakken, waarbij in toenemende mate de schotten tussen de Ontwerpafdelingen en de ondersteunende vakken tot het verleden gaan behoren.

Ook de theorie en het onderzoek kregen door toedoen van een degelijk advies van de Kenniskring een structurele plek in de toekomstige zogenaamde *Reflections & References* leerlijn.

Lectoren en Kenniskring scherpten het onderzoeksprofiel van de academie aan en ontwikkelden een zogenaamd 'Lexicon' waarmee al het onderzoek binnen de Lectoraten, de Ontwerpafdelingen en de ondersteunende vakken geëxpliciteerd en in kaart gebracht kon worden. Zowel studenten als docenten maakten op een onorthodoxe manier kennis met het Lexicon tijdens een speciale conferentie op 13 mei. De kwaliteit van de internationale samenwerking met gerenommeerde instituten werd leidend. Voorheen incidenteel bedachte vernieuwingen kregen een inhoudelijke en organisatorische bedding waardoor ontwikkelingen elkaar gingen versterken, vernieuwingen verknoopt raakten en betekenis kregen in het licht van de vernieuwde visie op het vak, het onderwijs en onderzoek en de organisatie.

De organisatie professionaliseerde, zelfsturende teams kregen meer samenhangende taken en verantwoordelijkheden. Nieuwe collega's traden aan, namen frisse ideeën mee en versterkten de nagestreefde cultuur van samenwerking en onderlinge verbondenheid.

Studenten kregen een structurele rol in het realiseren van de vernieuwingen. De academie bewoog mee met hun inbreng. Een generatie studenten die meer dan voorheen op de wereld om hen heen gericht is, creatief bij willen dragen aan oplossingen van maatschappelijke issues, makkelijk contact maken met andere disciplines, samenwerking zoeken, kortom, die ons leren met andere ogen te kijken naar het vanzelfsprekende. De Student Council organiseerde in samenwerking met het College op 6 januari 2016 een *Student Potluck* voor alle studenten: een bevroren bijeenkomst waar het College de voorgenomen verbeteracties presenteerde en tijdens een *Press Conference* kritisch bevraagd werd door de 200 aanwezige studenten. En waar studenten tevens kritische feedback gaven op de plannen en verbeteringen voor hun eigen Ontwerpafdeling voorstelden. Dat alles mede naar aanleiding van de resultaten van de NSE en de Kunstenmonitor 2015. Tijdens de Potluck traden de leden van de Student Council op als gespreksleiders nadat de academie ze een training in het leiden van groepsgesprekken had aangeboden. Kortom, een jaar van inspiratie en daadkracht!

1.3 Enkele highlights

2015 was ook het jaar van de *Hervalidatie* door de Validatiecommissie Kwaliteitszorg Onderzoek. Op 6 november boog de commissie zich over ons kwaliteitszorgsysteem, door ons beschreven als 'Chain of Care', in plaats van 'Chain of Control'. Ze bleken aangenaam verrast door de eigen visie op kwaliteitszorg en op onderzoek en de vorderingen die we in relatief korte tijd bereikt hadden. Een volmondig 'gevalideerd' was het resultaat. Zie verder Hoofdstuk 4 Onderzoek en 7 Kwaliteitszorg.

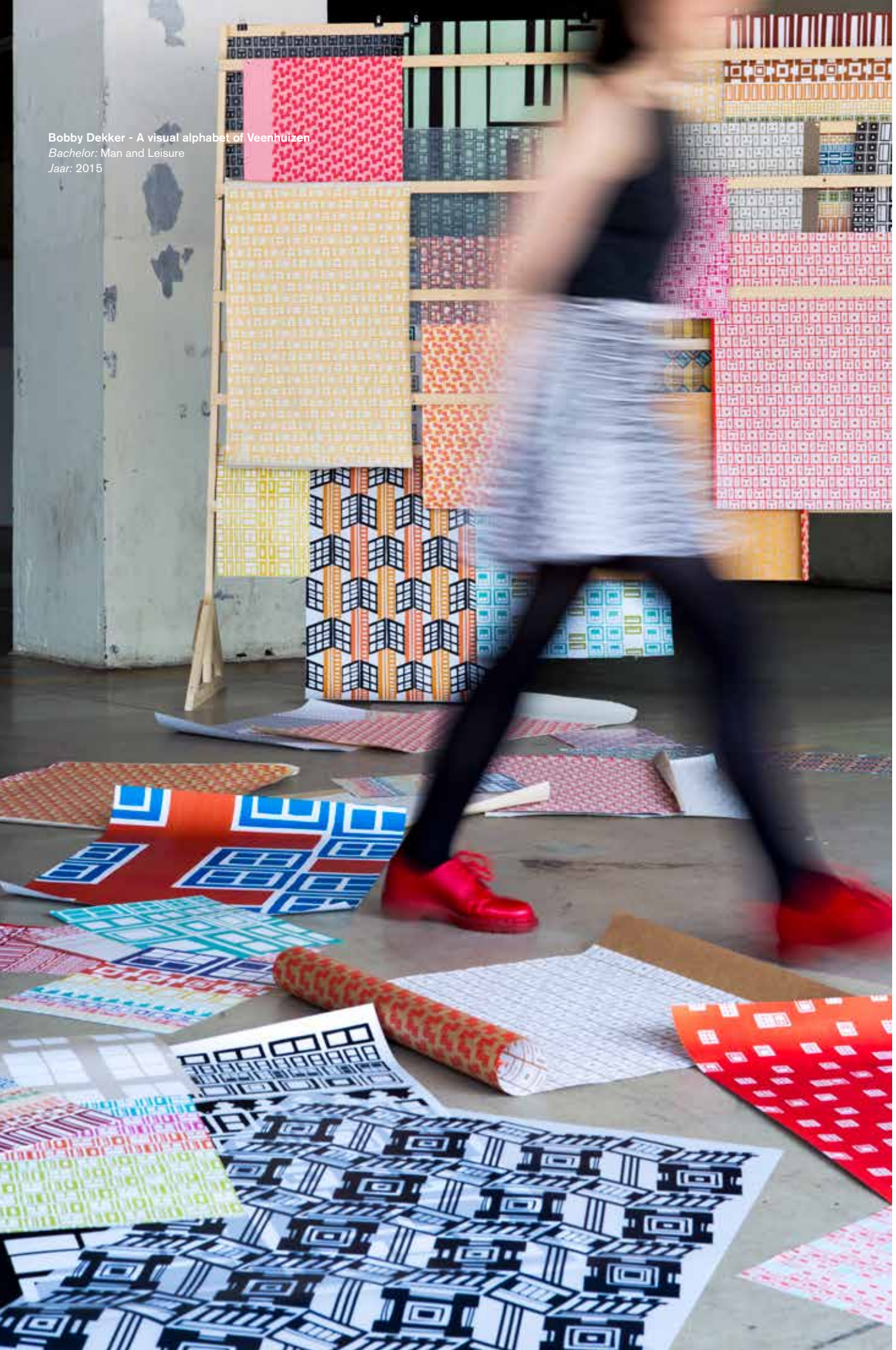
In het van Abbemuseum werd een onderzoek naar nieuwe posities in design afgerond met de derde tentoonstelling uit een trilogie. De trilogie vormt een van de pijlers waarop de paradigma-verschuiving van de school gegrond is. Alle drie de tentoonstellingen werden geïnitieerd door creatief directeur Thomas Widdershoven. 'Thing-Nothing', het vervolg op 'Self Unself' en 'Sense Nonsense' focuste op de rol van de ontwerper in een de-materialiserende wereld.

In Milaan waren we dit jaar van de partij met een experimentele en spraakmakende tentoonstelling 'Eat Shit', waarin de paradigmaverschuiving van de academie concreet vorm kreeg. De tentoonstelling werd geïnitieerd door creatief directeur Thomas Widdershoven en Hoofd Food/Nonfood Marije Vogelzang. De titel was naast een provocatie ook een aandachtstrekker voor het menselijk lichaam als producent van kostbare stoffen die hergebruikt kunnen worden. Het Bachelor Design Department Food/Nonfood verplaatste de lesruimte van 18 2e jaars studenten van Eindhoven naar Milaan en het hoofd met haar docenten verzorgden daar 'live' lessen gadeslagen door een geïnteresseerd publiek. De tentoonstellingsplek was school en hotel en restaurant en werkplaats ineen.

En dan onze *Graduation Show*.

Voor onze afstuderende studenten een uniek moment in hun overstap van de academie naar de beroepspraktijk. De show was dit jaar goed voor 42.000 bezoekers! Niet alleen uit publiek dat geïnteresseerd is in design, ook experts op het gebied van design en invloedrijke vertegenwoordigers uit industrie, overheid en maatschappelijke instellingen kregen volop gelegenheid kennis te maken met de nieuwe generatie ontwerpers en hun maatschappelijke betrokkenheid.

Bobby Dekker - A visual alphabet of Veenhuizen
Bachelor: Man and Leisure
Jaar: 2015

Hoofdstuk 2

Profiel Design Academy Eindhoven

2.1 Hybriditeit

Design Academy Eindhoven wil designers opleiden die het verschil maken in de wereld. Vanuit oprechte verwondering en fascinatie verbinden onze studenten zich met de wereld om hen heen. Hun empathie in combinatie met hun *'engaged distance'* zorgt voor verrassende alternatieven voor de maatschappelijke problemen van deze tijd. Een persoonlijke en poëtische benadering stelt hen in staat perspectieven te veranderen, grenzen te verkennen en onverwachte verbanden te leggen tussen verschillende, doorgaans gescheiden disciplines. We leren ze een hybride manier van werken, die hen toerust voor de nog onbepaalde toekomstige beroepspraktijk. Het is dankzij die hybriditeit dat ze uiteindelijk vaak het design metier als zodanig weten te herdefiniëren. Ze leren door te veranderen en veranderen door te leren, speels, met humor en bewust van eigen mogelijkheden en grenzen.

In het zoeken naar tegenkrachten en –bewegingen vormen de creatieve uitingen en visuele representaties van de ontwerper vaak de bepalende en inspirerende schakel in de samenwerking met experts. Hun unieke mixtuur van creativiteit, empathie, openheid en onbevooroordeeldheid zorgt voor onverwachte invalshoeken bij het hoofd bieden aan grote maatschappelijke uitdagingen.

De academie daagt studenten uit om vanuit hun persoonlijke intuïtie en overtuigingen conceptueel te leren denken. Door hechte verbondenheid met het professionele werkveld zijn we als academie in staat onze studenten voor te bereiden op het functioneren in een professionele werkomgeving, waarin ze hun conceptuele benadering kunnen inzetten als *'agent of change'*.

2.2 De academie als 'cultural hub'

Naast educatieve instelling functioneert de academie ook als een *'cultural hub'*: een fysieke, virtuele en mentale plek waar de dialoog tussen de academie-gemeenschap en de buitenwereld –van lokaal tot internationaal– concreet gestalte krijgt.

Dit brede culturele perspectief is uniek voor een kunstopleiding en is in onze ogen cruciaal voor onze opvatting over educatie en onderzoek. Beide kunnen niet los gezien worden van wat er gaande is in de wereld, en beide oefenen hun invloed uit op de wereld. Beide kunnen tevens geen vorm krijgen zonder dialoog met die buitenwereld. Die interactie is een van de belangrijke bouwstenen voor ons curriculum en onze onderzoeksagenda, en stelt ons in staat betekenisvolle bijdragen te leveren aan maatschappelijke ontwikkelingen en tevens recente en toekomstige ontwikkelingen (waaronder technologische) van invloed te laten zijn op ons onderwijs en onderzoek. In 2015 heeft het College een concreet plan uitgewerkt om de bestaande ad hoc vormgegeven dialoog (symposia, debatten, tentoonstellingen, publicaties) te professionaliseren tot een *'dialogue programme'* dat in samenhang met ons curriculum de studenten een volwaardig en actueel onderwijsprogramma biedt.

We beschouwen het als onze opdracht een alternatief te bieden voor de heersende economische praktijk waar doorgaans de wensen van de consument het startpunt voor het ontwerp en de productie vormen. In tegenstelling daarmee starten de uiteindelijke eindexamenprojecten van studenten dan ook met hun persoonlijke fascinaties en sociale waarden. Dat stelt des te hogere eisen aan de presentaties van hun ontwerpen. Ze vormen een onbarmhartige check met de realiteit: *"is er vraag naar mijn ideeën?"*. Ook hun manier van onderzoek roept de vraag op: *"heeft mijn ontwerp zin?"*. Eindexamenproject(en) vormen onderdeel van hun uiteindelijke portfolio, waarmee ze cliënten en mogelijke opdrachtgevers willen overtuigen om samenwerking met hen aan te gaan.

2.3 'Werkplaats'

'Thinking through making' behoort tot het DNA van de academie. Het fysieke ambacht, het 'maken' biedt studenten de gelegenheid tot reflectie, leert ze hun innerlijk te verbinden met het uiterlijke leven en leert ze twijfel te koesteren als waardevolle dynamiek in het design proces. Vrijheid vergt controle en die wijsheid geldt zowel voor het hart als voor de hand.¹ Het maakproces, het intensief in contact staan met de materie, dwingt studenten kritisch te luisteren naar zichzelf. In onze werkplaatsen leren studenten welke invloed het maken heeft op het gevoel en het begrip van vorm, iets dat relevant is voor alle vormen van design, hoe immaterieel ook.

Met andere woorden, het maken biedt studenten met andere woorden onmisbare stappen in hun ontwerp- en onderzoeksproces. Twijfel zet aan tot experiment, tot trial and error en voedt hun intuïtie.

'Thinking through making' is een proces waarin het maken en het denken zich in hoog tempo afwisselen in snelle iteraties. Het maken vindt soms intuïtief plaats en kan dan werken als een katalysator voor het ontwikkelen van kennis en inzicht, mits begeleid door reflectie en documentatie. Zo gaan creatie en reflectie hand in hand, zowel in onderwijs als onderzoek. Overigens werkt het andersom ook zo. Het denken kan intuïtief plaatsvinden en kan dienen als katalysator, mits ondersteund door hands-on experimenten.

*'...in our current time, in the new reality we are entering there is no longer a strict division between studies and labour, between school and work. A student's time at the academy is just one way of learning by working and working by learning; it is a free space, a creative laboratory and a safe haven that allows a student to develop his/her fascinations, sensibilities, talents and personality.'*²

Het huidige ambacht is vaak vervlochten met innovatieve (industriële) praktijken en verbonden met allerlei technologische vernieuwingen, in onze ogen een veelbelovende mix van high-tech en low-tech. Onder invloed van technologie de-materialiseert het dagelijkse leven, de reële en de virtuele wereld vloeien steeds meer samen. Voor het curriculum van de academie betekent dat, naast aandacht voor het ambacht, meer ruimte en aandacht voor de abstracte, analytische en (theoretisch-) reflectieve kant van het design vak.

2.4 'Community of Talent'

Goed onderwijs hangt af van mensen. Niets zo waardevol als een docent die vanuit zijn kundigheid, expertise en ervaring studenten weet te begeisteren om het uiterste uit zichzelf te halen. *'Quality challenges quality'*.

De zorg voor onze kwaliteit start bij de persoon van de professional. Dat betekent: *'care for his or her values, sense of quality, expertise, commitment, connectivity, playfulness and humour'*. De combinatie van zijn/haar authenticiteit en professionele expertise geeft inhoud en richting aan het curriculum en vormt het uitgangspunt voor de organisatie en ons streven naar voortreffelijkheid: *'process follows content'*.

Die overtuiging ligt ten grondslag aan de 'Community of Talent' die Design Academy Eindhoven is. Hoofddocenten kennen een relatief grote inhoudelijke autonomie en geven als designprofessionals vorm en inhoud aan het onderwijs binnen hun ontwerpafdeling. Datzelfde geldt voor de lectoren, die als onderzoeksprofessionals vanuit een vergelijkbare autonomie vormgeven aan het onderzoek binnen Design Academy Eindhoven. Terwijl ook het Editorial Team, bestaande uit kunstenaars, schrijvers, engineers, filosofen en theoretici, in overkoepelende en vernieuwende zin vorm en richting geeft aan het aanpalende onderwijs.

Met andere woorden, het curriculum van de academie is persoonsgebonden en kent een sterke vervlochtenheid met de actuele beroepspraktijk.

Ons streven naar kwaliteit, samen te vatten als het bij elkaar brengen van ratio, empathie, intuïtie en 'crafts', vloeit voort uit de inhoudelijke expertise en betrokkenheid van docenten, studenten en medewerkers. De zorg om die kwaliteit ligt dicht aan tegen de persoon van de medewerker, mijdt teveel formaliteiten, gaat uit van authentieke professionaliteit, is gericht op verbinding, samenwerking, kennisdeling en kennisontwikkeling. Structuren en processen vormen de bedding waarin die inhoudelijke activiteiten geïnspireerd en veilig kunnen plaatsvinden. Ze volgen het ritme en tempo van de inhoud en versterken die. Het is dit DNA, deze ambities en die bevelogenheid, die studenten en docenten, bestuur, medewerkers en staf met elkaar verbindt. Op deze manier wil Design Academy Eindhoven zich als 'Community of Talent' onderscheiden als een van de meest authentieke, creatieve en innovatieve academies ter wereld. De bijbehorende (kwaliteits-) cultuur is te typeren als onafhankelijk, betrokken, conceptueel, pionierend, veeleisend, speels en toegewijd.

¹ Richard Sennett, Prensela lezing 2011

² Jurriëne Ossewold, Speech at the opening of the academic year with the theme 'Design and Education Paradoxes'. September 2015

Keep an Eye Grant winners
Graduation Show, Design Academy Eindhoven
Jaar: 2015

Vera de Pont - Pop-Up
Master: Man and Identity
Jaar: 2015

Hoofdstuk 3

Onderwijs

A. NAAR SAMENHANG EN INTEGRATIE

3.1 'Speeltuin'

Onderwijs is in onze optiek niet waar de oude wereld wordt overgedragen aan de nieuwe generatie, onderwijs is waar de nieuwe wereld wordt uitgevonden. Waar de nieuwe realiteit wordt gecreëerd. Wij zien onze school dan ook als een laboratorium voor nieuwe ideeën, nieuwe manieren van werken en samenwerken, voor nieuwe concepten en nieuwe vormen van design, onderwijs en onderzoek. Teveel focus op het resultaat vernauwt de geest...

Deze benadering biedt studenten ruimte om te spelen met concepten met betrekking tot 'smaak', zoals schoonheid, glamour, kitsch, camp, vlak, eenvoudig, saai, etc. En met concepten als vorm, kleur, maat, structuur (simpel, complex), perspectief, zintuiglijkheid en dimensies.

Design Academy Eindhoven is een individuele en gemeenschappelijke speeltuin. Hierdoor ontstaat een vrije ruimte waar studenten, docenten en medewerkers experimenteren met het uitdrukken, bevragen en ter discussie stellen van persoonlijke ideeën, voorkeuren en fascinaties en tevens met nieuwe manieren van (re)presentatie. Want we zoeken het publieke domein en het debat, de uitwisseling en de dialoog om ideeën verder te kunnen ontwikkelen en te onderzoeken. We zoeken betekenisgeving door middel van interactie met het publiek, met critici en met vakgenoten.

3.2 Terugblik

Met de komst van de Kompasrichtingen hebben de 'ondersteunende vakken' zich vanaf 2004 via een logisch en wenselijk stramien ontwikkeld. Er ontstond meer samenhang in de voorheen aparte zogenaamde verplichte keuzevakken.

Samenhang die zijn betekenis ontleende aan de overkoepelende ontwerpatitudes en -expertises waarover elke ontwerper dient te beschikken: het 'makend denken' zoals vertegenwoordigd door het ambacht, het analytisch onderzoek en het experiment, de reflectie op het vak en de eigen positie als designer binnen de cultureel-maatschappelijke context en de ontwerper als ondernemer. Typisch voor de Kompasrichtingen, respectievelijk Atelier, Lab, Forum en Markt, is de nadruk op zowel de praktijk (het 'maken') als op de theorie (het 'leren'). Ze boden ieder vanuit de eigen invalshoek volop ruimte aan creativiteit, reflectie, onderzoek en praktische uitvoering.

Zo ontstond er in de afgelopen jaren steeds meer balans tussen 'hoofd, hart en handen' en tussen kennisoverdracht en vormgevingszin.

Wat maar niet goed van de grond wilde komen was de nagestreefde samenhang en afstemming tussen de Kompasrichtingen en de samenhang en afstemming met de Ontwerpafdelingen. Een van de oorzaken daarvoor lag in de gekozen organisatiestructuur: elke Kompasafdeling had een eigen hoofd met een min of meer vergelijkbare autonomie als de hoofden van de Design Departments. Die omstandigheid stond op gespannen voet met de kern en het karakter van het Kompas: de 'ondersteunende' functie ten opzichte van de Design Departments. Reken daarbij het feit dat docenten merendeels één dag per week aan de academie verbonden zijn, dat de docenten van de Design Departments op maandag en dinsdag lesgeven en die van de Kompasrichtingen op donderdag en vrijdag, dan is duidelijk dat noodzakelijke voorwaarden voor afstemming en integratie ontbraken.

Het visiestuk³ over het nieuwe onderwijsmodel voor de Bachelors verwoordt het waarom van het model aldus:

'The main goal of the renewal of the model of our BA is to improve the integration of the different parts of our education (knowledge & skills, theory & reflection, design practice) and therefore to create more cohesion within the curriculum in order to strengthen design practice. We want to educate designers who can act as agents of change using their ratio, empathy and intuition and their talents and their sensibilities concerning form, colour, use of material and techniques. Who know how to help clients change, how to change their public, how to change themselves, how to change a big or tiny part of 'the world' and who eventually can also change design practice and with that the role of design as such, who can redefine design. Because in the end only by changing design itself design can keep on making a difference to the world, can keep on contributing to change. Not by solving all the problems, but by creating alternatives.'

³ Concept for a new model for our Bachelor, Design Academy Eindhoven, augustus, 2015

3.3 Editorial Team

Een belangrijke beslissing voor het realiseren van de al zo lang beoogde en nagestreefde samenhang, afstemming en integratie was de instelling van het zogenaamde 'Editorial Team', verantwoordelijk voor de inhoud, methodes, processen en organisatie van alle ondersteunende vakken.

Een van de eerste plannen was gericht op het samen met de hoofden van de Design Departments in kaart brengen van de door de hoofden gewenste bijdrage van de ondersteunende vakken aan hun Department. Intensieve gesprekken die vanaf januari 2016 noodzakelijke inzichten zouden gaan bieden voor het samenstellen van een meer op maat gesneden 'ondersteunend' curriculum, zowel wat betreft de vorm (langlopende leerlijnen, in de Departments geïntegreerde ondersteunende vakken en facultatieve vakken) als de inhoud. Die laatste onderscheidde het Editorial Team in vaardigheden en kennis. Het eerste verwoordt als het 'Skills & Urgencies' programma: basisvaardigheden, gespecialiseerde vaardigheden en abstracte vaardigheden. De plannen voor de cognitieve kant van het ontwerpvak kregen vorm in het 'Reflection & References' programma, een laag van het curriculum die zich bezighoudt met onderzoek, algemene kennis en theorie, reflectie en het leren van een reflectieve mentaliteit van studenten.

De zogenaamde 'Narrative' en 'Positioning' vormen straks nieuwe onderdelen van deze twee programma categorieën. Binnen 'Reflection & References' wordt de 'Narrative' onderdeel van het eindexamen en van de Graduation Show.

*'The aim of the narrative is to learn to contextualize ones own work in a personal yet universal and communicative way. This means that students have to reflect on their own work or a related issue or concept and look at their product or result and process at a more abstract level. It also means that they have to make their own thoughts accessible for others by composing a story. A student can use any form of representation or medium to present his or her narrative.'*⁴

'Positioning' richt zich op het professionele profiel van studenten.

*'During their final year they develop a positioning which reflects this professional profile. A student can use any form of representation or medium to present his or her positioning. The positioning is part of the final exam and is related to a students self initiated project and narrative. If desired and of added value to the presentation of the project and narrative it can be presented on the Graduation show.'*⁵

Het Editorial Team stuurt en coördineert de propedeuse, het 'Skills & Urgencies' en het 'Reflection & References' programma, bepaalt vanuit een integrale academiebrede visie de inhoudelijke ontwikkeling ervan, bewaakt het niveau, bewaakt de studiebelasting en zorgt voor voldoende inhoudelijke inspiratie van binnen en buiten de academie. Daarmee is er voor het eerst in de recente geschiedenis van de academie een overkoepelende, coördinerende en bevoegde instantie die het curriculum van de academie zowel inhoudelijk als organisatorisch stuurt en waar nodig aanscherpt. Een team van mensen noodzakelijk voor de slagkracht en daadkracht voor de noodzakelijke vernieuwingen.

De samenstelling van het Editorial Team weerspiegelt de vele kleuren van het palet professionals van de academie: kunstenaars, theoretici, ontwerpers, beleidsmakers en de programma manager van de Bachelors. Het team staat onder leiding van de directeur Onderwijs en Onderzoek.

In 2015 waren de activiteiten van het Editorial Team vooral gericht op planvorming. Een plan voor de analyse en actualisering van de huidige inhoud en opzet van het ondersteunende curriculum, een plan voor de gesprekken met hoofden van de Design Departments gericht op de aansluiting en integratie met het curriculum van de Departments. En een Roadmap voor het totale ontwikkelings- en implementatieproces. Waarbij het team zich realiseert dat we een iteratief en blijvend proces starten van analyseren, kritiseren en aanscherpen van ons aanbod in het licht van de vernieuwde visie van de academie in samenspraak met de actuele ontwerp praktijk. Daarnaast richtten de activiteiten van het Editorial Team zich op voorlichting en het creëren van draagvlak voor de nieuwe plannen.

⁴ Concept for a new model for our Bachelors, Design Academy Eindhoven, augustus 2015, blz. 12

⁵ Concept for a new model for our Bachelors, Design Academy Eindhoven, augustus 2015 blz. 13

Sanne Schuurman - ECLIPSE one sheet one cut

Master: Man and Activity

Jaar: 2015

B. WERKPLAATSEN

3.4 Kloppend hart

Werkplaatsen vormen het kloppend hart van de academie, ze bieden ruimte aan 'denkende' handen en aan hands-on experimenten. Studenten maken er kennis met materialen, bewerkingstechnieken en ontdekken de waarde van het tastbare ambacht voor de ontwerper, hoe digitaal hij of zij later ook aan de slag gaat.

3.5 Korte rondgang

In 2015 kregen de werkplaatsinstructeurs de volle verantwoordelijkheid voor het runnen van hun toko. Vanaf dat moment functioneerden de werkplaatsen als zelfsturende teams. En naar het zich laat aanzien, tot volle tevredenheid van een ieder. Instructeurs van de machinale werkplaatsen bezochten de glasblazerij en het Glasmuseum in Leerdam. De klei- en gipswerkplaatsinstructrices startten een facebook pagina met de titel 'de Gipstantes', (www.facebook.com/gipstantes). Een groeiend aantal belangstellenden geniet daar van foto's en nieuws uit de werkplaats en van inspirerende filmpjes over klei, kunst en alles wat raakvlakken heeft met de werkplaats. Door de toenemende internationalisering stijgt de uitwisseling van tradities en culturele gebruiken, die vaak weer hun weerslag vinden in keramische producten. Een ontwikkeling die de Gipstantes toejuichen en die zich uit in een groeiend aantal studenten dat gebruik maakt van de klei- en gipswerkplaats.

In de metaalwerkplaats zorgde de betere spreiding van studenten voor afname van de hinderlijke pieken waarmee de werkplaats vaak te kampen had. De instructeurs bedachten creatieve oplossingen voor de behoefte aan nieuwe machines. In december is een CNC freesmachine besteld.

Centraal gelegen in het gebouw is de compacte maar verrassend veelzijdige textielwerkplaats een inspirerend en geliefd lab voor Bachelor en Master studenten. Een walhalla voor een ieder die houdt van kleur en tactiliteit. Technieken als twisten, twijnen, weven, breien, tuften, borduren, naaien, locken, haken en knopen worden aangereikt met als doel nieuwe stofconstructies en materialen te ontwikkelen. De specifieke kennis en vaardigheden van de werkplaatsinstructrices en de outillage van de werkplaats zelf vormen een belangrijk onderdeel van de Textielminor van de academie.

In 2015 kreeg de werkplaats de beschikking over een computergestuurd weefgetouw en breimachine.

De digitale werkplaats werd in 2015 verrijkt met nieuwe snijmachines en transferprinters. Met als effect dat steeds meer studenten gaan experimenteren met de nieuwe mogelijkheden en bewerkingstechnieken. Vragen van studenten stimuleerden de digitale werkplaats hun expertise van elektronica en robotica uit te breiden. De wens is om in 2016 een nieuwe collega met die expertise aan te stellen.

C. BACHELORS

3.6 Werving

Design Academy Eindhoven is zich bewust van het belang van een optimale 'selectie aan de poort', die immers is toegenomen na het wegvallen van de studiefinanciering. Hoe meer studenten weten en ervaren wat ze te wachten staat met een studie aan onze academie, hoe beter.

We kijken met voldoening terug op de start van een zogenaamde Topmodule.

In 2014 stelden we studenten van Sint Lucas uit Boxtel in de gelegenheid mee te doen aan die Topmodule, die we samen met ArteZ, Artemis en het Thomas More Instituut (België) organiseerden. Studenten maken in de Topmodule kennis met verschillende lessen zoals docenten van de betrokken academies die vorm geven. Waardoor ze een meer gefundeerde keuze voor een van de instituten kunnen maken.

Belangrijke kenmerken van de lessen van Design Academy Eindhoven waren: tijdens de drie dagen krijgt de totale groep studenten gelijktijdig les van twee docenten, waarmee ze kennis maken met de manier van lesgeven tijdens het propedeuse jaar. De vierde dag bestaat uit gezamenlijke presentaties waarbij alle vier instituten zijn betrokken.

Centrale vragen die voor onze potentiële studenten van belang zijn:

- Is de student in staat om te conceptualiseren: van een abstract beginpunt naar concrete materiële invulling?
- Kan je als student je persoonlijke fascinatie laten zien en verbeelden? Kunnen we zien waar je ware kracht als ontwerper ligt?
- Ben je in staat anderen te bereiken met je boodschap? Communiceert je werk dit ook?
- Vanwege het succes van deze opzet organiseerden we een tweede Topmodule in het najaar van 2015. Er deden 23 studenten van Sint Lucas mee, waarvan zeventien meisjes en zes jongens.

Een citaat uit ons visiedocument:

*'Design in a de-materializing world (the what)
Present-day living is de-materializing. More and more designers give form to processes, services, situations, interactions and information instead of physical products. In this new reality the real and the virtual world blend (e.g. in the internet of things) and this process only just started. At the same time the reverse is happening: an increasing awareness of the material reality around us. As physical beings humans will always be fascinated by the real, especially when overwhelmed by the virtual. This process of de-materializing means an appeal to the abstract, analytical and reflective side of design. We need to address this reflective side of design practice.'*

Het is hierom dat Design Academy Eindhoven het aandeel HAVO en VWO studenten in de totale studentenpopulatie wil vergroten. De vernieuwing van het onderwijs beoogt mede het theoretisch niveau van de opleiding te verhogen. Dat streven moet effect hebben op de werving zo redeneerden we.

Op woensdag 4 februari 2015 vond onze eerste belevingsdag plaats, speciaal bedoeld voor HAVO-5/VWO-6 scholieren en dus niet voor MBO'ers of internationale kandidaten. We wilden de drempel van onze opleiding vooral voor hen verlagen, ze een ervaring geven die inspireert en hen een kijkje in onze keuken gunnen. Daarnaast hoopten we met deze dag ook meer jongens te stimuleren om te kiezen voor onze academie. Hun aantal loopt de laatste jaren drastisch terug.

Voor de belevingsdag hadden we drie teams van twee docenten samengesteld, de deelnemers werden verdeeld in drie groepen van 25.

Elk docententeam werkte twee uur met alle drie de groepen, zodat aan het eind van de dag alle deelnemers drie benaderingswijzen hadden ervaren: van actualiteit naar 'product', van empathie naar concept en van experiment naar uitvinding.

Op woensdag 25 november 2015 volgde de tweede belevingsdag, ook weer met een groep van 75 scholieren. De opzet was enigszins aangepast; de deelnemers konden nu twee van de drie aangeboden workshops kiezen. Propedeuse studenten vertelden over hun werk en ervaringen van het eerste trimester van het studiejaar 2015-2016.

Achteraf reageerden deelnemers positief en gaven aan een duidelijker beeld te hebben gekregen van het studeren aan onze academie.

Zelf twijfelen wij of de keuze voor alleen HAVO en VWO scholieren tijdens de belevingsdag niet een vertekend beeld geeft. In werkelijkheid raken DAE studenten juist geïnspireerd door de grote diversiteit in de samenstelling van de studentenpopulatie. Invloeden vanuit zoveel verschillende culturen en achtergronden, de combinaties van denkers en makers, de verschillende leeftijden, hun fascinaties en beweegredenen, het zijn evenzovele invloeden op de motivatie en betrokkenheid van studenten bij elkaar en bij de academie.

Een andere vraag: kan een opdracht van een halve dag een reëel beeld geven van de (conceptuele) processen die onze studie kenmerken? Moeten we niet veel meer denken aan vormen als 'Summer schools', een serie van introductie zaterdagen of andere vormen van meerdaagse kennismakingsvormen?

3.7 Selectie en toelating

De aanmeldingsdeadline voor de Bachelor Toelatingen was 16 maart 2015.

Daar waar we voorgaande jaren het digitale aanmeldingsformulier (op de DAE website) nog lieten openstaan na de deadline, hebben we dit jaar al op 17 maart afgesloten; met een record van 613 aanmeldingen!

Van deze 613 kandidaten was 31% Nederlands en had 69% een andere nationaliteit.

Bijna 20% van het totaal aantal niet Nederlanders kwam uit Frankrijk, een tendens die zich steeds verder lijkt door te zetten. Ook de verdeling man/vrouw blijft onevenwichtig; 63% van de kandidaten is vrouw, slechts 37% man. Wat (Nederlandse) vooropleiding betreft was de HAVO iets sterker vertegenwoordigd dan VWO of MBO.

Sinds een aantal jaren nodigen we alle kandidaten die zich aanmelden uit voor de selectie. De selectiedagen vonden plaats van 20 tot en met 24 april.

Gedurende een ochtend of middag presenteerden kandidaten in groepjes van tien zichzelf en hun werk aan elkaar en aan hun toelatingscommissie (twee ervaren docenten).

Soms kwam het voor dat een kandidaat die geen sterk portfolio had toch de commissie kon overtuigen d.m.v. zijn thuisopdrachten en de manier waarop hij zich in deze setting profileerde.

Aan de hand van de adviezen van de commissieleden werd de definitieve selectie gemaakt en kregen 154 kandidaten het bericht dat ze waren aangenomen.

De samenstelling was als volgt: 54 Nederlanders, 34 Fransen (hierin heeft een extra selectie plaatsgevonden) en 66 andere nationaliteiten, 103 vrouwen en 51 mannen.

Uiteindelijk zijn we het academisch jaar 2015-2016 gestart met 138 propedeuse studenten.

3.8 Propedeuse Symposium

Na het propedeuse jaar kiezen studenten voor een van de acht ontwerpafdelingen: Food Non Food, Man and Activity, Man and Communication, Man and Identity, Man and Leisure, Man and Mobility, Man and Well-Being en Public Private.

Die keuze vergt gedegen voorbereiding. Wat is het profiel van de afdelingen? Met wat voor soort projecten houden ze zich bezig? En hoe kijken alumni terug op hun afdeling? Het valt voor studenten niet mee om naast een hectisch en vol propedeuseprogramma een gefundeerde keus te maken voor hun favoriete ontwerpafdeling.

Sinds de intrede van de vernieuwde propedeuse organiseren we naast oriëntatieopdrachten tijdens het propedeusejaar een groots opgezet Propedeuse Symposium, dat elk jaar een duidelijker profiel en meer aansprekende inhoud krijgt.

Het Propedeuse Symposium van 2015 duurde drie dagen. Studenten bekeken interviews met ontwerpers en vormden zich een beeld van verschillende ontwerpers en hun uiteenlopende werkplekken en rollen. Hoofden verzorgden aantrekkelijke presentaties over hun afdeling. Er hingen verslagen van gesprekken die propedeuse docenten gedurende het jaar met 'role model' ontwerpers voerden. Alumni brachten eigen werk mee en vertelden over hun ervaringen tijdens en na hun opleiding aan de academie. En ze beantwoordden talloze vragen. De spreiding van de presentaties van de afdelingen over twee dagen en de kleinschaligheid zorgden voor meer tijd en ruimte in het programma van voorgaande jaren. Ook de ontmoetingen waren persoonlijker en intenser. Kortom, het beste symposium tot nu toe!

Na het symposium schreven studenten zich in voor twee 'meeloopdagen' bij de twee ontwerpafdeling van hun keuze. In het laatste trimester schrijven propedeuse studenten een motivatie en geven in 400 à 500 woorden aan voor welke ontwerpafdelingen ze kiezen en ondersteunen hun verhaal met een visuele presentatie van hun persoonlijke kennis en kunde waarmee ze hun keuze rechtvaardigden

3.9 Stages

Voor het eerst in de geschiedenis van de academie vindt er in 2015 een omslag plaats in de verhouding Nederlandse versus buitenlandse stages. Van de in totaal 146 stagestudenten liepen er 66 stage in Nederland en 80 in het buitenland. In het buitenland liepen 46 studenten stage in Europa en 34 daarbuiten. Studenten maakten kennis met de actuele designpraktijk in onder andere Kyoto, Arita, Toronto, Hong Kong, Valencia, Almhult (Zweden), Rome, New York, Berlijn, Istanbul, Drunen, Milaan, Antwerpen, Den Bosch, Eindhoven, Kopenhagen, Montreal, Utrecht, Brighton, en Herzogenaurach. En leerden het reilen en zeilen van de ontwerppraktijk kennen in bedrijven als Campana Brothers, Patricia Urquiola, BMW München, IKEA, Puma, Lego en Hella Jongerius.

Een bijzondere gelegenheid bracht de samenwerking met Arita 2016 (zie ook hoofdstuk 6 over Internationalisering). Drie studenten kregen de kans om een stage en exchange in één te doen in Arita, Japan. Dat is als een speciaal project dat is ontstaan vanwege de viering van de 400-jarige handelsverbanden van Nederland met de Japanse provincie Saga. Nederland was destijds een belangrijke importeur van Arita porselein.

D. MASTERS

3.10 Algemeen

De Masters van Design Academy Eindhoven bestaan sinds 2014 uit vier afdelingen, te weten Contextual Design, Social Design, Information Design en Design Curating & Writing. Iedere afdeling heeft zijn eigen specialisme waarbij de afdeling fungeert als een soort permanente 'denktank' tussen de student-en, design experts, gastsprekers en tutoeren. De groep Masterstudenten bestaat voor ruim 95% uit buitenlandse studenten met meer dan 60 nationaliteiten. De dynamische dialoog tussen de Masterstudenten en de tutoeren resulteert in nieuwe concepten, interacties tussen de verschillende culturen en experimenten die een bijdrage leveren aan het professionele designveld. Ook de samenwerking met externe opdrachtgevers of partners, die de Masters jaarlijks aangaan, dragen bij aan deze dynamiek.

De Masters zijn in 2014 gestart met het uitwerken van een ontwikkelingsplan voor de komende vijf jaar waarin een aantal onderwerpen wordt uitgelicht. Een deel van deze punten is reeds in 2014 in gang gezet, echter het overgrote deel is in 2015 verder uitgewerkt. Aandacht wordt gegeven aan de herstructurering van het onderwijsbureau van de Masters, de werving- en selectieprocedures voor nieuwe studenten, de examinering en beoordelingen van studieresultaten, internationale relaties met 'peer'-Masters in het buitenland, samenwerkingen met externe partners en de groei van de Masters.

3.11 Professionalisering organisatie

In 2015 stond de professionalisering van de organisatorische ondersteuning van de Master afdelingen op de agenda. Met het vertrek van de Master coördinator heeft de afdeling opnieuw gekeken naar de invulling van de ondersteunende organisatie en ervoor gekozen om een pilottraject te starten met drie coördinatoren die nauw verbonden zouden zijn aan een afdeling. In eerste instantie is het traject met de coördinatoren ingestoken als pilot, dat halverwege het studiejaar (mei 2016) zal worden geëvalueerd door een extern bureau. Indien het traject positief uit de evaluatie komt, zal er naar gestreefd worden het traject per september 2016 officieel te continueren met coördinatoren voor de vier Master afdelingen. Hiermee volgen de Masters een zelfde coördinatorenstelsel zoals dat bij de Bachelors van Design Academy Eindhoven al enige jaren functioneert.

3.12 Werving en groei

Hoewel de ambitie aanwezig was om voor het studiejaar 2015-2016 in totaal zo'n 130 Masterstudenten te trekken, werd deze niet gehaald. In de aanmeldingen voor 2015-2016 beleefden de Masters een kleine daling ten opzichte van het jaar ervoor, en vooral de kwaliteit van de kandidaten bleek matig te zijn. Zodoende startte het jaar met 108 Masterstudenten. Wel hebben de Masters vanaf november 2015 actief een wervingscampagne ingezet om in het studiejaar 2016-2017 een aantal van 125 te halen.

3.13 Design Curating and Writing

In 2015 werd Justin McGuirk, design schrijver, criticus en hoofdcurator van het Design Museum in London, aangesteld als hoofd van de nieuwe afdeling Design Curating & Writing. Met de komst van Justin McGuirk kreeg de nieuwe afdeling nog meer vorm en richting. In het tweede jaar van de afdeling volgden negen studenten het programma. Daarvan hadden de meeste studenten een kunsthistorische achtergrond en een aantal een ontwerpachtergrond.

In het nieuwe team van tutoeren voor Design Curating & Writing werd Nick Aikens betrokken, curator bij het Van Abbemuseum. Zijn betrekking resulteerde al spoedig in een samenwerking tussen het Van Abbemuseum en de Master afdeling van Design Curating and Writing. Het Van Abbemuseum biedt onze studenten binnen deze overeenkomst veel kennis en ervaring binnen tentoonstellingsbeleid, tentoonstellingsvormgeving en conceptontwikkeling. Op dit moment bevindt deze samenwerking zich in een pilottraject waarbij iedere veertien dagen een lesdag is gepland met een van de teamleden van het Van Abbemuseum. Daarbij zijn al hun curatoren, onderzoekers en zelfs de directeur betrokken. Wij zijn erg content met deze samenwerking. In de zomer van 2016 zal een evaluatie van de samenwerking plaatsvinden, waarbij we ook nadenken over een vorm voor de toekomst.

3.14 Projecten

De Masters van Design Academy Eindhoven werken jaarlijks met actuele thema's die wij in het derde trimester van het eerste studiejaar implementeren in het onderwijs. Deze thema's worden of ingebracht via externe partners/opdrachtgevers met wie we samenwerken, of de thema's ontstaan vanuit een (maatschappelijke) urgentie en waarvoor we partijen en partners zoeken. Voor het studiejaar 2014-2015 wilden we inspelen op een urgent thema, namelijk *'het virus'*. Dit kwam voort uit de wereldwijde ontwikkelingen rondom de grootste uitbraak van het Ebola virus ooit. In eerste instantie wilden wij het thema breed trekken (van medisch naar viraal en IT), maar uiteindelijk hebben we besloten om het te beperken tot het medische virus omdat dit van zichzelf al een breed thema is.

De implementatie van het thema *'virus'* hebben we in twee etappes opgebouwd. In het tweede trimester (lopend van januari 2015 - maart 2015) werkten twaalf designstudenten uit de afdelingen Contextual, Social en Information Design met twee docenten aan een vooronderzoek. Daarna werd het thema in het derde trimester (lopend van maart 2015 - juni 2015) onder alle eerstejaars uitgezet. Betrokken in deze samenwerking waren Shuchen Tan (VPRO tegenlicht documentaire maakster), Prof. dr. Ir. Richard Goossens, hoogleraar physical ergonomics, hoofd van de afdeling Industrieel Ontwerp en coördinator van het healthcare programma bij TU-Delft.

Alix Bizet - Hair Matter(s)
Master: Social Design
Jaar: 2015

Alice Wong - Reconstructing Reality
Master: Information design
Jaar: 2015

Studentbegeleiding in de kompasrichtingen

Hoofdstuk 4

‘Thinking through Making’, onderzoek en Lectoraten

4.1 ‘Thinking through Making’

‘Thinking through making’ behoort tot het DNA van de academie.

‘Thinking’ omvat verzamelen, documenteren, in kaart brengen, analyseren, reflecteren, vertalen, synthetiseren en concluderen. Denken vertaalt zich niet alleen in teksten, maar ook in alles wat ontwerpers en studenten als ontwerpers in spé maken.

‘Making’ richt zich op het maken van objecten, middelen, het organiseren van activiteiten, storytelling, presentaties, tentoonstellingen, performances en het ontwerpen van systemen en ervaringen. Al deze zaken zijn middelen om kennis te ontwikkelen en te delen anders dan door tekst alleen.

‘Thinking through making’ is een iteratief proces; Creatie en reflectie gaan hand in hand, zowel in onderwijs als onderzoek. De Lectoraten en de Kenniskring werken aan het expliciteren van dit iteratieve proces en de daarmee samenhangende tacit knowledge. Zie verder paragraaf 4.3 Kenniskring.

In meerdere opzichten is deze typering van het DNA van de academie van toepassing op het werk van de Lectoraten en de Kenniskring in 2015. De visie op onderzoek werd verder geëxpliciteerd en op allerlei manieren gecommuniceerd binnen en buiten de academiegemeenschap. De kwaliteit van het onderzoek dat binnen de Lectoraten en binnen de Ontwerpafdelingen plaatsvindt kreeg een kwaliteitsimpuls met het verschijnen van het ‘Lexicon’, een kwaliteitsindicator die het mogelijk maakt de kwaliteit van het onderzoek te expliciteren en waar nodig te verbeteren.

In april 2015 leverde de Kenniskring een advies aan het College van Bestuur: ‘*Embedding design research in design education at Design Academy Eindhoven*’. Een advies gericht op het ontwikkelen van een langlopende leerlijn voor onderzoek, theorie en reflectie. Het advies is gebruikt bij de onderwijsontwikkeling die vanaf september 2015 vorm kreeg.

Onze trots op de bereikte resultaten werd fijntjes onderstreept door de deelcommissie van de VKO die op 6 november de Hervalidatie van het Onderzoek en de Lectoraten voor haar rekening nam:

“De commissie concludeert dat Design Academy Eindhoven een toegewijde academie is waar bevlogen (assistent-) lectoren werkzaam zijn. Binnen de academie bestaat veel enthousiasme en een grote betrokkenheid bij onderzoek.

De gesprekken waren zeer open en constructief. Evenals bij het eerste validatiebezoek kon de validatiecommissie constateren dat de medewerkers gedurende de gesprekken niet

terughoudend waren in het signaleren van zaken die nog niet goed gaan en verbetering behoeven. De commissie is erkentelijk voor die open sfeer.

De commissie spreekt haar waardering uit over de wijze waarop het onderzoek wordt gekoppeld aan het onderwijs, en heeft wederom geconstateerd dat men zich binnen de Lectoraten bewust is van het belang van leveren van kwaliteit. Op basis van haar bevindingen heeft de VKO de kwaliteitszorg met betrekking tot het onderzoek van de academie gevalideerd.”

4.2 Huidige en toekomstige Lectoraten Design Academy Eindhoven

Lectoraat Strategic Creativity

Het Lectoraat Strategic Creativity doet onderzoek binnen het omvangrijke CRISP programma (Creative Industry Research Programme, 2011-2015) samen met de industrial design faculteiten van de Technische Universiteiten van Eindhoven, Delft en Twente, de twee Amsterdamse Universiteiten en een wijdvertakt netwerk van meer dan 50 bedrijven en non-profit organisaties. Het Lectoraat heeft als opdracht te verkennen hoe ontwerpers met een DAE achtergrond academische kennis kunnen creëren die een strategische rol speelt in het versterken van maatschappij en economie, en hoe het designonderwijs in kan spelen op deze rol voor designers. Onder leiding van Lector Dr. Bas Raijmakers en Associate Lector Drs. Daniëlle Arets werken de Research Associates aan die opdracht, allen DAE alumni die als onderzoeker in dienst zijn van de academie. Zij maken binnen het Lectoraat gebruik van de ‘Thinking through Making’ benadering, waarin ze continu het onderzoeken en het maken combineren in een ontwerpproces, waarbij intuïtie en reflectie elkaar in hoge frequentie afwisselen.

Sinds de aanvang van CRISP zijn inmiddels negen projecten van elk meer dan een jaar uitgevoerd. Deze zijn in 2015 afgerond en bijeengebracht in een overkoepelende studie. Het CRISP programma is op 30 juni 2015 afgesloten. Zomer en najaar 2015 werden de laatste rapportage verplichtingen afgerond. Ondertussen zijn andere design research projecten vanuit het Lectoraat opgezet en in uitvoering (met Woonbedrijf en Waterschap de Dommel, sept 2015 - feb 2016) of al uitgevoerd (met NEMO, in voorjaar 2015). Associate-Lector Daniëlle Arets is in september 2015 gestart met haar PhD onderzoek, onder begeleiding van Caroline Hummels van TU/e en Bas Raijmakers, Lector DAE.

Het Lectoraat Places and Traces

The readership's objective is to develop design research and reinforce the knowledge base of teaching design at Design Academy Eindhoven (DAE). The readership's central focus is on the development, planning and design of spaces in Places and Traces. The readership Places and Traces aims to introduce knowledge from spatial research (findings, theory, concepts, methods, backgrounds, et cetera) in design education. Such knowledge will help designers to position themselves in the social context in which they operate, in the context of spatial planning, development and design, and in the context of policy making.

The readership's contribution to design education focuses on the curriculum of DAE's Public Private department. This department focuses on the design of public, communal and private spaces and domains. The readership's teaching program aims to offer insights into a range of concepts, skills and methods.

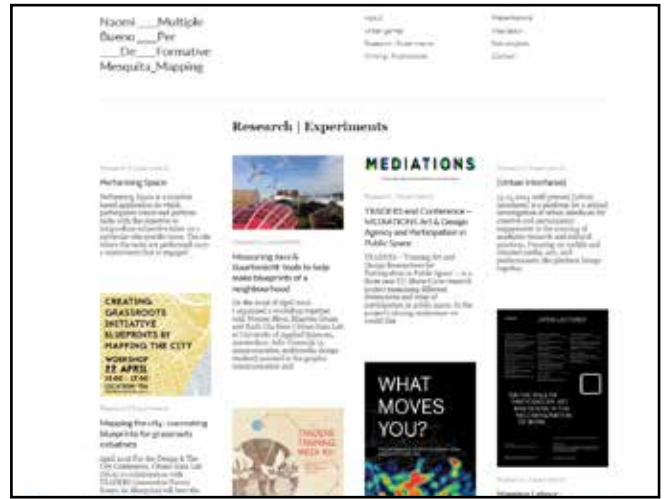
The readership aims to develop design research at DAE. The central approach is 'Thinking through Making'. Within DAE Dr. David Hamers works together with Dr. Bas Raijmakers (reader in Strategic Creativity) to shape the development of design research.

Outside DAE David Hamers works with a variety of external academic and non-academic partners to conduct design research and engage in debates about design and design research. Currently, the readership is a partner in the TRADERS program (see below).

In februari 2014 begon Research Associate Naomi Bueno de Mesquita haar design research in het kader van het TRADERS-programma aan Design Academy Eindhoven. Dit driejarig project richt zich op de zogeheten 'multiple performative mapping', een nieuwe methode voor het in kaart brengen van de publieke ruimte. Naomi doet onderzoek naar het vervaardigen van digitale kaarten als een methode om mensen individueel en collectief te verbinden met de publieke ruimte en kwesties in het publieke domein. Lector Places and Traces Dr. David Hamers is haar supervisor.

In april 2015 werd bekend dat Naomi Bueno de Mesquita is toegelaten tot het PhD-programma van de Katholieke Universiteit Leuven, in samenwerking met LUCA School of Arts (beide TRADERS). Promotor is Veerle van der Sluys, co-promotor David Hamers.

Naomi Bueno de Mesquita heeft een aantal mapping experimenten uitgevoerd als onderdeel van haar PhD-onderzoek. Een ervan betrof een serie performative mapping tours als onderdeel van 'Between Realities: Collective Mapping of Public Space', de Nederlandse inzending voor de Praagse Quadrennial of Performance Design and Space, in juni 2015. We zijn erg trots op het feit dat de Nederlandse inzending de gouden medaille heeft gewonnen voor het beste curators concept tijdens dit Quadrennial: <http://www.pq.cz/en/news/2015/6/22/prague-quadrennial-2015-awards>

Het College van Bestuur ambieert vanuit haar visie op Onderzoek drie nieuwe initiatieven die ze de komende jaren verder vorm gaat geven.

Een te ontwikkelen Lectoraat *Organic Materials*. Dit Lectoraat wordt een R&D omgeving waar hands-on onderzoek leidt tot theorievorming. Het idee is ambachtelijke benadering van materialen te verrijken met nieuwe technologieën - bijvoorbeeld 3D en 4D printing, high end ceramics en smart textiles – terwijl nieuwe technologieën worden benaderd als ambacht. Studenten leren binnen dat Lectoraat tevens hun eigen lab vorm te geven.

Het tweede initiatief is een te ontwikkelen Lectoraat '*Reflections*' dat gekoppeld wordt aan een te ontwikkelen '*Denkwerkplaats*'. Naast de machinale en digitale werkplaatsen is er behoefte aan een '*stille*' werkplaats, een Denkwerkplaats. Een plek waar gelezen, geschreven, gereflecteerd en van gedachten gewisseld kan worden. Het gaat hier niet zozeer om zelfreflectie als wel om beschouwing en duiding. De Denkwerkplaats komt onder leiding te staan van een filosoof, die als Lector '*Freischwebendes Intelligenz*' voor studenten en docenten belichaamt: inspirator, dwarsligger, vraagbaak, adviseur, criticus, nar en onderzoeker.

Het derde initiatief betreft een te ontwikkelen Lectoraat *Design Narration*, een Lectoraat dat een storylab is en een substantiële bijdrage levert aan de thesis bij de Masters en de '*Narrative*' bij de Bachelors.

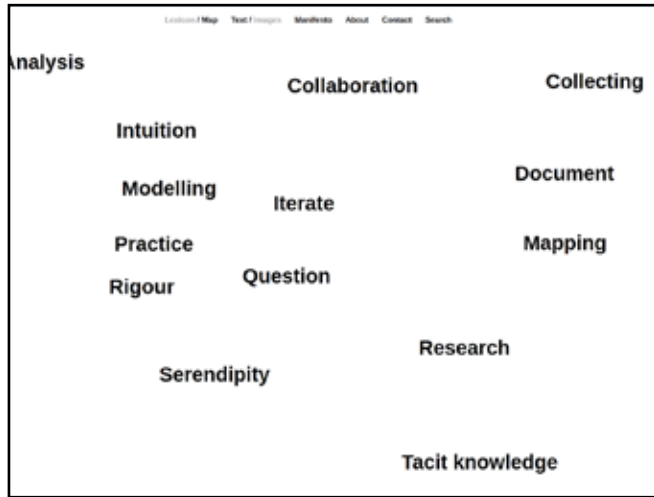
4.3 Kenniskring

Binnen Design Academy Eindhoven functioneert sinds maart 2014 de Kenniskring. Een overleg bestaande uit de beide lectoren, de Associate-Lector, een hoofd van de Bachelors en van de Masters, een vertegenwoordiger vanuit het *Editorial Team* (de coördinator van het *Reflections & References* programma) en een medewerker belast met onderzoek vanuit het Beleidsbureau.

De Kenniskring vormt een belangrijke groep experts waar het gaat om het bewaken van de kwaliteit van het onderzoek aan de academie. In algemene zin is ze gericht op het stimuleren van de academiebrede dialoog, discussie en uitwisseling over design onderzoek en –theorie en het komen tot een meer gedragen, samenhangende en gezamenlijke visie op de rol van onderzoek, reflectie en theorie, zowel in de Bachelors als met betrekking tot de aansluiting op de Masters. Daarnaast geeft ze mede richting aan toekomstig onderzoek van Design Academy Eindhoven.

Vanaf het begin streefde de Kenniskring naar concrete producten die bijdragen aan het discours over onderzoek binnen de academie en het zichtbaar maken van concrete resultaten die bijdragen aan een gedragen onderzoeksprofiel en aan een langere leerlijn voor theorie en onderzoek.

In het voorjaar van 2015 heeft de Kenniskring de eerste resultaten van haar werkzaamheden opgeleverd. Naast een aangescherpte onderzoeksvisie, verwoord in het '*Manifesto*', heeft de Kenniskring een '*Lexicon*' opgeleverd, zie hieronder paragraaf 4 en 5. Het '*Lexicon*' vormt een belangrijk kwaliteitsinstrument om de academiebrede discussie over design research en de rol daarvan binnen het onderwijs tot stand te brengen.

4.4 'Manifesto', onderzoeksprofiel Design Academy Eindhoven

In 2015 heeft de Kenniskring van Design Academy Eindhoven het onderzoeksprofiel waarvoor de afgelopen jaren de basis is gelegd, verder aangescherpt door het leidende concept 'Thinking through Making' verder te verdiepen en te onderbouwen. Onder de titel 'Manifesto' is op een krachtige, korte en aansprekende manier een coherente, specifiek bij de academie passende visie op Design research verwoord. In mei 2015 presenteerde de Kenniskring deze visie op een academiebreed symposium.

Zie <http://www.lexiconofdesignresearch.com/manifesto>

4.5 'Lexicon, kwaliteitsindicator voor design research

Gegeven de diversiteit aan onderzoeksmethodieken en theorie binnen de Bachelor- en de Masteropleiding koos de Kenniskring voor de ontwikkeling van een Lexicon, waarmee ze door middel van een dertigtal begrippen een eerste vocabulaire biedt waarmee de academie als geheel en de afdelingen op (hun eigen) design research kunnen reflecteren. Aangezien zowel lectoren als afdelingshoofden zitting hebben in de kenniskring komt dit lexicon ook voort uit de huidige praktijk van de academie. Met behulp van het Lexicon gaat de kenniskring een academiebreed gesprek aan over design research en de rol daarvan in het onderwijs. Dit zal onder andere leiden tot een doorlopende leerlijn design research binnen de Bachelors.

Zie <http://www.lexiconofdesignresearch.com>

Op 15 mei presenteerden de lectoren en de Kenniskring het Lexicon tijdens een groots opgezet Design Research Symposium.

4.6 Advies over langlopende leerlijn 'Onderzoek, Theorie en Reflectie'

Voortbouwend op het 'Manifesto' en het 'Lexicon' schetst de Kenniskring 'various dispositions, skills, methods and processes that in our view should be part of DAE's curriculum'.[§] Ze pleit voor een vocabulaire inzake design research dat gedeeld wordt door het hele instituut. Waardoor studenten hun leerweg makkelijker langs meerdere afdelingen en skill-programma's kunnen afleggen. Daarnaast biedt het studenten de mogelijkheid hun Bachelor onderzoek in het Masterprogramma te vervolgen.

De Kenniskring schetst vervolgens met behulp van het 'Lexicon' een onderbouwd curriculumvoorstel aan de hand van de vierlag: 'Disposition, Method, Process, Tools & Skills'.

4.7 'Design Curation' en nieuwe vormen van presentaties van onderzoek

Een van de vormen van 'Thinking through Making' is het doen van onderzoek ten behoeve van een thematische tentoonstelling, het cureren van deze tentoonstelling en het schrijven en samenstellen van een bijbehorende publicatie(s). Een voorbeeld van het zoeken naar nieuwe manier van het tentoonstellen van onderzoek en onderzoeksresultaten vormde de trilogie 'The Design Paradox'. In drie tentoonstelling in samenwerking met het van Abbe Museum, 'Self Unself', 'Sense Nonsense' en 'Thing Nothing' werd de sociale-maatschappelijke, de niet-rationele/poëtische en materiële oriëntatie van de nieuwe generatie ontwerpers onderzocht en belicht.

[§] Uit: 'Embedding design research in design education at Design Academy Eindhoven'

4.8 Overige bijdragen aan het onderwijs

Research Associates van het Lectoraat Strategische Creativiteit alsmede ook de Lector en Associate-Lector droegen middels zogeheten Design Research Spaces bij aan het onderwijs omtrent design research. Er zijn afgelopen vier jaar een zestal van deze intensieve kortlopende (vijf weken) onderwijsmodules georganiseerd. In elke sessie participeerden twaalf tot vijftien studenten evenals een gastdocent van de diverse afdelingen. Daarnaast zijn de Associate-Lector Danielle Arets en voormalig Research Associates Mike Thompson en Susana Camára Leret als docenten werkzaam in het Bachelor onderwijs waar ze aandacht besteden aan design research methodes.

Met ingang van de zomer van 2015 kunnen docenten die opteren voor het behalen van een PhD een beroep doen op een speciaal daarvoor opgericht intern DAE fonds. De academie heeft Dr. Peter Peters (Hoofddocent Universiteit van Maastricht) bereid gevonden als extern expert PhD-aanvragen te beoordelen. Inmiddels zijn diverse docenten gestart met een PhD traject. Deze docenten worden vanuit Design Academy Eindhoven begeleid door de lectoren.

Lector Dr. David Hamers verzorgt een doorlopend onderwijsprogramma voor de Bachelor ontwerpafdeling Public-Private over theorie, methoden en context op het gebied van design en research in de openbare ruimte en het publieke domein. Daarnaast geeft hij lezingen en leidt hij debatten voor studenten van de hele academie.

Naomi Bueno de Mesquita levert naast haar PhD-onderzoek als docent onder andere bijdragen aan het onderwijs in zowel het basisjaar als in jaar twee tot en met vier van de ontwerpafdeling Public-Private (voorheen Man and Public Space. Daarbij staan onderzoeksmethoden in de stedelijke omgeving centraal, zoals mapping (cartografie) en psychogeografie.

4.9 Design Research Space 'New Journalism and Debates' in samenwerking met VPRO

The Strategic Creativity readership at DAE has teamed up with VPRO media lab for a design research module on New Journalism & Debates. The project focused on prototyping with VR technology that invites experimentation, cross media storytelling, inquisitive interviews and new ways of reflection. We will set up experiments with VPRO media Chanel DORST (young makers lab for new journalism) and the MEDIA lab in Eindhoven in order to find out what VR technology and new radio formats could bring to the cross media landscape of the future.

Zie verder bijlage IV.

4.10 Publicaties, presentaties, lezingen en bijdragen aan (inter)nationale conferenties

Lector Dr. David Hamers nam deel aan diverse debatten en gaf lezingen op verscheidene podia zowel in de academische wereld als daarbuiten in het maatschappelijke debat. Daarnaast maakte hij deel uit van beoordelingscommissies op het gebied van art en design research in het kader van de visitatie van het Lectoraat AOK aan Hogeschool Zuyd en de het Onderzoekspplatform Architectuur en Kunsten van LUCA School of Arts/KU Leuven.

Naomi Bueno de Mesquita heeft met haar serie *performative mapping tours* deel genomen aan 'Between Realities: Collective Mapping of Public Space', de Nederlandse inzending voor de Praagse Quadrennial of Performance Design and Space, in juni 2015. De Nederlandse inzending heeft de gouden medaille gewonnen voor het beste curators concept tijdens de the Quadrennial: <http://www.pq.cz/en/news/2015/6/22/prague-quadrennial-2015-awards>

Lector Dr. Bas Raijmakers en Associate-Lector Drs. Daniëlle Arets legden in 2015 de laatste hand aan de laatste CRISP publicatie in de Strategic Creativity reeks vanuit Design Academy Eindhoven. Beiden reflecteren daarin op vier jaar CRISP binnen Design Academy Eindhoven en op de bijdragen van het design research aan het onderwijs en onderzoek binnen en buiten de academie. De publicatie verscheen tijdens de Dutch Design Week - 17 tot en met 25 oktober 2015 - tezamen met de laatste twee projectboekjes in de CRISP reeks. In totaal zijn er tien DAE publicaties in de reeks uitgegeven in het kader van het CRISP programma.

Het CRISP programma is juni 2015 afgesloten met drie dagen evaluaties en conferenties, waaraan ook Lector Bas Raijmakers een bijdrage heeft geleverd. De resultaten van het CRISP programma zijn vastgelegd in het ondersteunende document CRISP magazine #5, waarin opgenomen de substantiële bijdragen van onze Lector en Associate Lector Danielle Arets.

Voor verdere informatie zie bijlagen II, III, IV en VIII

Collectie Veenhuizen, 2015 (beeld: Ketter&Co)

Collectie Veenhuizen, Worst & Wol Weekend , 2015 (beeld: Ketter&Co)

Hoofdstuk 5

'More world'

in(ter)actie met de beroepspraktijk

5.1 'Less bubble, more world'

Die aanbeveling van een extern adviesbureau liet in 2010 aan duidelijkheid niets te wensen over.

In dat jaar wilde de academie haar profiel en onderwijsaanbod aanscherpen met oog op haar maatschappelijke relevantie. Het adviesbureau tekende voor het onderzoek en vroeg zich af hoe afgestudeerde ontwerpers van de academie 'een grotere rol zouden kunnen spelen en toonaangevender konden worden in het vormgeven van belangrijke vraagstukken en ontwerpuitdagingen van de wereld van vandaag en morgen'.

Inmiddels is het 'morgen' en kijken we terug op een periode waarin *'more world'* de academie heeft doordeesemd.

De *'Circle of Friends and Funders'* is hechter dan ooit, de betrokkenheid van het bedrijfsleven is sterk, hun aanvragen voor projecten met studenten talrijk en de behoefte van studenten aan praktijkprojecten alsmaar groter. De belangen van de studenten en die van de academie staan daarbij vanzelfsprekend voorop, we zijn tenslotte een onderwijsinstelling. Tegelijk profiteren bedrijven en instellingen van de vaak onverwachte en innovatieve alternatieven waarmee studenten ontwerp vragen van bedrijven en instellingen beantwoorden. Daardoor geïnspireerd gaan ze hun eigen producten, diensten en systemen met andere ogen bekijken. Telkens weer blijkt hoe krachtig de benadering van onze studenten is: conceptueel, speels, eigentijds en gericht op duurzaamheid en maatschappelijke relevantie. Door samenwerking met bedrijven en instellingen krijgen studenten inzicht in de verschillende verschijningsvormen van het werkgebied van ontwerpers en in hun veranderende rol. In dergelijke projecten leren studenten hun ondernemerschap te versterken en daarbij hun activiteiten en ontwerpen in waarde te ervaren en uit te drukken.

Onze samenwerkingspartners varen er wel bij. De gemeente Eindhoven als stad van innovatie en vernieuwing, Brainport als regionaal centrum waar kennisinstellingen waaronder de academie, het bedrijfsleven en de overheid intensief samenwerken en de afzonderlijke bedrijven en instellingen waar we projecten mee uitvoeren. Voor ons als academie blijft het de kunst de belangen van onze samenwerkingspartners op zo'n manier te verenigen met de onze, dat uiteindelijk de leerervaringen van studenten sturend en leidend zijn.

5.2 'Good Practices'

De wapenfeiten van het Praktijkbureau uit 2015 liegen er niet om.

Het aanbod van mogelijkheden tot samenwerking met bedrijven werd flink verbreed. Het Praktijkbureau organiseerden negen praktijkprojecten met externe partijen, geheel in lijn met onze ambitie om in 2019 elke student de mogelijkheid te bieden om met minstens twee projecten met externe opdrachtgevers (naast de stage) praktijkervaring op te doen.

Via onder meer sociale media vroegen we aandacht voor de 'good practices' van Design Departments die succesvolle projecten met samenwerkingspartners van de academie tot stand brachten. In 2015 lukte het ook om bedrijven uit de *Circle of Friends and Funders* te verbinden met onderzoeksprojecten zoals die worden uitgevoerd door de lectoren van de academie.

In 2015 werkten ruim 300 Bachelor studenten uit verschillende leerjaren, 42 eerste jaars Masterstudenten en de Lectoraten Strategic Creativity en Places and Traces samen met een kleine dertig bedrijven. Voor de lijst met bedrijven zie Bijlage V. Hieronder een paar voorbeelden ter illustratie:

Veenhuizen

Design Academy Eindhoven is bij Veenhuizen betrokken geraakt door hun vraag naar originele ontwerpen die bijdragen aan het revitaliseren van dit het unieke gebied in Nederland. Studenten werken al een aantal jaren in ontwerpprojecten samen met bewoners, gedetineerden en ondernemers om dit doel vanuit allerlei invalshoeken te bereiken.

Op 21 september werd de bijzondere samenwerking tussen Design Academy Eindhoven, de gemeente Noordenveld, de Penitentiaire Inrichting Veenhuizen en de provincie Drenthe verlengd met drie jaar. Studenten van diverse design departments van de academie zullen de komende jaren projecten met gedetineerden, inwoners en ondernemers uitvoeren en concepten en prototypes bedenken die uiteindelijk in de Collectie Veenhuizen een plaats gaan krijgen. Studenten die tijdens hun studie betrokken waren bij dergelijke projecten kunnen een half jaar na hun afstuderen, op verzoek van de samenwerkingspartners verder werken aan het verfijnen en doorontwikkelen van de concepten en prototypes die ze tijdens hun studie voor Veenhuizen ontwierpen. Voor een aantal afgestudeerde ontwerpers was en is dit een unieke kans om in de praktijk te leren wat productontwikkeling is en hoe een product op de markt gezet kan worden.

Project 'Rafiki Power' - E.ON
Jaar: 2015

Project 'Waterproeverij' - Waterschap de Dommel
Jaar: 2015

E.ON

Begin 2015 nodigde E.ON studenten van de afdeling Man and Mobility uit om deel te nemen aan het project *Rafiki Power*, een zonne-energie project in ontwikkelingslanden met het doel een off-grid oplossing te bedenken voor landelijke gebieden. De onderzoeksvraag luidde als volgt: *'How can solar energy improve the lives of people in Tanzania using small-scale community solutions with off-grid energy?'*. De eerste uitdaging voor studenten die zich aandeede was de noodzaak af te zien van hun Europese mind-set en zich een totaal nieuwe manier van denken aan te meten.

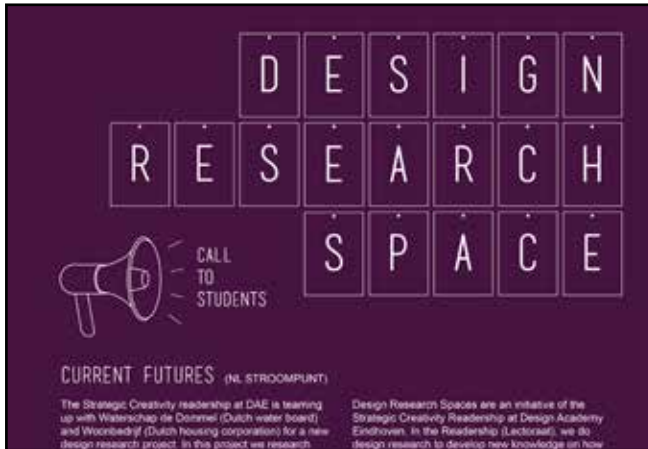
KLM

In 2013 verving KLM het oude World Business Class door een nieuw ontwerp van Hella Jongerius. Om het nieuwe interieur van de World Business Class onder een groter publiek kenbaar te maken was het projectvoorstel om het oude materiaal van de Business Class te recyclen en daarmee nieuwe prototypische producten te ontwikkelen: kleine gebruiksvoorwerpen passend bij de design details van het nieuwe interieur. KLM dacht aan reistasjes, koffers, kussens en andere slaap-mode-accessoires.

Waterschap De Dommel

Een bijzondere samenwerking vormde het project *'Stroompunt'*. Onder begeleiding van het Lectoraat Strategic Creativity van Design Academy Eindhoven, en in samenwerking met het Waterschap en het Woonbedrijf onderzochten twee afgestudeerden van de academie het water- en energieverbruik in en rondom het huis. Hun onderzoek richtte zich op het creëren van bewustwording en stimuleren van gedragsverandering. Door het hanteren van de *'Thinking through making'* onderzoeksmethode combineerden ze de input van Waterschap De Dommel, Woonbedrijf en de onderzoeksbuurt zelf. Een van de redenen waarom de uitkomsten in de ogen van beide alumni *'relevant en meteen implementeerbaar zijn'*.

Voor proces en resultaten van het project *'Stroompunt'* zie <http://stroompunt.tumblr.com>

5.3 'Circle of Friends'

DAE heeft een exclusieve groep trouwe bedrijven en instellingen, *Friends* van de academie, die zich voor langere tijd hebben verbonden aan onze school. Elke *Friend* wordt zoveel mogelijk betrokken bij onze schoolactiviteiten, wordt genoemd in onze uitingen en heeft voorrang bij speciale evenementen. Elk *Friend* investeert in de academie op een wijze passend bij het bedrijf. Deze vrienden kunnen ook elk schooljaar een onderzoeksvraag in ons onderwijs implementeren, waardoor onze studenten direct in contact met hen komen en er inspirerende en interessante uitwisselingen ontstaan met en tussen elkaar. Onze vrienden zijn verenigd in onze 'Circle of Friends'. (zie bijlage V voor de lijst Friends)

5.4 Fans

Bedrijven die eenmalig een samenwerking met onze school en studenten aangaan, noemen we *Fans*. Deze vorm is een opmaat naar een langdurige relatie tussen het bedrijf en onze school en opname in de *Circle of Friends*. Soms zijn de vragen van *Fans* te concreet en bieden ze te weinig educatieve mogelijkheden voor onze studenten. Andere keren passen ze niet in het ritme van de semesters of trimesters. In zulke gevallen zetten we via Facebook ons alumni netwerk in. Of we brengen zo'n bedrijf direct in contact met een oudstudent. Zo krijgen alumni soms mooie kansen om hun portfolio aan te vullen met interessante bedrijfsprojecten. (zie bijlage V voor de lijst Fans)

5.5 Funders

Er zijn verschillende partijen die de academie ondersteunen en zonder wie we niet kunnen doen wat we gewoon zijn te doen. Naast de Friends die we al eerder noemden zijn dat de Funders. Het is dankzij de Gemeente Eindhoven, de Keep an Eye Foundation en het René Smeetsfonds dat we elk jaar de Graduation Show kunnen organiseren en vier Keep an Eye Grants kunnen uitreiken.

Keep an Eye Grants

Speciale aandacht verdienen de Keep an Eye Grants die de Keep an Eye Foundation en Design Academy Eindhoven in 2015 uitreikten. Een prijs voor jonge veelbelovende ontwerpers ter waarde van €11.000,-

De 13 genomineerden Bachelor studenten en de zes Masterstudenten volgden een extra training in het pitchen van hun projecten. Ter voorbereiding op hun presentatie voor de jury en in het kielzog daarvan voor hun toekomstige beroepspraktijk. De uiteindelijke winnaars van de Keep an Eye Grant 2015 waren: Olivier van Herpt (Man and Activity), Simone Post (Man and Living), Jos Klarenbeek (Man and Public Space) en Alisson Crank (Information Design).

René Smeetsfonds

Het René Smeetsfonds (opgericht in 1977) is Funder van het eerste uur. Het fonds is vernoemd naar de oprichter van onze school en reikt elk jaar aan drie studenten de René Smeetsprijs (meest professionele afstudeerproject), de Melkwegprijs (meest authentieke afstudeerproject) en de Gijs Bakkerprijs (meest kritische reflectieve houding en toegevoegde waarde voor het ontwerpvlak) uit. De winnaar van de René Smeetsprijs was Simone Post, Melkwegprijs is gewonnen door Jos Klarenbeek en Alisson Crank won de Gijs Bakkerprijs.

De bedrijven die in 2015 het René Smeetsfonds ondersteunen zijn: Kamer van Koophandel, Philips, Designlink, Daf Trucks, Koninklijke Mosa, Lecturis, en Canon.

DAE vindt het belangrijk om haar Circle of Friends en Funders te betrekken bij speciale academie activiteiten. Tijdens het schooljaar worden deze bedrijven uitgenodigd;

- voor de opening van het academiejaar,
- tijdens de officiële opening van de Graduation Show en het exclusieve Vriendenontbijt met het College van Bestuur, docenten en cum laude studenten, waar elke Vriend een '*vriend*' mee kan nemen,
- tijdens de Final Exams waar men een tipje van de sluier krijgt wat er op de volgende Graduation Show zal staan en worden
- voor een speciaal evenement tijdens de jaarlijkse presentatie in Milaan.

Tijdens de Graduation Show zijn meer dan 25 rondleidingen georganiseerd voor bedrijven in de zorg, gemeentes, ministeries uit binnen- en buitenland en in contact gebracht met de pas afgestudeerde studenten.

5.6 Alumni

In 2015 is DAE gestart met een pilot om pas afgestudeerden beter te begeleiden na hun schoolcarrière: pitchtrainingen voor alle genomineerde prijswinnaars en een Masterclass van Sales& Pepper ter voorbereiding van de Graduation Show. Dat is zeer goed bevallen en zal in 2016 nog meer vorm krijgen door een seminar te organiseren over het traject na school. Eens in de vier jaar organiseert DAE een eigen alumni enquête en geeft meer inzicht in wat onze alumni van de school vinden. Dit is een aanvulling op de Kunstenmonitor die jaarlijks wordt uitgezet. In november 2015 is deze enquête in het alumninetwerk uitgezet en in maart 2016 zullen de resultaten gedeeld worden met de schoolgemeenschap.

Studentbegeleiding Man and Communication

Werkbespreking en feedback Man and Activity

David Roman Lieshout - The Corridor Bicycle
Bachelor: Man and Activity
Jaar: 2015

Hoofdstuk 6

'The world, a stage' in(ter)actie met de beroepspraktijk

6.1 Internationaal profiel

Design Academy Eindhoven acteert op een wereldwijd toneel. We zien onszelf als actoren, die actief, zelfbewust, creërend, humoristisch en met een urgentie het verschil maken. Vandaar dat we de wereld in de meest letterlijke zin beschouwen als 'ons toneel'. We hanteren een internationaal perspectief op design en design onderwijs.

Therefore we also see the world as our stage in a literal way; we take an international outlook. This implies figuratively and literally crossing borders, transcending boundaries and international connectivity. Connectivity in a broad sense, enabled by new technologies, is one of the key issues in the new reality that is getting shape and that will be the reality our students will be embedded in; whatever you do you can't do it on your own. You need others, as co-creatives, co-producers, users, public, funders, counterparts, critics, etc. This attitude of connectivity and collaboration is embedded in all layers of our curriculum. Students and staff pioneer with new and personal forms of collaboration and connectivity. The unlimited perspectives offer great possibilities to our school, our students and staff. We function as an educational institute as well as a design institute; this broad cultural perspective is unique for an art school. It is crucial for our view on education and research (see Part II). Education cannot be isolated from what is going on in the world, it should be part of public playground, it should interact.

6.2 Local rootedness

Locality plays an increasing role as source of wellbeing and sense of belonging. Not just as counterpart of globalisation but as a part of a growing awareness of the meaning of tradition, (cultural) heritage and rootedness, and daily life. We appreciate the strength of our physical environment: Eindhoven.

Eindhoven is an outskirts hub, a not yet fully developed region devoted to design and technology. A fertile soil for design start-ups: many alumni stay and form workshops or studios. They interact with our students. Dutch Design Week makes an excellent context for the Graduation Show. The Netherlands has a strong creative industry, mainly based in Rotterdam and Amsterdam, cities that are closely linked to the academy.

Even with a great number of international students and English as our shared language we are still a Dutch school and institute, reflected in our organisational culture: non-hierarchical, informal, playful, cosy, non-conformist, independent and sober. We see ourselves as part of a broad European culture; for us future and past are part of the same spectrum, tradition and innovation go hand in hand, and diversity and difference mean riches. Locality -whether it be hyper-locality or international or European- plays an important role in research projects, design projects and assignments.

6.3 Internationaliseringsbeleid

In 2015 is een start gemaakt met een meer samenhangend beleid gericht op exchange, stages en partnerships. Exchange, onderlinge uitwisseling van docenten en studenten, kan samengaan met partnerships, onderzoeksprojecten met gerenommeerde universiteiten. Dat hoeft echter niet. Leidend is onze ambitie om studenten als *agents of change* vorm te laten geven aan de continue zoektocht naar alternatieve betekenissen van design in sociaal-culturele contexten.

Het College van Bestuur wil onderscheid maken tussen vier ontwikkellijnen op het gebied van internationalisering, waardoor er meer differentiatie en mogelijkheden ontstaan voor internationale activiteiten:

1. Places of Interest

Plaatsen in de wereld waar schrijnende effecten en hoopvolle tegenbewegingen rond mondialisering zichtbaar worden: verschillen tussen arm en rijk, nieuwe vormen van protest, '*civic journalism*' via sociale media e.d.

Een actueel voorbeeld is Nanjing, een zusterstad van Eindhoven waar erfenissen uit het verleden en veelbelovende toekomstinitiatieven elkaar in de weg zitten. Daar waar het schuurt en botst kan de academie alternatieven aanreiken vanuit het optimisme van de huidige generatie studenten.

2. 'Design Hotbeds'

Broeïnesten zijn die plaatsen en gebieden die ideale voorwaarden scheppen voor nieuwe ideeën en alternatieve activiteiten. Plaatsen waar studenten, docenten en onderzoekers van de academie een onverwacht verschil kunnen maken. Een voorbeeld van zo'n '*hotbed*' is de minor City Circles. Onder begeleiding van docenten onderzoeken studenten de sociale structuur in een vooraf afgebakend deel van verscheurde steden, zoals Belfast, Jeruzalem of Athene. Onderzoek dat mogelijk uitmondt in ontwerpen die inwoners in staat stellen andere realiteiten vorm te geven. Andere hotbeds waar de academie mee samenwerkt zijn zijn PolyU (Hong Kong), GAFA University (Guangzhou) en Shenzhen.

3. Preferred academies and universities

Onderwijsplekken waar onze studenten specifieke, verdiepende minors kunnen volgen, zoals keramiek in Arita en textiel aan Central Saint Martins. Of waar ze samen met docenten en Research Associates kunnen participeren in onderzoeksprojecten die onze onderzoeksmethode '*Thinking through Making*' willen benutten.

4. Internationale seminars, conferenties en debatten

Met deze vormen wil de academie bijdragen aan het internationale debat over design, design education en design research. Vooruitlopend op een volwaardig *Dialogue* programma, dat straks integraal onderdeel van het Bachelor en Masterprogramma uitmaakt, organiseerden we in 2015 een pilot conferentie in de vorm van lezingen en workshops. Onderzoekers van MIT Boston, ontwerpers uit Italië en curatoren uit China bespraken hun visie op en benadering van duurzame sociale en technologische innovatie.

6.4 Graduation Show 2015

De Graduation Show is een jaarlijks terugkerend evenement op de Design Academy kalender. In 2015 presenteerden 141 afgestudeerde Bachelor en Master studenten hun werken aan het publiek. Het evenement is voor studenten een belangrijke schakel tussen werken op de academie en werken in de buitenwereld.

Jan Konings en Bart Guldmond zorgden voor de inrichting van de tentoonstelling. Editie 2015 was de derde in een reeks waarin geprobeerd werd te komen tot een elementair en helder expositieconcept. Om de veelheid aan werk te duiden in begeleidende teksten en rondleidingen werden vier thema's benoemd die het werk groepeerden: '*race*', '*gender*', '*tactility*' en '*humanising technology*'. De tentoonstelling ging vergezeld van een catalogus vormgegeven door Haller Brun.

Gedurende negen expositiedagen kwamen 42.000 bezoekers kijken naar het werk van de afgestudeerden uit studiejaar 2014/2015. De bezoekersgroep bestond uit algemeen en design geïnteresseerd publiek en gespecialiseerd publiek afkomstig uit de ontwerpwereld/industrie. Daarnaast ontving DAE internationale design opleidingen, de Commissaris van de Koning en gedeputeerden uit de provincie Noord Brabant, gasten van de gemeente Eindhoven, leden van de Tweede Kamer en andere beslissing- en beleidsmakers uit bedrijfsleven en overheid.

De Graduation Show 2015 kende goede media exposure. Veel projecten kregen aandacht op blogs, social media, kranten, tijdschriften en op televisie.

De tentoonstelling is organisatorisch, facilitair en logistiek een grote operatie. Om de tentoonstelling te kunnen realiseren moet het onderwijs enkele weken uit huis geplaatst worden. Daaraan werd in 2015 extra aandacht gegeven en dat leidde tot een tijdelijke onderwijslocatie in een leegstaand kantoorpand op loopafstand van de academie. Deze tijdelijke onderwijsruimte werd door studenten en docenten als prettig ervaren.

De Graduation Show is onderdeel van de Dutch Design Week. Design Academy Eindhoven werkt intensief en goed samen met Stichting Dutch Design Week in bezoekersprogramma's, public relations, organisatie en toegangskaarten.

6.5 (Inter)nationale activiteiten

The Design Paradox #3: Thing Nothing

The Design Paradox is een trilogie van tentoonstellingen voortkomend uit een samenwerking tussen het Van Abbemuseum en Design Academy Eindhoven. De tentoonstellingen werden door Design Academy Eindhoven gebruikt om onderzoek te doen naar de huidige posities in design en de paradigmawisseling in design en design onderwijs. De drie exposities expliciteren het onderzoek.

Deze trilogie startte met de expositie *'Self Unself'* waarin onderzoek werd gedaan naar de sociale oriëntatie van een nieuwe generatie ontwerpers. De zelf-geïnitieerde projecten waarmee onze studenten eindexamen doen blijken veelal gericht op de buitenwereld, er ligt een streven naar een betere wereld aan ten grondslag.

In 2014 onderzocht *'Sense Nonsense'* de betekenis van nonsens in ontwerpen. Er is geen puur rationele weg naar innovatie. Poëzie, fictie en spel zijn belangrijke middelen bij sociale en technologische vernieuwing. "Thing Nothing" onderzocht de veranderende waarde en betekenis van het materiële in de huidige tijd. Een analyse van het 'niets' is urgent door de expansie van de virtuele wereld, de intrede van biologische processen in productontwerp en de herwaardering van een tijdloze essentiële leegte in de zoektocht naar vorm.

De opening van het academisch jaar in 2015 nam het thema *'the design paradox'* op met onder andere een lezing van Justin McGuirk, hoofd MA Design Curating and Writing. Zijn afdeling werkt inmiddels intensief samen met het Van Abbemuseum. Curatoren van het museum geven les op de academie en het museum vormt een proeftuin voor de studenten.

Milaan 2015 *'Eat Shit'*

De Salone del Mobile in Milaan is onbetwist het belangrijkste internationale design evenement in het jaar. Design Academy Eindhoven presenteert zich al jaren tijdens dit evenement met een *'best of'* selectie van recente examenwerkstukken. In 2015 kende de tentoonstelling een experimentele invulling. De Bachelor ontwerfafdeling Food Non Food ging met achttien tweedejaars studenten, het afdelingshoofd en de docenten naar Milaan om daar *'live'* les te krijgen en te werken aan het thema van de tentoonstelling *'Eat Shit'*. Dit thema was enerzijds een provocatie maar beoogde ook het menselijk lichaam te laten zien als een mijn waarin delfstoffen te vinden zijn die weer hergebruikt kunnen worden. Afdelingshoofd Marije Vogelzang kreeg in Milaan de gelegenheid haar nog jonge ontwerfafdeling te positioneren en te plaatsen in een lange traditie van DAE exposities.

Gedurende anderhalve week verbleven de Food Non Food studenten en docenten in Milaan.

Op de tentoonstellingslocatie werd geslapen, gegeten, gewerkt en les gegeven. In een apart gebouw werden een aantal eindexamenwerkstukken getoond die pasten binnen het thema *'Eat Shit'*. Daaronder het werk van alumnus Jason Page; uit een analyse van alle DAE eindexamens sinds 1976 bleek dat 400 eindexamen projecten voedsel of uitwerpselen als thema hadden. Deze projecten waren door Jason in een tijdlijn geplaatst en geven een bijzonder inzicht in de beleving en waardering van voedsel door de jaren heen.

Tijdens de tentoonstelling werden in samenwerking met het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie drie ontbijtlezingen georganiseerd die allen aansloten op het thema *'Eat Shit'*. Ook werd een speciale lunch georganiseerd voor de Nederlandse Ambassade in Milaan, het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en medewerkers van het Ministerie van OCW.

'Eat Shit' was bedoeld als een provocatief experiment en dat werd door publiek en pers gewaardeerd; de tentoonstelling kwam in de top vijf van beste presentaties.

Uitwisseling PolyU Hong Kong

Hong Kong is als verbinding tussen de Oosterse en Westerse cultuur een interessante plek. In politiek opzicht is de stad is een mengvorm van het Westers liberale en communistische dictatoriale systeem. De spanningen die dit oplevert hebben geleid tot de 'Umbrella movement'. Daarover deed Design Academy Eindhoven in 2014 een project bij GAFA University in Guangzhou.

Als vervolg op de 'Self Unself' tentoonstelling in Suzhou en de workshops op GAFA University Guangzhou werd Design Academy Eindhoven door PolyU Hong Kong uitgenodigd een onderwijs- en onderzoeksproject te doen in Hong Kong. Zes studenten en drie docenten van de Bachelor ontwerpafdeling Public Private gingen naar Hong Kong. De kosten van de docenten werden door PolyU gedragen. De resultaten van het project werden gepresenteerd tijdens de Aarchitectuur Biënnale UABB in Shenzhen. Het thema van het project 'Social City', behandelde het thema van de sociale stad en de wens van haar bewoners zelf een bijdrage te leveren aan het stedelijk ontwerp.

'In 'Social City' citizens of Hong Kong and Shenzhen take the lead, and experts in architecture and city planning are invited to reflect on the shared desired elements which constitute Social City. It challenges top down city planning, bottom-up utopias, smart city naivety, superficial urban solutions, traditional lifestyle categorizing, and big data misuse'.

Het project resulteerde in een installatie en een online platform (www.socialcities.org)². Na terugkomst in Nederland werden de projectresultaten ook gepresenteerd binnen Design Academy Eindhoven.

Workshop Nanjing University of Arts

Met de Master afdeling Productdesign van Nanjing University of Arts deed de Bachelor ontwerpafdeling Public Private (vier studenten en twee docenten) een achtdaagse workshop in Nanjing. De opdracht van de workshop was het versterken van de relatie tussen ontwerper, product en gebruiker. De Chinese studenten waren gewend om een afgebakende ontwerpdracht te krijgen die heel duidelijk aangeeft wat het eindproduct is. Nu werd hen gevraagd het denk- en ontwerpproces te beginnen vanuit hun persoonlijke interesses en fascinaties. Aanvankelijk was dit erg moeilijk. Voor alle deelnemende studenten en docenten was de workshop een ervaring. Beide culturen hebben kunnen kijken naar een andere manier van denken en werken.

Shenzhen University

CvB voorzitter Thomas Widdershoven bracht in 2015 een bezoek aan de Chinese stad Shenzhen. Ter plaatse voerde hij in 2015 oriënterende gesprekken met Shenzhen University over vormen van samenwerking. De gesprekken bevinden zich nog in een verkennende fase.

Zuid Korea

Design Academy Eindhoven heeft vrij veel Zuid Koreaanse alumni. Na afloop van hun studie aan de academie blijven deze alumni met elkaar in contact. CvB voorzitter Thomas Widdershoven combineerde een China reis met een doorreis naar Zuid Korea. In Zuid Korea werd onder andere een gesprek gevoerd met alumnus Joong Han Lee over de mogelijkheid van een DAE alumni expositie in Zuid Korea.

Arita, Japan: stage en exchange ineen.

Drie studenten van DAE kregen in 2015, middels een Holland Scholarship voor uitgaande studenten, de mogelijkheid om drie maanden aan een eigen project te werken bij Arita School of Ceramics in het kader van Arita 2016. Dat is een speciaal project dat is ontstaan vanwege de viering van de 400 jarige handelsverbanden van Nederland, als belangrijke importeur van Arita porselein, met Saga, een provincie in Japan. Deze stage/exchange is alleen geschikt voor studenten met een bijzondere interesse in keramiek. Voor de studenten is een speciaal introductieprogramma opgezet waarin ze diverse fabrieken en ateliers bezoeken.

De studenten zijn bezocht door Olaf Stevens (keramiek docent) en door Karina van Eeten. (International Desk). Zij onderzochten bovendien de mogelijkheid voor verdere samenwerking met de Arita School of Ceramics en de Saga University.

Cumulus

DAE is lid van Cumulus association sinds kort na de stichting van dit Europese informele netwerk in 1990. Inmiddels is het uitgegroeid tot een internationale associatie, met 226 leden in 49 landen. Jaarlijks houdt de associatie een Europees en een internationale conferentie. In 2015 was Politecnico di Milano organisator van de Europese conferentie: The Virtuous Circle. Design Culture and Experimentation. The conference investigated how design comes out of the interaction between a practice, which seeks to change the state of things, and culture, which makes sense of this change.

Holland Scholarship

Met ingang van studiejaar 2015-2016 biedt het ministerie van OC&W de mogelijkheid van een Holland Scholarship; daarbij zijn het ministerie én de onderwijsinstelling ieder voor 50% financieel verantwoordelijk voor de beurzen. Studenten van buiten de EU, die zich voor de eerste keer aan een Nederlandse HBO of WO instelling inschrijven, kunnen eenmalig een beurs ontvangen van 5000 euro; eigen studenten kunnen de eenmalige beurs van 1250 euro gebruiken voor studie of stage buiten de EU.

Er zijn voor 2015-2016 vijf uitgaande beurzen en vier inkomende beurzen toegekend aan Design Academy Eindhoven door het ministerie.

² Bron: <http://www.archdaily.com/775489/2015-bi-city-biennale-of-urbanism-architecture>

Graduation Show 2015

'Eat Shit' tentoonstelling, Salone del Mobile, 2015

Hoofdstuk 7

Kwaliteitszorg

Vijfde etage, Design Academy Eindhoven

In deze paragraaf beschrijven we in het kort onze visie op kwaliteit en kwaliteitszorg en de manier waarop we onze zorg voor kwaliteit organiseren in een verbetercyclus.

7.1 'Chain of Care'

De komst van Jurriënne Ossewold als interim verantwoordelijk voor onderwijs en onderzoek in mei 2015 heeft het proces van kwaliteitszorg niet alleen versneld, ook de visie hierop en de afstemming ervan op de cultuur, structuur en processen binnen de academie wonnen aan duidelijkheid en scherpte. In samenwerking met de senior beleidsmedewerker voor onder andere kwaliteitszorg, is in lijn met de vernieuwing van het onderwijs een zogenaamde 'Chain of Care' opgezet, in plaats van de gebruikelijke 'Chain of Control'. Een flexibele, eenduidige en transparante structuur voor kwaliteitszorg, die tegemoet komt aan zowel de behoefte van het College van Bestuur aan efficiëntie, effectiviteit en resultaatgerichtheid als aan de noodzakelijke ruimte voor eigen invullingen, werkmodellen en -stijlen. We lichten de 'Chain of Care' hieronder verder toe.

De eerste 'proof of the pudding' van onze kwaliteitszorg vormde de Hervalidatie van onze Lectoraten door de VKO (Validatiecommissie Kwaliteitszorg Onderzoek) op 6 november. Kon ons nieuwe en authentieke kwaliteitszorgsysteem de toets der kritiek inmiddels doorstaan? Een toets waarop we in 2014 nog een onvoldoende scoorden?

We laten ze graag zelf even aan het woord:

'Het ontwikkelde kwaliteitszorgsysteem onderzoek is beknopt waardoor het effectief en efficiënt kan bijdragen aan de kwaliteitsverbetering. Het systeem heeft een duidelijk draagvlak bij degenen die ermee moeten werken. De VKO stelt tevreden vast dat de academie geen papieren exercitie van de kwaliteitszorgsysteem onderzoek heeft gemaakt. Het recent ontwikkelde systeem moet zich deels nog in de praktijk bewijzen. Maar de VKO heeft daar, gezien de gunstige randvoorwaarden in termen van betrokkenheid, draagvlak, kwaliteitsbesef en de lerende opstelling, vertrouwen in. Met het kwaliteitszorgsysteem voor onderzoek ligt er een fundament voor de verdere uitwerking van de instrumentatie en een verdere verfijning van indicatoren en bijbehorende normen. De VKO kwalificeert hiermee de onderzoekskwaliteitszorg van DAE als gevalideerd. De VKO complimenteert de academie voor hetgeen is bereikt en moedigt haar aan om met dezelfde inzet en hetzelfde enthousiasme op de ingeslagen weg verder te gaan.'

De VKO heeft ons tijdens de terugkoppeling van de Hervalidatie aangeraden om het systeem zoals het nu is te consolideren en verder te versterken. Een aanbeveling die we graag ter harte namen: de weg die we gaan blijkt de toets der (externe) kritiek ruimschoots te kunnen doorstaan, terwijl het systeem ondersteunend is aan de cultuur, structuur en processen binnen de academie.

7.2 'Process follows content'

Goed onderwijs hangt af van mensen. Niets zo waardevol als een docent die vanuit zijn kundigheid, expertise en ervaring studenten weet te begeisteren om het uiterste uit zichzelf te halen. 'Quality challenges quality'. Kwaliteitszorg start bij de persoon van de professional. De combinatie van zijn/haar authenticiteit en professionele expertise geeft inhoud en richting aan het curriculum en vormt het uitgangspunt voor de kwaliteitszorg: 'process follows content'.

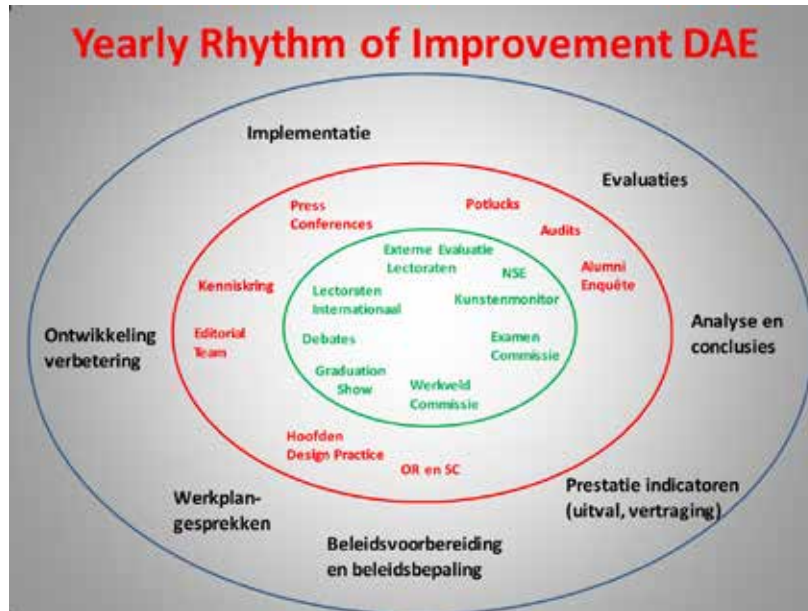
Ons streven naar kwaliteit, samen te vatten als het bij elkaar brengen van ratio, empathie, intuïtie, reflectie en 'crafts', vloeit voort uit de inhoudelijke expertise en betrokkenheid van alle docenten, studenten en medewerkers. De zorg om die kwaliteit ligt dicht aan tegen de persoon van de medewerker, mijdt overbodige formaliteiten, gaat uit van authentieke professionaliteit, is gericht op verbinding, persoonlijke groei, samenwerking, kennisdeling en kennisontwikkeling. Binnen de academie betekent kwaliteitszorg vooral uitwisseling en dialoog: het organiseren van 'hubs/knooppunten', inhoudelijk overleg waar *reflectieve professionals* samenwerken, kennis delen, en ervaringen uitwisselen met oog op verbetering van het onderwijs en onderzoek.

7.3 Jaarcyclus

Onze Jaarcyclus bestaat uit gesprekken tussen leidinggevenden en de professionals die op basis van dienstverband of in opdracht (freelance) voor de academie werken. Op basis van eerdere afspraken en beleidsvoornemens houdt elk hoofd of leidinggevende met haar of zijn docenten of medewerkers jaarlijks jaarplan-, voortgangs- en evaluatiegesprekken. Leidraad daarbij is een eenvoudig zelfevaluatieformulier met behulp waarvan de betrokken docent of medewerker zijn/haar functioneren op een aantal punten zelf evalueert: eigen rol en expertise, bijdrage aan de ontwikkeling van het onderwijs en onderzoek, samenwerking met leidinggevende, studenten en collega's, betrokkenheid bij academie als geheel en wensen ten aanzien van de eigen professionele en/of onderwijskwaliteiten.

De exacte Jaarcyclus Kwaliteitszorg, de 'Chain of Care', is samengevat in de illustratie op de volgende pagina.

Yearly Rhythm of Improvement DAE

Jaarcyclus Kwaliteitszorg:

Interne checks and balances:

Potlucks

Potluck of Thought, jaarlijkse bijeenkomst van alle docenten, hoofden en medewerkers van DAE gericht op kennis- en ideeënuitswisseling rond een gedeelde visie op design en designeducatie.

Potluck voor studenten, jaarlijkse bijeenkomst voor en met alle studenten, georganiseerd door het College van Bestuur in samenwerking met de Student Council. Tijdens die Potluck presenteert het College van Bestuur de visie op de ontwikkelingen in relatie tot de resultaten van NSE en Kunstemonitor. Het College en de Student Council schetsen de voorgenomen verbeteracties, studenten geven feedback en formuleren verbeterpunten voor hun eigen afdeling. Conclusies en aanbevelingen vormen uitgangspunten voor beleid en zijn onderdeel van Jaarplangesprekken met Hoofden.

Audits

Regelmatig organiseert het Beleidsbureau interne audits met oog op pilots en vernieuwde programma onderdelen, meestal onder leiding van externe experts. Afgelopen tijd audits voor vernieuwde propedeuse, pilot Leisure-Atelier, Food/Non-Food.

Alumni enquête

Naast de jaarlijkse Kunstemonitor onderzoekt de academie eenmaal per 3 jaar hoe haar alumni terugkijken op de opleiding en hoe hun aansluiting met de arbeidsmarkt is verlopen. Centrale vraag: sluit de expertise die de academie haar studenten meegeeft voldoende aan bij de huidige en toekomstige beroepspraktijk?

Ondernemingsraad en Student Council

Beiden hebben bij belangrijke wijzigingen in het (onderwijs)beleid instemmingsrecht, dan wel adviesrecht. Daarmee vormen ze belangrijke kwaliteitsactoren voor de interne borging van voorgenomen besluiten van het College van Bestuur, voor het creëren van intern draagvlak daarvoor en voor de interne en externe verantwoording.

Jaarplan gesprekken Hoofden Design Practices

Met een eenvoudig zelfevaluatie formulier bereidt elk hoofd dit gesprek voor. Gericht op eigen functioneren en functioneren van zijn of haar afdeling. Daarnaast vormen korte beleidsnotities naar aanleiding van de Kunstemonitor en de NSE en conclusies vanuit de Potluck voor studenten de basis voor het gesprek over noodzakelijke verbeteringen.

Editorial Team

Het Editorial Team, bestaande uit actieve professionals binnen en buiten het design veld, is volledig verantwoordelijk voor de inhoud, methodieken, processen en organisatie van het programma voor de Propedeuse, voor de Skills and Urgencies en voor de Reflections, inclusief de instructies van de Werkplaatsen en de Design Debates.

Kenniskring

Stimuleert de academiebrede dialoog, discussie en uitwisseling over design onderzoek en –theorie. Zorgt voor een gedragen, samenhangende en gezamenlijke visie op de rol van onderzoek, reflectie en theorie in het Bachelor programma. Geeft richting aan het toekomstig onderzoek binnen de academie.

Press conferences

Het College van Bestuur laat zich een keer per jaar tijdens een plenaire meeting ondervragen door studenten. Centrale thema's: het gevoerde onderwijs- en onderzoeksbeleid, en de manier waarop de resultaten van de NSE, Kunstemonitor en eventueel Alumni enquête omgezet zijn in verbeterbeleid.

Externe checks and balances

Externe evaluatie Onderzoek en Lectoraten

Eenmaal in de 6 jaar evalueert een extern panel bestaande uit internationaal erkende design research experts de onderzoeksvisie, de kwaliteit, inhoud, methoden en de faciliteiten van de lectoraten en het onderzoek aan Design Academy Eindhoven.

Nationale Studenten Enquête

Design Academy Eindhoven doet mee aan de jaarlijkse Nationale Studenten Enquête. De NSE vraagt studenten naar hun oordeel over het genoten onderwijs in de meest brede zin.

Kunstemonitor

Deze HBO monitor is een instrument waarmee de academie ieder jaar de arbeidsmarktpositie van haar afgestudeerden kan vaststellen en waarmee ze kan vast stellen in hoeverre de opleiding aansluit op de eisen die de beroepspraktijk stelt aan beginnende ontwerpers.

Examencommissie

De Examencommissie bestaat uit een extern voorzitter en een docent lid en wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris (geen lid).

Werkveldcommissie

Leden van de Werkveldcommissie zijn gerenommeerde vertegenwoordigers vanuit het (inter)nationaal designveld, de onderwijs en –designresearchpraktijk en adviseert de academie gevraagd en ongevraagd over de ontwikkeling van het onderwijs en onderzoek en de rol en aansluiting van de academie bij het internationaal design discours.

Graduation Show

De externe verantwoording bij uitstek vormt de jaarlijkse Graduation Show, waar de academie zich presenteert aan het internationale design podium met het werk van haar zojuist afgestudeerden.

Design Debates

Met de Design Debates verzekert de academie zich van externe input en kritische evaluatie van buitenaf. Bekende (design) experts stimuleren de interne dialoog over de actualiteit van het onderwijs en –onderzoeksprogramma van de academie.

Lectoren Internationaal

Beide lectoraten van de academie maken deel uit van grotere (inter)nationale onderzoeksprogramma's met elk hun eigen formele structuur voor kwaliteitszorg

Symposia

Tijdens de symposia verantwoordt de academie zich over haar 'Thinking through Making' benadering aan de hand van resultaten van onderzoek en onderwijs.

Een van de manieren waarop we ons extern positioneren in en bijdragen aan het (inter)nationale design discours.

7.4 Prestatieafspraken met ministerie van OC&W

Reductie studentenaantallen Bachelors

In 2012 bood het KUO, het kunstvakonderwijs, het ministerie een sectorplan aan: de zogenaamde 'Houtskoolschets'. Een reductie van het aantal studenten bij onder andere de Bachelor opleiding Vormgeving was een van de beoogde doelstellingen. Voor de academie betekende deze afspraak 81 Bachelor studenten minder ten gunste van de Master opleiding. Op basis van het toenmalige volume studenten betekende dat voor het uiteindelijke streven een academie omvang van 542 Bachelor studenten en 146 Master studenten, totaal 688 studenten. In 2010 nam de academie een voorschot op de 'Houtskoolschets', op basis van de omvang van de toenmalige instroom, die later bleek historisch laag te zijn... De 'voorsprong' bleek in ons nadeel te veranderen. De reductie afspraken uit de 'Houtskoolschets' bleken een disproportionele doorwerking te hebben op onze relatief kleine organisatie en dreigden zelfs de continuïteit van onze bedrijfsvoering drastisch te gaan verstoren.

In 2014 en 2015 is overleg gevoerd met het ministerie van OC&W over deze kwestie. We ontmoetten begrip voor deze bijzondere situatie en kregen twee jaar extra tijd om het genoemde streefgetal voor het aantal Bachelor studenten te behalen. Voor verdere details verwijzen we naar bijlage I.

Terugdringen van studievertraging

Sinds 2013 is het terugdringen van de studievertraging een speerpunt binnen het beleid. En met succes!

De verschillende maatregelen, waaronder het gedetailleerd in kaart brengen van de vertraging die studenten oplopen, blijken het gewenste effect te bewerkstelligen. De uitval van studenten tijdens de propedeuse bleef ruimschoots onder het maximum van 30%. Terwijl het rendement in de hogere jaren sterk verbeterde, bij gelijkblijvende studenttevredenheid.

Met tevredenheid constateren we dat de door OCW geboden extra twee jaar met succes bijdraagt aan het behalen van de reductie van het aantal Bachelor studenten.

Instroom

De huidige generatie studenten wil haar blik verbreden en ervaart de studie als een geïntegreerd onderdeel van hun persoonlijk leven. Een keuze naast andere keuzes die minstens zo belangrijk zijn. Deze studenten maken gebruik van de nieuwe wettelijke mogelijkheden en trekken er een jaar tussenuit om zich vervolgens opnieuw in te schrijven voor het vervolg van hun studie. Een jaar waarin ze op reis gaan of op andere, vaak niet studie-gerelateerde manieren hun leven inhoud en zin te geven. Dit sluit overigens aan bij de visie van de academie op designers als 'agents of change' die hun vernieuwende bijdrage willen leveren aan de wereld.

Voor ons als academie betekent dat een extra uitdaging om grip te houden op de doorstroom in ons onderwijs en te zoeken naar organisatorische antwoorden op die persoonlijke situaties.

Voor meer feitelijke informatie over de prestatieafspraken verwijzen we naar hoofdstuk 9 Financiën.

7.5 Interne en externe audits

Studenten evaluatie pilot Atelier/Leisure

Een van de doelstellingen van de vernieuwing van het onderwijs is de inniger verbinding tussen het onderwijs van de ontwerpafdelingen en dat van de ondersteunende, meer cursorisch gerichte vakken in het zogenaamde Kompas. In 2014 organiseerden we een pilot waarin Leisure als ontwerpafdeling samenwerkte met Atelier als kompasrichting. We wilden een concreter en duidelijker zicht krijgen op de kwaliteiten en valkuilen van een dergelijke samenwerking.

In december 2014 organiseerden we een evaluatie met hoofden en docenten van Leisure en Atelier.

In februari 2015 was de beurt aan de studenten. We waren benieuwd naar hun ervaringen.

Afgezien van de specifieke persoons- en context gebonden factoren bleken de volgende aanbevelingen van studenten heel waardevol:

1. *Make a clear overview before starting a pilot: learning goals, learning strategies, reflection time and feedback sessions, results, schedule, in between results and kind of cooperation between teachers (content, approach, criteria for evaluation) and between teachers and students. Communicate this clearly with all participants.*
2. *Teachers should have a clear awareness about the kind of guidance and coaching different students need. Some need a strictly separate approach ("The link probably will come anyway in an natural way."), others love to find their way in a merged approach.*
3. *Take and make time to follow the process of the Atelier approach and let it not be spoiled or influenced by too much 'result' orientation. Let both the skills approach (Atelier) and the more integral (Leisure) approach follow their own path. "If all Compass became like the pilot then what moment will be dedicated to learning skills?"*
4. *Students like to be treated as independent to learn the skill to solve their problems better and quicker. Let's stop talking about DAE as a 'school' and about 'homework'. The suggestion is to say that students study and work. "We as students want to work towards perfection. That is nice but makes stuff very difficult. We are killing the magic!"*
5. *Students want to know more about the phenomenon of a 'studio', how does it work, typical characteristics of a studio and the way professionals work together within a studio.*

Evaluatie van het eerste semester Food Non Food (FNF)

In aanwezigheid van het hoofd en de coördinator evalueerde een panel onder voorzitterschap van een extern deskundige het eerste trimester van de nieuw Ontwerpafdeling Food Non Food. De positieve energie gierde in het rond, het enthousiasme van studenten was onstuitbaar, het panel vroeg zich af of ze 'betaald werd voor hun positieve antwoorden'... Hetgeen geenszins het geval bleek.

De evaluatie had alle kenmerken van de energie en dynamiek van de immer unieke omstandigheid rond een beginnende opleiding. *"I like how we all, students and teachers, try to build the department, the passion, the group feeling, the strong will to make the best possible out of it!"* zoals een van studenten die omstandigheid treffend weergaf.

Niettemin leverde de evaluatie een paar waardevolle aanbevelingen op:

1. *There is a need for more theoretical fundamentals and more food related basic knowledge in connection with the projects. For example by more guest lectures about general societal food related subjects.*
2. *The educational structure of FNF doesn't fit the educational rhythm of the Compass classes. Students complain about the quantity of Compass assignments, the lack of contact between teachers of FNF and teachers of the Compass departments, and between the Compass teachers mutually. Or as one student put it: "The Compass department is really a stone on my feet."*
3. *Organize more small (technical) workshops. For example ceramics. 'We miss hard skills knowledge'*
4. *The lessons about writing and the theoretical part of projects are very inspiring and energizing, but need more pace adjusted to the receptivity of the students*

Hervalidatie van de kwaliteitszorg rond Lectoraten en Onderzoek door de VKO

Op 6 november bezocht een deelcommissie vanuit de VKO de academie en voerde gesprekken met het College van Bestuur, de directeur Onderwijs en Onderzoek, de lectoren, onderzoekers/docenten en de centrale staf. Een 'deelcommissie', omdat het ging om een 'hervalidatie licht' zoals destijds na de voorwaardelijke validatie van januari 2014 met de VKO afgesproken.

De deelcommissie vanuit de VKO bestond uit:

Prof. dr. P.L. (Pauline) Meurs (voorzitter) Hoogleraar Bestuur van de Gezondheidszorg, Erasmus Universiteit. Voorzitter ZonMW. Lid Onderzoeks-raad voor Veiligheid.
Dr. C.M (Tini) Hooymans (lid) Oud-lid Raad van Bestuur (TNO). Lid Centrale Commissie voor de Statistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).
Drs. E.C. (Emiel) de Groot (secretaris) Secretaris Validatiecommissie Kwaliteitszorg Onderzoek, beleidsadviseur onderzoek & internationalisering Vereniging Hogescholen.

De deelcommissie constateerde dat, *'dat DAE een toegewijde academie is waar bevlogen (assistent-) lectoren werkzaam zijn. Binnen de academie bestaat veel enthousiasme en een grote betrokkenheid bij het onderzoek. De gesprekken waren zeer open en constructief. Evenals bij het eerste validatiebezoek kon de validatiecommissie constateren dat de medewerkers gedurende de gesprekken niet terughoudend waren in het signaleren van zaken die nog niet goed gaan en verbetering behoeven. De commissie is erkentelijk voor die open sfeer... De commissie spreekt haar waardering uit over de wijze waarop het onderzoek wordt gekoppeld aan het onderwijs'*.

Tegelijk stelde de commissie vast dat het kwaliteitszorgsysteem zich vooral richt op het bijstellen en verbeteren en vooralsnog minder op normeren en oordelen, waaronder het ontwikkelen van kwaliteitscriteria. Vandaar dat ze de academie adviseerde om (nog) meer inhoudelijke sturing te laten uitgaan van het kwaliteitszorgsysteem. Daarbij zou het *sui generis* karakter van het onderzoek een meer zelfstandige plek verdienen dan nu het geval is aldus de commissie.

De overige aanbevelingen formuleerde de commissie als volgt:

- Ga door op de weg om focus en massa in onderzoek te vinden zodat de academie interessanter wordt voor externe partijen;
- Verstevig de rol van de kenniskring: katalysator, initiator en bewaker van de kwaliteitszorg;
- Maak de wijze waarop de kwaliteit wordt bewaakt inzichtelijk voor de buitenwereld;
- Geef de andere functies van het onderzoek ook een plaats in het kwaliteitszorgsysteem onderzoek en maak daarbij gebruik van de reeds bestaande instrumenten uit kwaliteit als cultuur, zoals de werkveldcommissie of de externe beoordelingsmechanismen uit de programma's Crisp en Traders;
- Waak voor bureaucratisering bij de verder vormgeving en 'finetuning' van het kwaliteitszorgsysteem;
- Zorg ervoor dat de aandacht voor de kwaliteit van het onderzoek niet verslapt

Het deed ons vanzelfsprekend deugd dat de commissie haar vertrouwen uitsprak in het door de academie gehanteerde kwaliteitszorgsysteem.

7.6 Nationale Studenten Enquête

Met ingang van 2015 vormt de NSE een wezenlijk onderdeel van onze 'Chain of Care'. We lieten de data bewerken door ResearchNed, die hun rapport toelichten in een meeting met College van Bestuur en andere belangstellenden. We maakten de resultaten toegankelijk voor docenten en studenten middels een eigen overzichtelijke rapportage. Ze vormden mede de basis voor de Potluck voor studenten, die uiteindelijk in januari 2016 plaatsvond.

7.7 Alumni enquête

In november en december vroegen we alumni naar hun mening over hun studie, hun intrede op de arbeidsmarkt, hun werkzaamheden en hun wenselijke betrokkenheid bij de academie. We doen dit ter aanvulling op de Kunstenmonitor, omdat we benieuwd zijn naar specifieke feedback van alumni op ons onderwijs. De resultaten werden in maart 2016 opgeleverd.

7.8 'Potluck of Thoughts'

Een citaat uit de beleidsnotitie 'Kwaliteit als Cultuur' (oktober, 2015):

'Binnen de academie betekent kwaliteitszorg vooral uitwisseling en dialoog: het organiseren van 'hubs/knooppunten', inhoudelijk overleg waar reflectieve professionals samenwerken, kennis delen, en ervaringen uitwisselen met oog op verbetering van het onderwijs en onderzoek. Daarbij gaat inhoudelijke expertise boven hiërarchie, onderlinge inspiratie boven controle en ruime voor experiment boven gebaande paden.'

Vanuit dat streven legde Jurriënne Ossewold, vanaf december 2015 directeur Onderwijs, Onderzoek en Organisatie en lid van het College van Bestuur, een stevige basis voor de herijking van de visie van de academie op design en designeducatie. In lijn daarmee startte ze met het organiseren van jaarlijks terugkerende inspiratiebijeenkomsten:

- Een 'Potluck of Thoughts' voor alle docenten, instructeurs, coördinatoren en medewerkers van de academie, die plaatsvond op 7 oktober 2015.
- Een 'Potluck of Thoughts' voor studenten

De Potluck van 7 oktober 2015, gehouden in het Landgoed de Horst in Driebergen, was een groot succes. Bedoeld als voedsel voor de onderwijsvernieuwing kwam er een schat aan collectieve intelligentie en creativiteit vrij over tal van thema's van belang voor de onderwijsvernieuwing. Variërend van de toekomst van de werkplaatsen, de integratie van theorie in de Ontwerpafdelingen, tot technologie in de Bachelors en Masters, beoordelingen en evaluaties bij artistieke opleidingen en de bepaling van onze internationale focus. Ook de Examencommissie werd betrokken om de dag te faciliteren en vragen van docenten rondom beoordeling en evaluaties te verzamelen en te beantwoorden.

In november en december bereidde de Student Council in samenwerking met Jurriënne Ossewold de Potluck voor studenten voor, bedoeld voor alle studenten en gehouden op 6 januari 2016.

Tijdens die Potluck presenteerde het College van Bestuur haar reactie op de resultaten van de NSE en werd het College van Bestuur tijdens een 'press conference' op een positief kritische manier het vuur aan de schenen gelegd, waarna de studenten hun kritische evaluatie richtten op hun eigen ontwerpafdeling en de academie als geheel. Daardoor kregen de algemene NSE resultaten een afdelingsspecifieke uitwerking en daarmee duidelijker aanknopingspunten voor verbeteringen.

7.9 Examencommissie

De activiteiten van de Examencommissie waren gericht op het aandragen van bouwstenen voor het opstellen van een zogenaamd 'toetsplan'. Ze bracht de huidige beoordelingen verder in beeld, ze verzamelde voorbeelden om onze competenties nader aan te scherpen, keek naar beoordelingen van vergelijkbare internationale opleidingen en vatte haar werkzaamheden samen in een inzichtelijk jaarverslag.

De samenstelling bleef ongewijzigd: een externe voorzitter, een docent lid met ondersteuning door een van de beleidsmedewerkers als ambtelijk secretaris.

7.10 Deskundigheidsbevordering

Enkele collectieve activiteiten op het gebied van deskundigheidsbevordering die we in 2015 organiseerden:

- Training instructeurs digitale werkplaats: organiseren van leren (5 deelnemers)
- Training en intervisie bijeenkomsten voor coach-docenten en mentor propedeuse (6 deelnemers)
- Werkbezoek werkplaatsinstructeurs Glasmuseum Leerdam (8 deelnemers)
- Didactische training voor propedeusedocenten (36 deelnemers)
- Training voor hanteren van de Belbin test voor Bachelor docenten (10 docenten)
- Training 'Leiden van een groepsgesprek' bestemd voor leden van de Student Council. (Zij traden op als gespreksleiders tijdens de Potluck van studenten op 6 januari 2016)
- Training leden van de Examencommissie (3 deelnemers)
- Training ter certificering van leden van de Vertrouwenscommissie (3 deelnemers)

In de tweede helft van 2015 zijn voorbereidingen gestart voor het verzorgen van cursussen Engels voor medewerkers en docenten en een trainingstraject voor de Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid voor docenten.

Derde etage, Design Academy Eindhoven

Hoofdstuk 8

Organisatie

8.1 'Voortreffelijkheid'

Een '*Community of Talent*' als de academie is gebaat bij onderlinge inspiratie en productieve samenwerking. Geen '*Chain of Control*' maar een '*Chain of Care*': zorg voor elkaar en de omgeving, talentgericht, samenwerkend, gepassioneerd, betrokken, veeleisend en toegewijd. In een gezamenlijk verlangen naar 'voortreffelijkheid'. Dat streven vindt zijn bedding in het samenbrengen van ratio, empathie, intuïtie en reflectie en vloeit voort uit de inhoudelijke expertise en betrokkenheid van docenten, studenten en medewerkers en hun interne en externe uitwisseling via een dialoog.

2015 was het jaar waarin organisatorische structuren en processen op de maat van dat streven werden gesneden. Uitgangspunt vormt de inhoudelijke dialoog en de uitwisseling. Die bepalen het ritme en het tempo. Structuren en processen faciliteren de inhoudelijke ontwikkeling van de academie en bieden duidelijkheid, veiligheid en ritme. Ze geven richtlijnen, en weerspiegelen afspraken over rollen, samenwerking en verantwoordelijkheden. Aansturing vindt plaats op basis van inhoudelijke en artistieke kwaliteiten en efficiënte verdeling van verantwoordelijkheden, niet op basis van hiërarchie. §

Het is tekenend voor het jaar 2015. Rondvraag op de afdeling HR naar de belangrijkste verbeteringen in 2015 zijn unaniem: de sterk verbeterde (lees veilige en productieve) werksfeer sinds de komst van het lid van het College verantwoordelijk voor Onderwijs, Onderzoek en Organisatie. Er ontstond nieuwe energie, grotere onderlinge betrokkenheid, plezier en inspiratie. Er is een duidelijke visie op zowel de inhoud van het onderwijs, de opzet ervan en de inrichting van de organisatie. Deze vruchtbare bedding was de grond onder alles wat hierna volgt.

8.2 Teams en rollen

In een relatief kleine academie als Design Academy Eindhoven streeft het College van Bestuur naar een organisatievorm waarin zoveel mogelijk zelfstandigheid van en samenwerking tussen medewerkers in diverse rollen centraal staat. Waar de medewerker in het ene team ondersteunende inbreng heeft zal hij of zij in het andere de inhoudelijke eindverantwoordelijkheid hebben. Die flexibiliteit vraagt zelfstandigheid, verantwoordelijkheden met daarbij horende bevoegdheden en samenwerking binnen diverse inhoudelijke teams. Sommige teams zijn blijvend omdat die inhoud structureel en blijvend is, andere wisselen al naar gelang de actuele thema's die spelen.

2015 was het jaar waarin de eerste resultaten van de nieuwe organisatie zichtbaar werden.

Het werken in (zelfsturende) teams met een verdeling van rollen functioneert alleen als verantwoordelijkheden en daarbij horende bevoegdheden goed en helder belegd zijn, als de communicatie transparant is en als er een goede en ondersteunende rapportagestructuur is. Het allerbelangrijkste is echter zelfreflectie en dialoog in een veilige ambiance.

Binnen de academie betekent kwaliteitszorg en daarmee het evalueren van het functioneren van medewerkers vooral uitwisseling en dialoog: het organiseren van '*hubs/knooppunten*', inhoudelijk overleg waar '*reflective practitioners*'[§] samenwerken, kennis delen, en ervaringen uitwisselen met oog op verbetering van het onderwijs, onderzoek en organisatie. Daarbij gaat inhoudelijke expertise boven hiërarchie, onderlinge inspiratie boven controle en ruimte voor experiment boven gebaande paden.

§ Voor meer feitelijke informatie over HR onderwerpen zie bijlage X

§ *reflective practitioner*; een begrip van de Amerikaanse filosoof Donald Schön die hiermee de professional aanduidt die in staat is om het eigen handelen en de eigen beroepspraktijk te reflecteren en deze in een context te plaatsen.

8.3 Zelfsturende teams

Educational Desk

We schrijven juli 2015:

Op tafel ligt een indrukwekkende lijst met taken, processen en deliverables, opgesteld door het hoofd Onderwijs die in juni 2015 een andere functie elders aanvaardde. Aan tafel alle medewerkers van het toenmalige zogenaamde Onderwijsbureau, het Beleidsbureau en de transitie-manager a.i.

De vraag: wie neemt en krijgt vanaf nu de verantwoordelijkheid over wat? Wie ondersteunt wie? En wanneer moeten welke zaken op- of aangeleverd worden?

Achteraf gezien was dat het moment waarop de inmiddels Educational Desk als zelfsturend team ging werken. In de maanden daarop werden taken en verantwoordelijkheden duidelijker en kregen medewerkers nieuwe taken passend bij hun expertise, ervaring en ambitie.

Werkplaatsen

Een vergelijkbare situatie ontstond bij de werkplaatsen. Per juni 2015 vertrok het toenmalige hoofd van de werkplaatsen naar een vergelijkbare positie elders. Ook dat moment werd benut om zelfsturende teams per werkplaats te creëren, op afstand gevolgd en ondersteund door de operationeel manager a.i.

Editorial Team

Voor de uitgebreide beschrijving verwijzen we hier voor het gemak naar paragraaf 3.3

'Seventh Floor'

De academie kent zes etages. Een aantal studenten bedacht een digitaal platform, getiteld *'the 7th floor'*. Hierop gepresenteerd staan belangrijke bedrijven in en om Eindhoven, die hen kunnen helpen bij het realiseren van hun ontwerpen. Ontwerpen die meer 'sophisticated equipment' vereisen dan onze werkplaatsen kunnen bieden.

Het platform werd in 2015 geactualiseerd.

8.4 'Hubs'

Het College van Bestuur blies nieuw leven in het coördinatoren overleg en het overleg met de Student Council. De onderwerpen werden inhoudelijker, de uitwisseling levendiger en de betrokkenheid groter.

Op 7 oktober vond de *'Potluck of Thoughts'* plaats voor docenten, instructeurs, coördinatoren en medewerkers van de academie. Tal van thema's kwamen aan bod, van belang voor de onderwijsvernieuwing, o.a. over de toekomst van de werkplaatsen, de integratie van theorie in de ontwerpafdelingen en beoordelingen en evaluaties bij artistieke opleidingen.

8.5 College van Bestuur

In maart 2015 vertrok het lid van het College van Bestuur verantwoordelijk voor Onderwijs, Onderzoek en Organisatie. Verschil van mening over de visie en te volgen strategie voor ontwikkeling van het onderwijs vormde de reden.

In maart trad drs. Jurriënne Ossewold aan als transitie-manager a.i. Ze wist in korte tijd de continuïteit te waarborgen en de onderwijs- en organisatieontwikkeling nieuw leven in te blazen. In december werd zij aangesteld als lid van het College van Bestuur verantwoordelijk voor Onderwijs, Onderzoek en Organisatie, naast voorzitter Thomas Widdershoven als creatief directeur.

8.6 Medezeggenschap

Ondernemingsraad

Overleg met College van Bestuur vindt regelmatig plaats en verloopt in een constructief klimaat. In 2015 waren belangrijke onderwerpen: duurzame inzetbaarheid, werkkostenregeling, ontwikkeling van onderwijsvernieuwing en de daarbij horende personeelsbezetting, en de tijdelijke versus vaste contracten. Bijzonder punt van aandacht vormde het contact met de achterban. De OR maakten afspraken over wie en hoe ze ging communiceren met de achterban. Actief contact zoeken met medewerkers in de organisatie, dat is de persoonlijke aanpak waarvoor is gekozen. Deze begint zijn vruchten af te werpen. In de diverse gesprekken met medewerkers en het College van Bestuur bleek toch dat een afgevaardigde vanuit de werkplaatsen gemist wordt. Bij de volgende verkiezingen is dit een bijzonder aandachtspunt.

In 2015 is twee keer overleg geweest met de vakbonden. Gespreksonderwerpen waren o.a. het professionaliseringsplan, werktijdregeling, duurzame inzetbaarheid, participatiewet, en het sociaal statuut.

8.7 Student Council

Januari-juli 2015

Chieri Higa (voorzitter), Ophelia Ford-Welman (vice voorzitter), Elvira von Wieding-Lidin (secretaris), Aidan Dolan, Greta Castellana, Friso Wiersma

September-december 2015

Gekozen leden: Chieri Higa (voorzitter), Felix Mollinga (vice voorzitter), Elvira von Wieding-Lidin (secretaris), Greta Castellana, Miruna Dunu, Ophelia Ford-Welman, Friso Wiersma, Sankrit Kulmanochawong, Thomas Woltmann

Voor meer informatie over de Student Council zie bijlage VII.

8.7 Faciliteiten

Servicebureau.

De conciërgerie, de catering (Zbar) en de receptie vormen samen het zogenaamde Servicebureau, onder leiding van de teamleider Facilitair. Het jaarlijks 'huzarenstuk' van het Servicebureau vormt de Graduation Show. Dit jaar uitdagender dan ooit: met 42.000 bezoekers in een week, het onderwijs dat tijdelijk ondergebracht werd in het ABN AMRO gebouw aan het stadhuisplein, en alle logistieke voorwaarden die daarvoor noodzakelijk waren.

Vermeldenswaard is ook de verbeterde dienstverlening van Zbar, waarvan studenten en medewerkers vanaf het najaar profiteerden.

Bedrijfshulpverlening (BHV)

Met de nieuwe eigenaar van het gebouw is in 2015 een gezamenlijk calamiteiten- en ontruimingsplan opgesteld voor het gehele gebouw de Witte Dame. Ook heeft er eind 2015 een crisisbeheersingsoefening plaatsgevonden als onderdeel van het gezamenlijk gebouwbeheer met als deelnemers: de eigenaar en de andere huurders van het pand de Witte Dame.

Vertrouwenscommissie

De Vertrouwenscommissie heeft drie leden: Yolande Hezemans, Karina van Eeten en Johannes Steeghs. In 2015 is maandelijks overleg geweest; onderwerpen waren o.a. professionalisering, handboek Vertrouwenscommissie en communicatie. De leden hebben allen in 2015 de cursus vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen en integriteit gevolgd en met succes behaald. Zij zijn geregistreerd als lid van het Landelijk netwerk LVV.

Er zijn geen meldingen geweest van ongewenste intimiteiten. Wel hebben leden op verzoek individuele gesprekken gevoerd.

Huisvesting

In 2015 heeft DAE als hoofdhuurder van het middengedeelte van het gebouw het auditorium daarin aan Fontys (opleidingen HRM en Toegepaste Psychologie) onderverhuurd voor het gezamenlijk gebruik. De roostermakers van DAE en van deze beide opleidingen van Fontys stemmen nauw af over het feitelijk gebruik van deze collegezaal en evalueren dit aan het einde van het studiejaar. Fontys heeft daarbinnen de verantwoordelijkheid op zich genomen om de AV- en WiFi voorzieningen in deze collegezaal op hetzelfde peil te brengen als in het onderwijs in de overige Fontys-ruimten in het gebouw.

ICT

In 2015 hebben drie belangrijke ontwikkelingen plaatsgevonden op ICT gebied.

De Exact Synergy CRM omgeving is opgezet. Hierin bevinden zich het relatiebestand en de studentengegevens door een koppeling met Trajectplanner. De gegevens hoeven nog maar op één plek ingevoerd te worden; een groot voordeel van de koppeling tussen Exact Globe en Synergy.

Het Inkomend Facturen Register is geïmplementeerd. Facturen komen binnen, worden ingescand en via een barcode en het Inkomend Facturen Register (IFR) systeem ondertekend door de verantwoordelijke medewerker, die een melding via email binnenkrijgt. Het Inkomend Facturen Register is een onderdeel van het zogenaamde interne '*business portal*', de programma's die onder de Exact Globe paraplu vallen waarbinnen medewerkers allerlei praktische zaken kunnen regelen en inzien.

De Xafax omgeving is vernieuwd. Xafax is een intern betaalsysteem waarmee betaald kan worden op plekken zoals de Z-bar, digitale werkplaats, snoepautomaten etc. Er staat niet langer fysiek geld op de chippas; we werken nu met digitale portemonnees op account basis. De student kan de betaalhistorie inzien door in te loggen op een website. Deze verandering betekende ook dat alle interne kassa's vervangen moesten worden.

Design
Academy
Eindhoven

Hoofdstuk 9

Financiën

1. FINANCIËEL BELEID

Het financieel beleid is gericht op handhaving van de bedrijfs-economische continuïteit voor de middellange en lange termijn. Dit wordt uitgedrukt in een solvabiliteitsnorm van 35% en een liquiditeitsnorm van 100%. De rendementsdoelstelling is gericht op een evenwicht tussen de reguliere baten en lasten.

2. STRATEGISCHE FINANCIËLE DOELSTELLING

De strategische doelstelling ten aanzien van het financieel beleid voor de lange termijn is het creëren van een stabiele financiële omgeving, waarbinnen Design Academy Eindhoven kan excelleren.

3. JAARREKENING 2015

Voor de toelichtingen op de balans en de staat van baten en lasten wordt verwezen naar bijgaande jaarrekening.

FINANCIËN OP BALANSDATUM

BALANS	31 dec. 15	31 dec. 14
	€	€
ACTIVA		
vaste activa		
materiële vaste activa	120	214
financiële vaste activa	375	375
	495	589
vlottende activa		
voorraden	48	56
vorderingen	377	429
liquide middelen	3.053	2.291
	3.478	2.776
totaal	3.973	3.365
PASSIVA		
eigen vermogen	1.483	1.193
voorzieningen	234	102
kortlopende schulden	2.256	2.070
totaal	3.973	3.365
KENGETALLEN	31 dec. 15	31 dec. 14
solvabiliteit	37%	35%
norm	35%	35%
liquiditeit	152%	131%
norm	100%	100%

RESULTAAT BOEKJAAR

STAAT VAN BATEN EN LASTEN	2015	2015	2014
	jaarrekening	begroting	jaarrekening
	€	€	€
BATEN	realisatie	begroting	realisatie
rijksbijdragen	6.871	6.747	6.542
overige overheidsbijdragen en -subsidies	217	280	457
college-, cursus, les- en examengelden	1.875	1.890	1.869
baten werk in opdracht van derden	259	205	344
overige baten	522	477	582
	9.744	9.599	9.794
LASTEN			
personeelslasten	5.935	5.976	5.601
afschrijvingen	94	100	143
huisvestingslasten	1.452	1.428	1.429
overige lasten	2.001	1.955	2.217
	9.482	9.459	9.390
saldo baten en lasten	262	140	404
financiële baten en lasten	28	29	34
resultaat	290	169	438

4. ANALYSE RESULTAAT

ANALYSE RESULTAAT (x € 1.000)	2015 tov 2014	2015 tov Begroting
BATEN		
rijksbijdragen	329	124
overige overheidsbijdragen en -subsidies	-240	-63
college-, cursus, les- en examengelden	6	-15
baten werk in opdracht van derden	-85	54
overige baten	-60	45
totaal baten	-50	145
LASTEN		
personeelslasten	334	-41
afschrijvingen	-49	-6
huisvestingslasten	23	24
overige lasten	-216	46
totaal lasten	92	23
saldo baten en lasten	-142	122
saldo financiële baten en lasten	-6	-1
resultaat	-148	121

TOELICHTING

Resultaat

Het verslagjaar 2015 sluit met een batig saldo van € 290.000. In dit resultaat is een eenmalige correctiepost opgenomen als gevolg van een gewijzigde methodiek voor de berekening van de post vooruit-ontvangen collegegelden op 31 december 2015. Hierdoor is het resultaat met € 137.000 gecorrigeerd. Het resultaat voor correctie bedroeg € 427.000.

Toelichting op het in de begroting opgenomen beleid

Het resultaat over 2015 is € 121.000 beter dan begroot. Grotendeels veroorzaakt door hogere rijksbijdragen. Ten aanzien van de inhoudelijke verantwoording van het gevoerde beleid wordt verwezen naar de overige hoofdstukken van het jaarverslag. Geconstateerd kan worden dat er ruim binnen de begroting gewerkt is, met in achtneming van de inhoudelijke doelstellingen.

Rijksbijdrage

De rijksbijdragen stegen met € 329.000 als gevolg van:

Toename aantal bekostigde studenten:

- BA: +5
- MA: +25
- Diplomabonus: -2

Overige bijdragen en subsidies

In 2014 zijn incidentele subsidies ontvangen voor buitenlandse tentoonstellingen ter grootte van € 71.200.

In 2015 is een verliesvoorziening van € 20.200 genomen voor een in 2014 ontvangen subsidie.

DAE is met de subsidiegever in gesprek over de subsidieafrekening.

Collegegelden

De opbrengsten uit ontvangen collegegelden stegen met € 143.000, mede doordat het aantal uitschrijvingen gedurende het studiejaar fors is afgenomen, en daarmee de te betalen restituties.

Hiermee werd een voordeel behaald van circa € 65.000.

De collegegeldtarieven stegen in 2015 met 2,3%.

De afgrenzing van de collegegelden voor het studiejaar 2015/2016, zoals deze in het verleden werd toegerekend op basis van de verhouding 4/10 (september tot en met december) voor het verslagjaar en 6/10 (januari tot en met juni) voor het komend jaar, is met ingang van het verslagjaar 2015 gewijzigd in 4/12 (september tot en met december) en 8/12 (januari tot en met augustus). Het effect als gevolg van deze gewijzigde methodiek heeft geleid tot een eenmalige (nadelige) correctiepost op het resultaat van € 137.000.

Na correctie stegen de collegegelden met € 6.000.

Baten werkzaamheden in opdracht van derden

Tot voor enige jaren kende DAE het model van 'Vrienden van de academie'. Deze partners betaalden een vaste fee voor meerdere jaren. Dit model is omgezet in samenwerking met partners in projecten. Het aantal partners steeg maar de brutomarge per project werd kleiner. De netto bijdrage voor DAE daalde daarmee met € 85.000.

Overige baten

2014 kende een incidentele opbrengst als gevolg van de liquidatie van het Waarborgfonds van € 59.000.

Personeelskosten

De personeelskosten stegen in 2015 met € 334.000.

- Deze stijging is voornamelijk veroorzaakt door betaalde ontbindingsvergoedingen (€109.000) en een hierop betrekking hebbende dotatie aan de voorziening WW-lasten (€99.000).
- In 2015 is een eenmalige CAO-uitkering uitbetaald ter grootte van €25.400.
- Nieuwe (CAO) voorziening voor opgespaarde Duurzame inzetbaarheidsuren, dotatie in 2015: €28.600.
- Eenmalige inzet adviseur Raad van Toezicht €29.400.

In 2015 waren er 67,85 fte's werkzaam bij DAE. (2014: 74,7)

Declaraties bestuurders

naam	overige kosten	reiskosten binnenland	reiskosten buitenland	representatie kosten
T. Widdershoven	4.062	8.396*	1.958	0
T. Holtrust	363	110	0	0
J. Ossewold	0	0	0	0
	4.425	8.506	1.958	0

* Inclusief OV-jaarkaart 1^e klasse

Overige instellingslasten

De overige instellingslasten daalden in 2015 met €49.000 als gevolg van:

- Buitenlandse tentoonstellingen in 2014.
- Incidentele advieskosten voor ICT-projecten in 2014.

5. PRESTATIEAFSPRAKEN MET OCW

Prestatie en reductie

In het najaar van 2012 heeft het kabinet met alle bekostigde hogescholen en universiteiten prestatieafspraken gemaakt, voortbouwend op het advies van de commissie-Veerman (april 2010) en de strategische agenda Hoger Onderwijs, Onderzoek en Wetenschap 'Kwaliteit in Verscheidenheid'. De Reviewcommissie heeft aan de hand van een door OCW vastgesteld beoordelingskader over deze afspraken geadviseerd. In de prestatieafspraken tussen de individuele hogeschool of universiteit en de Minister van OCW is vastgelegd wat de instelling in 2016 wil realiseren als het gaat om het studiesucces van studenten, de kwaliteit van het onderwijs, docentkwaliteit, onderwijsintensiteit en de omvang van de indirecte kosten. De definities worden hieronder toegelicht. Als peildatum voor de nulmeting geldt 1 oktober 2010.

Afgesproken is dat 7% van het totale onderwijsbudget aan de prestaties wordt gekoppeld. Voorwaarde voor continuering in de periode 2017-2020 van 5% van de beschikbare middelen is realisatie van de afgesproken prestaties ten aanzien van onderwijskwaliteit en studiesucces in de periode tot en met peildatum 1 oktober 2015. Daarnaast wordt een deel van de middelen (2%) selectief toegekend.

In lijn met het advies van de Reviewcommissie die onze plannen beoordeelde als "goed", heeft de Minister besloten om in te stemmen met de door ons voorgestelde prestatieafspraken (t.w. € 277.531 voor 2013 oplopend naar € 333.653 voor 2016) en ons bovendien in aanmerking te laten komen voor middelen uit het selectief budget (t.w. € 42.922 voor 2013, en kent geen oploop).

In 2012 heeft de sector, het KUO (kunstvakonderwijs), een Houtskoolschets als Sectorplan aangeboden. Een van de maatregelen die is opgenomen in het Sectorplan is volumebeperking van het aantal studenten, o.a. bij de Bacheloropleidingen Vormgeving; de daling van het aantal Bachelor studenten bij DAE mocht in ieder geval worden gecompenseerd met een stijging van het aantal Masters. De deelnemende hogescholen ontvangen middelen in het kader van financiële verevening; voor DAE betekent dit € 93.647 voor 2013 oplopend naar € 346.200 voor 2016.

Gewijzigde streefdatum reductie Bachelor studenten

In 2014 en 2015 heeft Design Academy Eindhoven overleg gevoerd met het Ministerie van OC&W over de reductieafspraken, wat er toe geleid heeft dat de oorspronkelijke peildatum van 1 oktober 2015 wordt verschoven naar 1 oktober 2017, waarbij het te bereiken aantal van 542 ingeschrevenen (BA) meer moet worden gezien als een streefcapaciteit (brief OCW, d.d. 1 december 2015, referentie 832761).

Het terugdringen van studievertraging en verbeteren van processen om de doorstroom te bevorderen is sinds 2013 een belangrijke tool voor verbetering van de prestaties op het gebied van studiesucces. Het monitoren van de studievoortgang van studenten is versterkt aangezet en speerpunt van beleid geworden. Anno 2016 zien we dat dit beleid een positieve uitwerking heeft: de uitval van studenten na het 1e studiejaar is ruim onder de ambitie van maximaal 30% uitval gebleven, bij een sterke verbetering van het Bachelor rendement en met behoud van studenttevredenheid.

Instroom

Sinds de wettelijke mogelijkheid om tussentijds uit te schrijven, zonder bijzondere persoonlijke reden, maken vooral Bachelor studenten gebruik van deze regeling. Omdat ze hogerejaars zijn, kunnen zij zich het daaropvolgende studiejaar (of evt. een jaar later) opnieuw inschrijven. Voor een deel zijn dit studenten die een persoonlijke reden hebben. Maar we zien ook dat de huidige generatie studenten zich onderscheidt als een generatie die haar blik wil verbreden (wereldburger) en de studie zien als een geïntegreerd onderdeel van hun persoonlijke en professionele ontwikkeling. Mede vanwege die wettelijke mogelijkheid schrijven studenten zich dus makkelijker uit om bijvoorbeeld een jaar een persoonlijk (niet persé studie-gerelateerd) traject af te leggen. Als DAE onderkennen we de behoefte van de huidige generatie en willen we ons daartoe verhouden, met behoud van grip op de doorstroom in ons onderwijs. We zoeken naar vormen om onze studenten te faciliteren en te begeleiden in hun keuze wat ons voor organisatorische uitdagingen stelt.

DAE heeft per 1 oktober 2015 is 609 Bachelor studenten (B-Vormgeving); per 1 maart 2016 is dit afgenomen tot 555 studenten mede in verband met het examen van januari 2016. De instroom van 1 oktober 2015 voor 1e jaars is 138 (iets onder ons voorgenomen richtlijn – uit de meerjarenbegroting van 145). De totale instroom en daarmee het totaal aantal studenten is echter niet verlaagd, mede vanwege een groter aandeel terugkomers (hogerejaars, die een of twee jaar uitgeschreven te zijn geweest).

Indicatoren

Studiesucces (zijnde uitval eerstejaars, switch binnen de instelling, Bachelor rendement), Studentenoordeel, Docentkwaliteit, Onderwijsintensiteit, Indirecte kosten, zijn de verplichte indicatoren voor de prestatieafspraken met het Ministerie van OC&W. Facultatieve indicatoren zijn: reductie aantal Bachelorstudenten (-10 % aantal Bachelors), reductie studieduur (van 5,6 naar 5 jaar in 2016), vergroten van de Masterinstroom (> 40%), gelijkblijvende totaal aantal studenten, uitbreiden van Circle of Friends & Funders met twee per jaar.

A. STUDIESUCCES

Op het gebied van studiesucces kan gesteld worden dat de ambities, zoals vastgesteld in 2011, allen zijn behaald: uitval is ruim onder het maximale uitvalpercentage gebleven van 30%; switch is ook in 2015 niet voorgekomen; het rendement is flink gestegen. De inzet van mentoren en studentcoaches voor extra begeleiding van studenten heeft een positieve uitwerking gehad. Ook de verbetering van het toelatingsbeleid heeft ervoor gezorgd dat er sprake was van een beperkte uitval van studenten na het eerste jaar. Dit in relatie tot verbetering van het rendement, geeft aan dat de studenten ook een betere doorstroom hebben gekend.

STUDIESUCCES	Referentie 1 okt. 2011 instroom- cohort 2010	Referentie 1 okt. 2012 instroom- cohort 2011	Referentie 1 okt. 2013 instroom- cohort 2012	Referentie 1 okt. 2014 instroom- cohort 2013	Referentie 1 okt. 2015 instroom- cohort 2014	Ambitie per 1 okt. 2015
A.1 UITVAL*	27,3% (30/110)	16,2% (23/142)	23,9% (38/159)	20,5% (30/146)	19,6% (27/138)	30% (maximaal)
A.2 SWITCH	0,0% (0/110)	0,0% (0/142)	0,0% (0/159)	0,0% (0/146)	0,0% (0/138)	0,0%
	instroom- cohort 2006	instroom- cohort 2007	instroom- cohort 2008	instroom- cohort 2009	instroom- cohort 2010	
A.3 BACHELOR rendement	42,6% (43/101)	47,0% (47/100)	51,4% (57/111)	65,0% (67/103)	67,5% (54/80)	50%

De volgende definities zijn gehanteerd voor studiesucces:

A.1. Uitval (uit de instelling): het aandeel totaal aantal voltijd Bachelorstudenten (eerstejaars hoger onderwijs) dat na één jaar niet meer bij dezelfde instelling in het hoger onderwijs staat ingeschreven. Bron voor deze cijfers is de 1cijferHO rapportage. De door de reviewcommissie vastgestelde nulmeting was 29%; volgens de 1cijferHO rapportage was deze op de peildatum van de nulmeting 27,3%. Ter vergelijkbaarheid hebben wij derhalve de nulmeting aangepast naar 27,3% in lijn met de definitie van de gemaakte afspraken.

A.2. Switch (binnen de instelling): het aandeel van de voltijd Bachelorstudenten (eerstejaars hoger onderwijs) dat na het eerste studiejaar switcht naar een andere studie bij dezelfde instelling.

A.3. Rendement Bacheloropleidingen:

het aandeel van de voltijd Bachelorstudenten dat zich na het eerste studiejaar opnieuw bij dezelfde instelling inschrijft en binnen de nominale studietijd plus één jaar (n+1) bij dezelfde instelling een Bachelordiploma haalt. Voor het HBO is de nominale tijdsduur voor het Bachelordiploma vier jaar, hetgeen betekent dat "nominale plus één jaar" vijf jaar bedraagt.

¹⁰ Onder HO-einddiploma wordt verstaan: Bachelors, Masters, doctoralen en diploma's van voortgezette opleidingen.

B. KWALITEIT

Onder het kopje Kwaliteit heeft Design Academy Eindhoven het studentenoordeel als verplichte indicator. Het studentenoordeel is gebaseerd op de resultaten van de Nationale Studenten Enquête met betrekking tot het oordeel over de Bacheloropleiding in het algemeen. In relatie tot het oordeel van 2011 is 2015 uitgekomen op 4.00 (op een 5-puntsschaal), volgens de aangegeven ambitie.

KWALITEIT	Referentie	Referentie	Ambitie
	1 okt. 2010 (NSE 2011)	1 okt. 2015 (NSE 2015)	1 okt. 2015 (NSE 2015)
B. STUDENTENoordeel	3.96	4.00	4.00

Bron: "Studentenoordeel over de Bacheloropleiding in het algemeen" uit de Nationale Studenten Enquête.

C. MAATREGELEN

Onder Maatregelen vallen Docentkwaliteit, Onderwijsintensiteit en Indirecte Kosten als verhoudingscijfer van het % personeelskosten. Ten opzichte van de stand van 27 februari 2012 heeft Design Academy Eindhoven een stijging gezien van het totaal aantal docenten met een Mastertitel (of hoger) van 30% naar 34,6% (afgerond 35%) en heeft daarbij haar ambitie behaald.

Onderwijsintensiteit is onveranderd gebleven ten opzichte van 2011. Design Academy Eindhoven heeft één Bacheloropleiding, de opleiding B Vormgeving met CROHO nummer 39111. Het propedeusejaar van deze opleiding is in de loop van de afgelopen vier jaren gewijzigd; echter deze wijziging heeft er niet toe geleid dat het aantal geprogrammeerde contacturen (klokuur/week) verlaagd is.

Ten aanzien van de Indirecte kosten is er een verbetering gerealiseerd. De stijging van de Indirecte kosten heeft enerzijds te maken met de verbeterde verhouding van het aandeel OP ten opzichte van het aandeel OOP; anderzijds kende 2011 een incidentele verhoging van NOP kosten. Door deze incidentele stijging van de NOP kosten in 2011, lijkt er een grotere verbetering van de Indirecte kosten te zijn gerealiseerd dan werkelijk het geval is. Nu geeft de tabel aan (zie hieronder in de tabel MAATREGELEN, bij c.3 Indirecte kosten) dat er een verbetering lijkt te zijn gerealiseerd van 55%; in werkelijkheid, uitgaande van een herleide nulmeting is de verbetering echter 26%. Daarmee hebben we de ambitie ruimschoots gehaald.

MAATREGELEN	Referentie 2011	Referentie 2015	Ambitie 1 okt. 2015
C.1 Docentkwaliteit	30%* (40/131)	35% (54/156)	33% (51/155)
C.2 Onderwijsintensiteit	0	0	0
C.3 Indirecte kosten als verhoudingscijfer	1,0** (50,1%/49,9%)	1,55 (60,8%/39,2%)	1,2
(% totale personeelskosten in fte)	bron jaarrekening 2011	bron jaarrekening 2015	

*stand 27 februari 2012; ** inclusief incidentele verhoging NOP ihkv OCW Cultuurgelden

C.1. Docentkwaliteit: Het aandeel van de docenten met een Master/PhD. Het bronbestand bestaat uit alle docenten (in loondienst en freelance) van de hogeschool uit de functiegroepen docent, docent/coördinator, hoofd en lector, van zowel de Bachelor als de Masteropleiding.

C.2. Onderwijsintensiteit: Als criterium voor onderwijsintensiteit hanteert OCW het aandeel van de voltijd Bacheloropleidingen met minder dan 12 geprogrammeerde contacturen (klokuur/ week) in het eerste jaar. Van onze Bacheloropleiding overstijgt de onderwijstijd de gestelde grens van 12 geprogrammeerde contacturen.

C.3. Indirecte kosten: De verhouding Onderwijzend Personeel (OP) (zijnde inclusief werkplaatsinstructeurs en onderzoekspersoneel)+ Onderwijs Ondersteunend Personeel (OOP) ten opzichte van het totaal aan personeel.

Het bronbestand bestaat uit alle docenten (in loondienst of freelance) van de hogeschool. Deze meting heeft als peildatum ultimo verslagjaar en is gebaseerd op het gemiddelde van het betreffende verslagjaar.

D. FACULTATIEVE PRESTATIEAFSPRAKEN MET MINISTERIE VAN OCW IN CIJFERS

REDUCTIE	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ambitie	Ambitie
AANTAL INSCHRIJVINGEN	Referentie	Referentie	Referentie	Referentie	Referentie	Referentie	per	per
Bachelor-OPLEIDING*	1 okt. '10	1 okt. '11	1 okt. '12	1 okt. '13	1 okt. '14	1 okt. '15**	1 okt. '16	1 okt. '17**
D.1 Inschrijvingen B-Vormgeving	623	595	623	624	603	609	555	542
D.2 Inschrijvingen M-Vormgeving	65	71	87	110	109	108	125	146
Totaal Inschrijvingen	688	666	710	734	712	717	680	688

* De reductie aantal inschrijvingen Bacheloropleiding is een KUO sectorplan-afspraken en geldt als facultatieve prestatieafspraken.

** De peildatum is verlegd naar 2017 in overleg met het Ministerie van OC&W.

GROEI	2011	2015	Ambitie
CIRCLE of FRIENDS and FUNDERS			per 31 december 2015 (groei : 2 per jaar)
D.3 Stand gerealiseerd per 31 december	12	25	20

6. TREASURYMANAGEMENT

Vrij vertaald wordt met treasurymanagement bedoeld: alle activiteiten gericht op een optimaal beheer van de geldmiddelen.

Het doel van het treasurymanagement is:

De financiële activa en passiva en de financiële stromen zodanig te beheren dat de continuïteit van het primaire proces en de bedrijfsvoering gewaarborgd is. Design Academy Eindhoven conformeert zich daarbij aan de richtlijnen van het Ministerie van OC&W, vastgelegd in de "Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2010".

Als belangrijkste risico's worden onderkend:

Liquiditeitsrisico - Liquiditeitsrisico is het risico dat men over onvoldoende middelen beschikt om aan de directe verplichtingen te voldoen.

Solvabiliteitsrisico - Solvabiliteitsrisico is het risico dat eigen vermogen of garantievermogen onvoldoende is om op lange termijn aan de verplichtingen te voldoen.

Informatievoorziening

De informatievoorziening aan het College van Bestuur en de Raad van Toezicht is gebaseerd op de kasstroomprognose zoals deze is opgenomen in de planning en control-cyclus.

Verantwoordingsinformatie

Het eigen vermogen van DAE bestaat geheel uit publieke middelen. Er vindt dan ook geen afscheiding plaats voor andere middelen.

Liquide middelen

Design Academy Eindhoven belegt haar overtollige liquide middelen slechts op deposito- en andere spaarrekeningen bij Nederlandse banken als Rabobank, ABN AMRO, Van Lanschot Bankiers en ING. De overtollige middelen worden gespreid over voornoemde banken uitgezet.

7. CONTINUITEITSPARAGRAAF

De Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO) is uitgebreid met een voorschrift dat voorziet in de opname in het jaarverslag van een zogeheten Continuïteitsparagraaf. Hiermee wordt zicht geboden op het verwachte exploitatieresultaat en de ontwikkeling van de vermogenspositie.

MEERJARENCIJFERS

MEERJAREN-PERSPECTIEF 2016 – 2019

BALANS	31 dec. 15	31 dec. 16	31 dec. 17	31 dec. 18
	verslagjaar	prognose	prognose	prognose

ACTIVA

vaste activa

materiële vaste activa	120	628	1.116	1.066
financiële vaste activa	375	375	375	375
	495	1.003	1.491	1.441

vlottende activa

voorraden	48	48	48	48
vlottende activa	377	280	280	280
liquide middelen	3.053	2.353	1.857	1.607
	3.478	2.681	2.185	1.935
totaal activa	3.973	3.684	3.676	3.376

PASSIVA

eigen vermogen	1.483	1.483	1.483	1.183
voorzieningen	234	102	102	102
kortlopende schulden	2.256	2.099	2.091	2.091
totaal passiva	3.973	3.684	3.676	3.376

KENGETALLEN

	31 dec. 15	31 dec. 16	31 dec. 17	31 dec. 18
	verslagjaar	prognose	prognose	prognose
Solvabiliteit	37%	40%	40%	35%
Norm	35%	35%	35%	35%
Liquiditeit	152%	126%	102%	90%
Norm	100%	100%	100%	100%

Toelichting

De liquiditeit daalt in 2018 onder de norm, in 2019 herstelt dit als gevolg van efficiencyverbeteringen in dat jaar.

toelichting materiële vaste activa	31 dec. 16	31 dec. 17	31 dec. 18
boekwaarde begin jaar	120	628	1116
Investeringen*	600	600	100
Afschrijvingen	-92	-112	-150
boekwaarde einde jaar	628	1.116	1066

De investeringen zijn gericht op:

- Infrastructurele verbeteringen en aanpassingen in het gebouw De Witte Dame € 1.000.000 te besteden in 2015 en 2016.
- Jaarlijkse reguliere vervangingsinvesteringen € 100.000

Financieringsbehoeften

DAE heeft geen behoefte aan externe financiering. De voorgenomen investeringen worden met eigen middelen gefinancierd.

toelichting eigen vermogen	31 dec. 16	31 dec. 17	31 dec. 18
stand per 1 januari	1.483	1.483	1483
resultaat boekjaar	0	0	-300
stand per 31 december	1.483	1.483	1183

STAAT VAN BATEN EN LASTEN	2015	2016	2017	2018
	verslagjaar	prognose	prognose	prognose

BATEN

rijksbijdrage	6.871	7.193	6.960	6.679
overige overheidsbijdragen en -subsidies	217	214	104	100
college-, cursus, les- en examengelden	1.875	2.083	2.135	2.131
baten werk in opdracht van derden	259	194	194	194
overige baten	522	487	473	473
totaal baten	9.744	10.171	9.866	9.577

LASTEN

personeelslasten	5.935	6.035	6.023	6.032
afschrijvingen	94	92	112	150
huisvestingslasten	1.452	1.540	1.543	1.544
overige lasten	2.001	1.934	1.845	1.809
kwaliteitsverbetering	0	600	375	375
totaal lasten	9.482	10.201	9.898	9.910
saldo baten en lasten	262	-30	-32	-333
saldo fin. baten en lasten	28	30	32	33
resultaat	290	0	0	-300

In de jaren 2016 tot en met 2018 investeert DAE in de onderwijskwaliteit. Hiervoor is door de Raad van Toezicht in totaal een bedrag van 2,5 miljoen euro beschikbaar gesteld, bestaande uit 1,5 miljoen euro aan programmakosten (toe te voegen aan de reguliere begroting, en een bedrag van € 1.000.000 ter verbetering en aanpassingen aan het gebouw De Witte Dame (zie voorgaande toelichting op de materiële vaste activa).

kwal.verbeteringen & professionalisering	2016	2017	2018	2019	2020	totaal
kwaliteitsverbetering	330.000	225.000	225.000	225.000	225.000	
professionalisering	270.000	150.000	150.000	150.000	150.000	
subtotaal	600.000	375.000	375.000	375.000	375.000	
efficiencyverbeteringen				-300.000	-300.000	
totaal	600.000	375.000	375.000	75.000	75.000	1.500.000

kengetallen	2015	2016	2017	2018
	verslagjaar	prognose	prognose	prognose
aantal studenten	718	680	688	688
personele bezetting in fte				
- bestuur/management	4,6	4,6	4,6	4,6
- personeel primair proces	46,1	46,1	46,1	46,1
- ondersteunend personeel	21,4	21,4	21,4	21,4
totaal	72,1	72,1	72,1	72,1

8. RISICOMANAGEMENT

De ontwikkelingen van de studentenaantallen sluiten aan bij de hiervoor gerapporteerde prestatieafspraken.

DAE verwacht binnen de personele bezetting geen grote verschuivingen. De doelstellingen uit de prestatieafspraken zijn gehaald en zijn daarmee de basis voor de komende jaren. De balans en staat van baten en lasten over de jaren 2016 tot en met 2018 zijn ontleend aan de begroting over 2016 zoals deze is goedgekeurd door de Raad van Toezicht in haar vergadering van 25 januari 2016.

Ontwikkelingen van kengetallen en bekostigingsvariabelen

De belangrijkste toekomstige financiële ontwikkelingen sluiten aan op de te realiseren prestatieafspraken en de KUO-afspraken om de Bacheloropleiding te verkleinen.

Een aantal ontwikkeltrajecten moet hiervoor parallel aan elkaar tot succes leiden:

- Verlaging van het aantal Bachelorstudenten.
- Stijging van het aantal Masterstudenten, mede door nieuwe departementen.
- Rendementsverbetering binnen de studievoortgang.
- Verlaging indirecte kosten, door nadruk op het onderwijs.
- Professionalisering.
- Groei Circle of Friends and Funders.

Huisvestingsbeleid

Het huisvestingsbeleid is gericht op de professionalisering van de werkplaatsen en het tot stand komen van de ruimte op de 1e etage voor het Dialogue-programma en de verbindingen met de overige etages.

Voorgenomen investeringen en projecten

De voorgenomen investeringen en projecten zijn gericht op de veranderingen in Bachelor-onderwijsprogramma, internationalisering, het Dialogue-programma en infrastructurele verbeteringen.

Ontwikkelingen contractactiviteiten en projecten

DAE overweegt de komende jaren te komen tot maatwerk-onderwijs in de vorm van onder andere "Summer-schools". Dit initiatief wordt in 2016 en 2017 nader uitgewerkt.

Verwachte mutaties in reserves

DAE heeft in de vorm van solvabiliteits- en liquiditeitsratio's zowel een ondergrens als een bovengrens vastgesteld. In het geval dat deze ratio's hiervoor ruimte bieden, zullen de overtollige middelen worden ingezet om de onderwijskwaliteit te bevorderen.

Met betrekking tot de bewaking van de strategische doelstellingen hebben, binnen de financiële verantwoording, de volgende processen continue aandacht:

- De ontwikkeling van de studentenaantallen en het effect hiervan op de rijksbijdrage. Een belangrijke onderwijsdoelstelling is het verkorten van de studieduur naar een maximale uitloop van één jaar. Realisatie van deze doelstelling heeft een direct effect op het bekostigingsrendement.
- Kostenbeheersing in algemene zin.
- De ontwikkelingen van het werkkapitaal als gevolg van de voorgaande punten.

DAE is ervan overtuigd dat deze risico's beheersbaar zijn en de bedrijfsvoering in de komende jaren niet in gevaar brengen. De overweging hierbij is dat de begroting voldoende flexibiliteit kent tot tijdige bijstelling.

Als belangrijkste risico's worden onderkend:

- Kwaliteit van het onderwijs.
- Instroom, doorstroom en uitstroom.
- Imago en positionering.
- Kwaliteit van de medewerkers.
- Financieel beheer.
- ARBO.

Het kwaliteitszorgsysteem, periodieke rapportages, enquêtes, externe audits en kwaliteitsreviews staan borg voor de goede werking van deze systemen.

Voor een rapportage van het toezichthoudend orgaan wordt verwezen naar het voorwoord bij het jaarverslag van de Raad van Toezicht.

9. NOTITIE HELDERHEID IN DE BEKOSTIGING VAN HET HOGER ONDERWIJS

Ten aanzien van het gestelde in deze notitie verklaart het bestuur van Stichting Design Academy Eindhoven dat:

- Thema 1. Er geen onderwijstrajecten zijn uitbesteed.
- Thema 2. Er geen investeringen in private activiteiten hebben plaatsgevonden.
- Thema 3. Er geen vrijstellingen zijn verleend.
- Thema 4. Er geen bekostiging heeft plaatsgevonden van buitenlandse studenten.
- Thema 5. Collegegelden door of namens studenten zijn betaald.
- Thema 6. Niet van toepassing, geen sprake van het afgeven van deelcertificaten.
- Thema 7. Student volgt geen andere opleiding dan waarvoor hij is ingeschreven.
- Thema 8. Er geen sprake is van maatwerktrajecten.
- Thema 9. De bekostigingsmethodiek van het kunstonderwijs van toepassing is.

10. OVERIGE

Juridische structuur

- De rechtspersoonlijkheid van het bevoegd gezag is een Stichting.
- Stichting Design Academy Eindhoven is opgericht op 21 februari 1947.
- Inschrijving Kamer van Koophandel onder dossiernummer: 002654635

Afhandeling klachten

In 2015 zijn twee klachten tot tevredenheid van alle partijen afgehandeld, is één klacht ontvangen in 2014, en één klacht is ontvangen in 2015.

Profileringsfonds

Er zijn in 2015 geen financiële ondersteuning verricht uit het Profileringsfonds.

Publiek/private arrangement

DAE kent in 2015 geen private arrangementen.

Jaarrekening 2015

BESTUURSVERSLAG

Voor het bestuursverslag wordt verwezen naar het jaarverslag 2015 van Stichting Design Academy Eindhoven.

BALANS		31 dec. 15	31 dec. 14
	ref.	€	€
ACTIVA			
vaste activa			
materiële vaste activa	4.1	120	214
financiële vaste activa	4.2	375	375
		495	589
vlottende activa			
voorraden	4.3	48	56
vorderingen	4.4	377	429
liquide middelen	4.5	3.053	2.291
		3.478	2.776
totaal		3.973	3.365
PASSIVA			
eigen vermogen	4.6	1.483	1.193
voorzieningen	4.7	234	102
kortlopende schulden	4.8	2.256	2.070
totaal passiva		3.973	3.365

De jaarrekening is opgesteld vóór resultaatbestemming.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN		2015	2015	2014
		jaarrekening	begroting	jaarrekening
	ref.	€	€	€
BATEN				
rijksbijdragen OCW/EZ	5.1	6.871	6.747	6.542
overige overheidsbijdragen en -subsidies	5.2	217	280	457
college-, cursus, les- en examengelden	5.3	1.875	1.890	1.869
baten werk in opdracht van derden	5.4	259	205	344
overige baten	5.5	522	477	582
totaal baten		9.744	9.599	9.794
LASTEN				
personeelslasten	5.6	5.935	5.976	5.601
afschrijvingen	5.7	94	100	143
huisvestingslasten	5.8	1.452	1.428	1.429
overige lasten	5.9	2.001	1.955	2.217
		9.482	9.459	9.390
saldo baten en lasten		262	140	404
financiële baten en lasten	5.10	28	29	34
resultaat		290	169	438

KASSTROOMOVERZICHT

KASSTROOMOVERZICHT over 2015	2015	2014
	€	€
kasstroom uit operationele activiteiten		
resultaat	262	404
<i>aanpassingen voor:</i>	0	
afschrijvingen	94	143
mutaties voorzieningen	132	-9
<i>verandering in vlottende middelen:</i>		
voorraden	8	-28
vorderingen	52	71
schulden	186	-223
kasstroom uit bedrijfsoperaties		
ontvangen interest	33	40
betaalde interest	-5	-6
subtotaal	762	392
kasstroom uit investeringsactiviteiten		
investerings in materiële vaste activa (1)	0	-74
subtotaal	0	-74
mutatie liquide middelen	762	318
stand per 1 januari	2.291	1.973
stand per 31 december	3.053	2.291

Onder de ontvangen interest in de kasstroom uit operationele activiteiten zijn geen ontvangsten begrepen uit hoofde van effecten.

(1) Onder de investeringen in materiële vaste activa zijn alleen opgenomen de investeringen waarvoor in 2015 geldmiddelen zijn opgeofferd. Er zijn geen investeringen verricht door middel van financiële leasing. De opgenomen investeringen worden aangemerkt als vervangingsinvesteringen.

TOELICHTING OP DE BALANS EN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

1. ALGEMENE TOELICHTING

1.1. Activiteiten

Stichting Design Academy Eindhoven
Stichting Design Academy Eindhoven (DAE) is een instelling voor hoger beroepsonderwijs. Statutair is de stichting gevestigd in Eindhoven. DAE heeft een unieke positie binnen het Nederlandse hoger kunstonderwijs doordat de academie zich geheel richt op design en een veelzijdige, internationaal georiënteerde opleiding vormgeving aanbiedt op zowel Bachelor- als Masterniveau. De kern is talent gestuurd onderwijs, gericht op concept, context en beroepspraktijk. De opleidingen bieden studenten een goede basis voor vele posities in het werkveld of een vervolgstudie. Onderzoek en projecten (zakelijke en maatschappelijke dienstverlening) staan in dienst van het onderwijsprogramma. Het accent ligt daarbij enerzijds op innovatie en ontwikkeling binnen het vakgebied en anderzijds op praktijkrelevantie en professionele ontwikkeling. De aan DAE verbonden Lectoraten dragen bij aan de verbinding tussen onderwijs, onderzoek en internationale beroepspraktijk.

1.2. CONTINUÏTEIT

Deze jaarrekening is opgesteld op basis van going concern.

1.3. STELSELWIJZIGINGEN

In 2015 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

1.4. SCHATTINGSWIJZIGEN

In 2015 hebben zich geen schattingswijzigingen voorgedaan.

1.5. VERBONDEN PARTIJEN

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.6. TOELICHTING OP HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen, met uitzondering deposito's met een looptijd langer dan drie maanden.

1.7. SCHATTINGEN

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

2. GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

2.1 ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, Titel 9 Boek 2 BW, en Hoofdstuk 660 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en de stellige uitspraken van de overige hoofdstukken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving en met de bepalingen van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector ('WNT').

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

2.2. VERGELIJKING MET VOORGAANDE JAREN

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzicht van het voorgaand jaar.

2.3. GEHANTEERDE GELDEENHEID

De in de jaarrekening opgenomen bedragen zijn gepresenteerd in Euro's x 1.000.

2.4. MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardevermindering.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. De inventaris en apparatuur wordt lineair afgeschreven in respectievelijk tien en in vier jaar. De activeringsgrens ligt op € 11.300.

2.5. FINANCIËLE VASTE ACTIVA

De onder de financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten verstrekte leningen en overige vorderingen die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden. Deze vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er bij de verstrekking van leningen sprake is van disagio of agio, wordt dit gedurende de looptijd ten gunste respectievelijk ten laste van het resultaat gebracht, als onderdeel van de effectieve rente. Ook de transactiekosten worden verwerkt in de eerste waardering en als onderdeel van de effectieve rente ten laste van het resultaat gebracht. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de geamortiseerde kostprijs en direct verantwoord in de staat van baten en lasten.

2.6. BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN VAN VASTE ACTIVA

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroombegenerende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonderwaardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief / de kasstroombegenerende eenheid; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt waarbij een disconteringsvoet wordt gehanteerd.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking

van het instrument. Het waardeverminderingverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de staat van baten en lasten verwerkt.

2.7. VOORRADEN

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs op verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode ('first in, first out') of lagere opbrengstwaarde.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.

2.8. VORDERINGEN

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen

2.9. LIQUIDE MIDDELEN

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.10. EIGEN VERMOGEN

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door het bestuur is aangebracht.

Bestemmingsreserve professionalisering

Een nadere toelichting op deze bestemmingsreserve is opgenomen onder punt 4.6.

2.11. VOORZIENINGEN

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Wachtgeld en WW-uitkeringen

DAE is eigenrisicodragers voor de uitvoering van de WW en wachtgeldverplichtingen. De waardering is gebaseerd op de vermoedelijke toekomstige doorbelasting van de uitkeringskosten, voor zover deze in de vorm van UWV-beschikkingen bekend zijn.

Jubilea-uitkeringen

De voorziening betreft de contante waarde van de toekomstige jubilea-uitkeringen van medewerkers in vaste dienst. De voorziening gaat uit van een uitkering van 0,5 maandsalaris bij 25 dienstjaren en 1 maandsalaris bij 40 dienstjaren. Hiervoor geldt het aantal opgebouwde dienstjaren zoals dit bij de pensioenverzekeraar geregistreerd is. Ten aanzien van de berekening is uitgegaan van een samengestelde rente van 3%, een indexering van de salarissen van 1,5% en een aflopende kansberekening van 5% per jaar. Hierbij is de verwachte uitkering voor het komend jaar op 100% gesteld.

DI-uren

In de CAO HBO 2014-2016 is de regeling werktijdvermindering senioren opgenomen (artikel M2). Deze is nader uitgewerkt in de CAO 2016-2018 onder de naam Duurzame inzetbaarheid (DI). Deze regeling verplicht de hogeschool tot het toekennen van werktijdvermindering, op basis van berekeningsgrondslagen zoals deze in de cao zijn vastgelegd. De waarde van het verschuldigd aantal DI-uren per jaar einde is in de voorziening opgenomen.

2.12. KORTLOPENDE SCHULDEN

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

2.13. ONDERHANDEN PROJECTEN

Onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectopbrengsten (bestaande uit de gerealiseerde projectkosten). Indien van toepassing, worden de verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen hierop in mindering gebracht. Onderhanden projecten waarvan de gefactureerde termijnen hoger zijn dan de gerealiseerde projectopbrengsten worden gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

3. GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

3.1. ALGEMEEN

De baten en lasten toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

3.2. VERLENEN VAN DIENSTEN

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

3.3. RIJKSBIJDRAGE OCW/EZ

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekenningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (deelsubsidies waarbij het overschot geen verrekenningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

3.4. OVERIGE OVERHEIDSBIJDRAGEN EN -SUBSIDIES

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen/waarin de opbrengsten zijn gederfd/waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

3.5. PROJECTEN

De opbrengsten met betrekking tot projecten welke nog niet zijn afgesloten worden verantwoord onder de balanspost vooruit-ontvangen bedragen. Hierop betrekking hebbende projectkosten worden verantwoord onder de balanspost onderhanden werk. Verwachte verliezen worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten opgenomen.

3.6. OVERIGE BATEN

Overige baten bestaan uit baten uit entreegelden en verkopen van catalogi tijdens de Graduationshow, verkoopopbrengsten van materialen aan studenten in de werkplaatsen, verkoopopbrengsten van de Z-bar, in rekening gebrachte administratiekosten en ontvangen bijdragen voor het Academiefonds.

3.7. AFSCHRIJVINGEN OP MATERIËLE VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

3.8. PERSONEELSBELONINGEN

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

De instelling heeft een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. De dekkingsgraad van Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP per 31 december 2015 is 97,2%.

ABP werd in 2008 zwaar geraakt door de crisis op de financiële markten. Daarom hebben ze toen een herstelplan opgesteld. Hierin staat wat ze doen om de financiële situatie binnen 5 jaar te verbeteren. Dit plan is goedgekeurd door De Nederlandsche Bank, de toezichthouder van de Nederlandse pensioenfondsen.

De belangrijkste punten uit het herstelplan zijn:

- Zolang de dekkingsgraad lager is dan 105% worden de pensioenen niet aangepast aan de loonontwikkeling.
- De premie moet minimaal kostendekkend zijn en bij een lage dekkingsgraad (dekkingstekort) bijdragen aan herstel van het fonds. Om de financiële positie te verbeteren, geldt er een tijdelijke herstelopslag op de premie voor ouderdoms- en nabestaandenpensioen.
- Het beleggingsbeleid is aangepast waardoor het beleggingsrisico lager is.
- In het herstelplan is ruimte opgenomen om tegenvallers op te vangen. Als het herstel trager verloopt dan verwacht, kan het ABP bijvoorbeeld korten op de pensioenen.

3.9. FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen

4. TOELICHTING OP DE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

4.1 MATERIELE VASTE ACTIVA:

materiële vaste activa	invent.& app	totaal
stand per 1 januari 2015		
verkrijgingsprijzen	2.016	2.016
cum.waardeverminderingen en afschr.	1.802	1.802
boekwaarden	214	214
mutaties		
investeringen	0	0
desinvesteringen	0	0
afschrijvingen	94	94
saldo	94	94
stand per 31 december 2015		
verkrijgingsprijzen	2.016	2.016
cum.waardeverminderingen en afschr.	1.896	1.896
boekwaarden	120	120
afschrijvingspercentages	10% / 25%	

4.2 FINANCIËLE VASTE ACTIVA:

financiële vaste activa	lening u/g DWDM BV
stand per 1 januari 2015	375
ontvangen aflossingen	0
stand per 31 december 2015	375

Toelichting lening u/g DWDM BV

In artikel 7.1 van de overeenkomst van geldlening is opgenomen: Het bepaalde in deze Overeenkomst omtrent de opeisbaarheid van de Lening (of delen daarvan) is beperkt op grond van en overeenkomstig de voorwaarden en condities van de achterstellingsakte die Leninggever en ING Bank N.V. hebben getekend. De periodieke betaling van rente is van deze achterstelling uitgesloten.

De vordering op DWDM BV heeft een looptijd langer dan een jaar.

4.3 VOORRADEN:

voorraden	31 dec. 15	31 dec. 14
verkrijgingsprijs gebruiksgoederen	48	56
totaal	48	56

4.4 VORDERINGEN:

vorderingen	31 dec. 15	31 dec. 14
debiteuren	62	101
andere deelnemingen	0	30
studenten/deelnemers/cursisten	0	34
overige overheden	64	25
belastingvorderingen	1	13
voortuitbetaalde kosten	166	129
overlopende activa	84	97
af: voorziening voor oninbaarheid	0	0
totaal	377	429

De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

voorzieningen wegens oninbaarheid	2015	2014
stand per 1 januari	0	0
onttrekking	0	0
dotatie	0	0
stand per 31 december	0	0
	31 dec. 15	31 dec. 14
handelsdebiteuren	62	101
af: voorzieningen dubieuze debiteuren	0	0
stand per 31 december	62	101

Onder de handelsdebiteuren zijn geen vorderingen opgenomen met een looptijd langer dan 1 jaar.

4.6. EIGEN VERMOGEN

eigen vermogen	stand per 1 jan. 2015	resultaat	overige mut.	stand per 31 dec. 2015
algemene reserve (publiek)	1.019	290	0	1.309
bestemmingsreserve (publiek):				
- professionalisering	174	0	0	174
Totaal	1.193	290	0	1.483

Bestemmingsreserve professionalisering

Met de komst van Hoofdstuk O Professionalisering in de CAO (1 februari 2012 tot en met 30 september 2013), en de gemaakte afspraken over het Professionalisering vastgelegd in het Advies van de OR d.d. 15 januari 2014, is Bijlage XIV Hoofdstuk O Scholing en studiefaciliteiten niet meer van toepassing. Hiermee komt ook de voorziening voor ontwikkel- en POP-gelden te vervallen. De hiervoor gevormde voorziening per 31 december 2013, groot EUR 174.000 komt hiermee te vervallen. Met de vakbonden is afgesproken om voor deze voorziening een bestemmingsreserve ter grootte van EUR 174.000 te vormen ter financiering van het Professionaliseringsplan. Deze voorziening komt daarmee bovenop de reguliere middelen voor het professionaliseringsplan, dit betekent dat DAE de komende jaren extra invulling kan geven aan de doelstellingen voortvloeiend uit de doelstellingen rond Professionalisering. De beperkte bestedingsmogelijkheid is aangebracht door het bestuur.

4.7. VOORZIENINGEN

Voorzieningen	personeels- voorzieningen	deelnemingen	overige voorzieningen	totaal
stand per 1 januari 2015	102	0	0	102
dotaties	132	0	0	132
onttrekkingen	0	0	0	0
vrijval	0	0	0	0
stand per 31 december 2015	234	0	0	234
kortlopend deel < 1 jaar	94	0	0	94
langlopend deel > 1 jaar	140	0	0	140

personeelsvoorzieningen	31 dec. 15	31 dec. 14
wachtgelden en WW-uitkeringen	169	75
jubilea-uitkeringen	36	27
di-uren	29	0
Totaal	234	102

Wachtgelden en WW-uitkeringen

DAE is eigen risicodragers voor de uitvoering van de WW en wachtgeldverplichtingen. De voorziening is een theoretische becijfering van vermoedelijke toekomstige uitkeringen.

Jubilea-uitkeringen

De voorziening betreft de contante waarde van de toekomstige jubilea-uitkeringen van medewerkers in vaste dienst per ultimo van het boekjaar.

DI-uren

In de CAO HBO 2014-2016 is de regeling Duurzame inzetbaarheid (hoofdstuk M) opgenomen. DAE heeft een voorziening opgenomen voor de nog op te nemen uren.

4.8 KORTLOPENDE SCHULDEN

kortlopende schulden	31 dec. 15	31 dec. 14
voorgefact.en ontv.termijnen OHW	62	79
crediteuren	193	237
loonbelasting en prem.soc.verzekeringen	196	211
schulden terzake van pensioenen	52	59
overlopende passiva	1.753	1.484
Totaal	2.256	2.070
overlopende passiva		
vooruitontvangen college- en les gelden	986	945
vooruitontvangen subsidies	68	119
vakantiegeld en –dagen	155	172
accountants en administratiekosten	17	0
overige	527	248
Totaal	1.753	1.484

De kortlopende schulden hebben allen een looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

Niet uit de balans blijvende verplichting

Huurovereenkomsten

Met De Witte Dame Monumenten BV zijn de volgende overeenkomsten aangegaan:

Huurovereenkomsten	m²	prijs/m²	ingang	looptijd
3 ^e . 4 ^e . 5 ^e en 6 ^e etage	7.308	57	1-aug-97	31-dec-27
2 ^e etage	1.659	57	1-jan-98	31-dec-27
begane grond en eerste etage	1.013	91	1-jan-98	31-dec-27
1 ^e etage (MU-ruimte)	677	91	11-nov-15	31-dec-27
midden motief	1.113	50	26-sep-14	31-dec-27
Totaal	11.770			

Overige rechten en verplichtingen

In verband met de overdracht van het economisch claimrecht van het onroerend goed aan de HBO-instellingen, de zogenaamde OKF-operatie, is in 1993 de Stichting Waarborgfonds HBO opgericht. Door de Vereniging van Hogescholen (HBO-raad) is begin 2011 de intentie uitgesproken om het Waarborgfonds per 1 januari 2013 op te gaan heffen. In de bestuursvergadering van het Waarborgfonds op 18 mei 2011 is de uitgesproken intentie formeel bekrachtigd tot besluit. Dit onder de voorwaarde dat alle geborgde leningen zijn afgelost en het Waarborgfonds geen verplichtingen meer open heeft staan.

Gebleken is dat naast het beëindigen van alle borgingscontracten er eveneens een Koninklijk Besluit nodig is om de wet (WHW) aan te passen. Instellingen zijn namelijk ook wettelijk verplicht zich bij het waarborgfonds aan te sluiten. Als gevolg hiervan bestaat nog onvoldoende zekerheid om tot waardering van de vordering over te gaan. De verdeling van het vermogen tussen de hogescholen is berekend naar rato van de oorspronkelijke verstrekte rijksbijdrage in 1993.

Verplichtingen voortkomend uit de cao hbo 2014 – 2016

In de cao hbo 2014-2016 is de regeling werktijdvermindering senioren opgenomen (artikel M2). Deze regeling verplicht de hogeschool tot het toekennen van werktijdvermindering met onevenredige inhouding van het loon voor senioren. Er zijn geen, reeds deelnemende medewerkers. Momenteel is er onvoldoende zicht op de deelname van medewerkers in de komende jaren. De hogeschool kan derhalve geen betrouwbare schatting maken van de omvang van de verplichting uit hoofde van artikel M2 uit de cao hbo 2014-2016.

Overzicht verbonden partijen (model E)

- Stichting Design Support
Juridische vorm: Stichting
Statutaire zetel: Eindhoven
Activiteit: promotie
Consolidatie: nee
Artikel 403: nee
Belang: 100%
Eigen vermogen per 31 december 2015: € 980
Resultaat boekjaar 2015: € 3.875

FSR-overzicht

Design Academy heeft geen subsidies ontvangen waarvan verantwoording via het FSR-overzicht dient plaats te vinden.

Overzicht geormerkte doelsubsidies (model G)

Design Academy heeft gedurende het boekjaar geen geormerkte subsidies van OCW ontvangen. Ook uit voorgaande jaren resteren er geen nog te besteden geormerkte subsidiegelden.

Overzicht geormerkte subsidies OCW/EZ (RJ 660, Model G)

G1 Verantwoording van subsidies waarvan het eventuele overschot wordt toegevoegd aan de lump sum

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar conform subsidiebeschikking	
	Kenmerk	Datum			Geheel uitgevoerd en afgerond	Nog niet geheel uitgevoerd
subsidie voor studieverlof HBO	707149-1	21-9-15	11.749	11.749	✓	☐
		Totaal	11.749	11.749		

G2 Verantwoording van subsidies die volledig aan het doel / activiteit moeten worden besteed met verrekening van het eventuele overschot

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale Kosten	Te verrekenen ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum	EUR	EUR	EUR	EUR
		Totaal				

G2-B Doorlopend tot in volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Saldo 01-01-2014	Ontvangen t/m verslagjaar	Lasten in het verslagjaar	Totale kosten 31-12-2014	Te verrekenen ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
		Totaal						

5. TOELICHTING OP DE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN

5.1 RIJKSBIJDAGEN OCW/EZ

Rijksbijdragen OCW/EZ	2015	2015	2014
	jaarrekening	begroting	jaarrekening
rijksbijdrage OCW/EZ	6.496	6.389	6.198
subtotaal	6.496	6.389	6.198
prestatiebekostiging	363	358	344
lerarenbeurs	12	0	0
totaal	6.871	6.747	6.542

Bekostigde aantallen

peildatum inschrijvingen	okt 13	okt 12
bekostigingsjaar	2015	2014
aantal bekostigde Bachelors	434	429
aantal bekostigde Masters	82	57
aantal bekostigde diploma's Bachelors	89	87
aantal bekostigde diploma's Masters	20	24
totaal	625	597

5.2. OVERIGE OVERHEIDSBIJDRAGEN

overige overheidsbijdragen en subsidies	2015 jaarrekening	2015 begroting	2014 jaarrekening
gemeentelijke bijdragen en subsidies			
Gemeente Eindhoven Graduationshow	100	100	99
Gemeente Eindhoven Co-Creatief	-20	30	20
totaal gemeentelijke bijdragen en subs.	80	130	119
onderzoeksprojecten			
CRISP (onderzoek)	66	58	115
Traders (onderzoek)	71	86	53
OCW Cultuurgelden	0	0	99
totaal onderzoeksprojecten	137	144	267
overige subsidies			
buitenlandse tentoonstellingen	0	6	71
totaal overige subsidies	0	6	71
totaal	217	280	457

5.3. COLLEGE-, CURSUS, LES- EN EXAMENGELDEN

college-, cursus, les en examengelden	2015 jaarrekening	2015 begroting	2014 jaarrekening
HBO Bachelor	1.367	1.315	1.384
HBO Master	507	575	485
Totaal	1.875	1.890	1.869
aantal studenten			
	st.jr 15/16	st.jr 14/15	
Bachelors	609	606	
Masters	108	114	
Totaal	717	720	

5.4. BATEN WERK IN OPDRACHT VAN DERDEN

baten werk in opdracht van derden	2015 jaarrekening	2015 begroting	2014 jaarrekening
opbrengsten vrienden van de academie	44	55	120
opbrengst projecten (gefact. waarde)	200	150	252
mutatie onderhanden werk	15	0	-28
totaal	259	205	344
projectkosten (zie overige lasten)	-176	-100	-176
Netto	83	105	168

5.5. OVERIGE BATEN

overige baten	2015	2015	2014
	jaarrekening	begroting	jaarrekening
Graduationshow	222	204	207
verkoop materialen werkplaatsen	123	131	144
verkopten Z-bar en automaten	93	72	87
bijdragen academiefonds	75	65	75
administratiekosten collegegelden	9	5	10
uitkering liquidatie waarborgfonds	0	0	59
Totaal	522	477	582

5.6. PERSONELE LASTEN

personele lasten	2015	2015	2014
	jaarrekening	begroting	jaarrekening
lonen en salarissen			
brutolonen en salarissen	3.540	3.431	3.369
sociale lasten	419	407	422
Pensioenpremies	412	424	488
Subtotaal	4.371	4.262	4.279
dotaties personele voorzieningen			
dotaties personele voorzieningen	132	69	27
Subtotaal	132	69	27
personeel niet in loondienst			
personeel niet in loondienst	1.237	1.324	1.131
Subtotaal	1.237	1.324	1.131
overige personele lasten			
reis- en verblijfskosten	255	250	273
overige personele lasten	214	210	176
mutatie reservering vak.dgn en -toeslag	-17	0	9
Subtotaal	452	460	458
uitkeringen, inhoudingen en doorbelast.			
af: uitkeringen, inhoudingen en doorbelast.	-257	-139	-294
Subtotaal	-257	-139	-294
totaal personele lasten	5.935	5.976	5.601

PERSONEELSRATIO'S

Verhouding onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel

Onderwijzend personeel: 60,8% (2014 59%)

Onderwijsondersteunend personeel: 39,2% (2014 41%)

Medewerkers in loondienst

Per through 2015 waren 54,96 fte in dienst bij Design Academy Eindhoven (2014: 60,8 fte).

Hiervan zijn er 0 werkzaam in het buitenland (2014:0).

Freelance

Het aantal ingehuurde freelance-uren bedroeg in 2015: 21.391 (2014: 23.000), in fte's: 12,89 (2014: 13,9). Het gemiddelde uurtarief bedroeg in 2015 € 44,28 (2014 € 49).

Totaal

In 2015 waren er gemiddeld 67,85 fte's werkzaam bij DAE. (2014: 74,7)

Gemiddelde personeelskosten 2015 € 79.000 (2014: € 75.300)

WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Design Academy Eindhoven van toepassing zijnde regelgeving: het WNT-maximum voor het onderwijs, plafond € 178.000.

Het bezoldigingsmaximum in 2015 voor Stichting Design Academy Eindhoven is € 178.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

COLLEGE VAN BESTUUR

2015

WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIEPUBLIEKE SECTOR (WNT)

vermelding van alle bestuurders met dienstbetrekking

functie	voorzitter clausule	naam	ingangsdatum dienstverband	einddatum dienstverb.	omvang dienstverb. in fte	beloning	belastbare vaste en var. onkost.verg.	voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	uitkeringen wegens beëindiging dienstverband
cvb	ja	T. Widdershoven	15-apr-13		0,6	72.200	0	9.200	0
cvb	nee	T. Holtrust	1-aug-13	31-jul-15	0,8	49.600	0	6.500	0
cvb	nee	J. Ossewold	1-dec-15		1,0	9.400	0	1.300	0
totaal						131.200	0	17.000	0

Dit betreffen echte dienstbetrekkingen.

aansluiting met norm	T. Widdershoven	T. Holtrust	J. Ossewold
totaal beloning + pens	81.400	56.100	10.700
op fulltime en jaarbasis	147.600	130.700	135.400
beloningsnorm HBO	178.000	178.000	178.000

2014

WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIEPUBLIEKE SECTOR (WNT) vermelding van alle bestuurders met dienstbetrekking

functie	voorzitter clause	naam	ingangsdatum dienstverband	einddatum dienstverb.	omvang dienstverb. in fte	beloning	belastbare vaste en var. onkost.verg.	voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	uitkeringen wegens beëindiging dienstverband
cvb	ja	T. Widdershoven	15-apr-13		0,6	83.500	0	12.200	0
cvb	nee	T. Holtrust	1-aug-13		0,8	74.800	0	12.500	0
cvb	nee	I. van Hooff	14-mrt-11	31-aug-14	1,0	68.800	1.200	10.800	0
totaal						227.100	1.200	35.500	0

RAAD VAN TOEZICHT

2015

vermelding van alle toezichthouders

functie	voorzitter clause	Naam	ingangsdatum dienstverband	einddatum dienstverb.	omvang dienstverb. in fte	beloning	belastbare vaste en var. onkost.verg.	voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	uitkeringen wegens beëindiging dienstverband
rvt	ja	B. Luiten	1-nov-12			6.271			
rvt	nee	G. Pruijssers	1-nov-12			4.421			
rvt	nee	P. Scholten	1-mrt-15			3.684			
rvt	nee	D. Rijken	1-mrt-15			3.684			
rvt	nee	M. Tijssen	1-mei-09			4.421			
rvt	nee	O. Hoes	1-jun-08			8.842			
totaal						31.323		0	0

Toelichting: O. Hoes is inclusief 2014 € 4.421

aansluiting met norm	B. Luiten	G. Pruijssers	P. Scholten	D. Rijken	M. Tijssen	O. Hoes
totaal beloning	6.271	4.421	3.684	3.684	4.421	8.842
beloningsnorm	26.700	17.800	14.833	14.833	17.800	17.800
aantal maanden	12	12	10	10	12	12

2015

vermelding van alle toezichthouders

functie	voorzitter clause	naam	ingangsdatum dienstverband	einddatum dienstverb.	omvang dienstverb. in fte	beloning	belastbare vaste en var. onkost.verg.	voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	uitkeringen wegens beeindiging dienstverband
rvt	ja	B. Luiten	1-nov-12			6.271			
rvt	nee	G. Pruijssers	1-nov-12			4.421			
rvt	nee	M. Tijssen	1-mei-09			4.421			
rvt	nee	O. Hoes	1-jun-08			0			
totaal						15.113	0	0	0

Gewezen Topfunctionaris

Niet van toepassing, geen gewezen topfunctionarissen met een echte of fictieve dienstbetrekking.

Niet-topfunctionarissen boven de norm

Niet van toepassing, geen niet-topfunctionarissen boven de norm.

5.7. AFSCHRIJVINGEN

Afschrijvingen	2015 jaarrekening	2015 begroting	2014 jaarrekening
materiële vaste activa	94	100	143
Totaal	94	100	143

5.8. HUISVESTINGSLASTEN

Huisvestingslasten	2015 jaarrekening	2015 begroting	2014 jaarrekening
Huur	690	682	684
servicekosten en onderhoud	670	658	745
ozb / heffingen	12	20	0
Parkeerkosten	14	13	0
inkopen z-bar en automaten	66	55	0
Totaal	1.452	1.428	1.429

5.9. OVERIGE LASTEN

Overige lasten	2015	2015	2014
	jaarrekening	begroting	jaarrekening
voorlichting, presentaties en publicaties	618	595	645
administratie- en beheerslasten	530	587	660
inventaris, apparatuur en leermiddelen	853	773	912
Totaal	2.001	1.955	2.217

Voorlichting, prestaties en publicaties	2015	2015	2014
	jaarrekening	begroting	jaarrekening
Graduationshow	359	359	344
Catalogus	74	81	76
Milaan	149	125	144
buitenlandse tentoonstellingen	36	30	81
Totaal	618	595	645

Administratie en beheerslasten	2015	2015	2014
	jaarrekening	begroting	jaarrekening
college van bestuur	46	34	28
Studentenadministratie	49	55	85
HR	5	15	15
Servicebureau	17	18	20
Financiën	111	105	143
ICT	127	153	165
Communicatie	128	171	154
Beleidsbureau	47	36	50
Totaal	530	587	660

Accountants honoraria	2015 acc.	2014	Totaal
controle van de jaarrekening 2013 (Deloitte)	0	32	32
controle van de jaarrekening 2014 (Deloitte)	24	5	29
andere controlewerkzaamheden (Deloitte)	3	1	4
controle van de jaarrekening 2015 (PWC)	32	0	32
Totaal	59	38	

Inventaris, apparatuur en leermiddelen	2015	2015	2014
	jaarrekening	begroting	jaarrekening
machinale werkplaats	192	155	141
digitale werkplaats	71	70	82
Bibliotheek	22	23	26
algemene kosten Bachelors	135	179	90
algemene kosten Masters	41	40	51
projectkosten werkzaamh. i.o.v. derden	176	100	176
kenniskring en onderzoek	216	206	247
ocw cultuurgelden	0	0	99
Totaal	853	773	912

5.10. FINANCIERINGSBATEN EN -LASTEN

financieringsbaten en -lasten	2015	2015	2014
	jaarrekening	begroting	jaarrekening
Rentebaten	33	33	40
financiële lasten	-5	-5	-6
Totaal	28	29	34

ONDERTEKENING VAN DE JAARREKENING

Eindhoven, 8 juni 2016

.....

College van Bestuur,

T. Widdershoven (voorzitter)

J. Ossewold

.....

Raad van Toezicht,

B.M Luiten (voorzitter)

O. Hoes

M.J. Tijssen

G.C. Pruijssers

G.D. Rijken

P.M.L.O. Scholte

6. OVERIGE GEGEVENS

STATUTAIRE BEPALING INZAKE RESULTAATSBESTEMMING

Ingevolge artikel 11 lid 2 van de statuten van de Stichting worden de jaarstukken binnen zes maanden na afloop van het boekjaar opgesteld. Deze wordt vervolgens ter vaststelling aan de Raad van Toezicht voorgelegd.

Voorstelling bestemming resultaat

Voorgesteld wordt om het resultaat over het boekjaar als volgt te bestemmen:

- Toevoeging aan de algemene reserve: € 290.000

7. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geweest die in deze jaarrekening opgenomen of verwerkt hadden moeten worden.

8. CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het college van bestuur en de raad van toezicht van Design Academy Eindhoven

Verklaring over de jaarrekening 2015

Ons oordeel

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Design Academy Eindhoven op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- voldoen de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2015, in alle van materieel belang zijnde aspecten, aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2015 van Design Academy Eindhoven te Eindhoven ('de stichting') gecontroleerd. De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2015;
- de staat van baten en lasten over 2015; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Design Academy Eindhoven zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen;
- een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel, als bedoeld in artikel 2 van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Verklaring betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde vereisten

Verklaring betreffende het bestuursverslag en de overige gegevens

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder Titel 9 Boek 2 BW en de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over het bestuursverslag en de overige gegevens):

- dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3. Jaarverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015 is opgesteld, en of de door de Regeling jaarverslaggeving onderwijs vereiste overige gegevens zijn toegevoegd;
- dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Eindhoven, 29 juni 2016

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door: drs. T.A.G. van Boxel RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2015 van Design Academy Eindhoven

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met , het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle van de jaarrekening en de financiële rechtmatigheid met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

DESIGN ACADEMY EINDHOVEN

- I. Overzicht 'in dienst' en 'uit dienst' 2015
- II. Activiteiten Lectoraat Places and Traces
- III. Activiteiten Lectoraat Strategic Creativity
- IV. Design Research Space i.s.m. VPRO
- V. Studentenprojecten met bedrijven en instellingen
- VI. Samenstelling en activiteiten van de OR
- VII. Samenstelling en activiteiten Student Council
- VIII. Publicaties Design Academy Eindhoven
- IX. Studentenaantallen Bachelors en Masters
- X. Normenkader Prestatieafspraken
- XI. HR Onderwerpen 2015

**bij-
lagen**

Bijlage I Overzicht 'in dienst' en 'uit dienst' 2015

Medewerkers uitdienst in 2015

bloedgroep	functie
Totaal aantal medewerkers: 15	
cvb	lid college van bestuur
onderwijzend personeel	docent
onderwijzend personeel	docent
onderwijzend personeel	docent
onderwijzend personeel	docent
onderwijzend personeel	docent
onderwijzend personeel	docent
niet onderwijzend personeel	instructeur
niet onderwijzend personeel	onderwijscoördinator Masters
niet onderwijzend personeel	hr medewerker
niet onderwijzend personeel	hr manager
niet onderwijzend personeel	hoofd onderwijs
niet onderwijzend personeel	hr medewerker
niet onderwijzend personeel	conciërge
niet onderwijzend personeel	hoofd werkplaatsen

Medewerkers nieuw in dienst in 2015

bloedgroep	functie
Totaal aantal medewerkers: 20	
cvb	lid college van bestuur
onderwijzend personeel	docent
onderwijzend personeel	docent
onderwijzend personeel	docent
onderwijzend personeel	hoofddocent
onderwijzend personeel	docent
onderwijzend personeel	docent
niet onderwijzend personeel	junior administratief medewerker
niet onderwijzend personeel	research associate
niet onderwijzend personeel	receptionist(e)
niet onderwijzend personeel	senior coördinator studentenadministratie
niet onderwijzend personeel	conciërge
niet onderwijzend personeel	financieel administratief medewerker
niet onderwijzend personeel	instructeur
niet onderwijzend personeel	research associate (oproepbasis)
niet onderwijzend personeel	design researcher
niet onderwijzend personeel	instructeur
niet onderwijzend personeel	research associate (oproepbasis)
niet onderwijzend personeel	instructeur (oproepbasis)
niet onderwijzend personeel	instructeur (oproepbasis)

Bijlage II Activiteiten Lectoraat Places and Traces

Desis Philosophy Talks

On March 12th (DAE) and May 12th (Politecnico di Milano) David Hamers contributed to 'Storytelling and design for social innovation', a philosophical conversation about storytelling and design for social innovation held in the international DESIS network Philosophy Talk series. David Hamers presented a manifesto on story telling for design, focusing on storytelling as a design approach to understanding situations, involving stakeholders, and exploring possibilities for change.

Dutch Design Week (DDW), Graduation Show 2014

Tijdens de DDW heeft David Hamers op 19 oktober 2014 een bijdrage geleverd aan het debat over design research, gehouden te midden van de Graduation Show en door de studenten uitgezonden via Radio EMMA. Daarin stonden naast de ontwikkeling van een visie op design research aan DAE nadrukkelijk ook de design research-projecten van (Bachelor en Master-)studenten centraal.

Stadsgesprek Architectuurcentrum Eindhoven

Tijdens de DDW nam David Hamers op 20 oktober 2014 deel aan het stadsgesprek van Architectuurcentrum Eindhoven over de ruimtelijke toekomst van Brabant. De aanleiding was het project Mozaïek Brabant (Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam), een ontwerpend onderzoek naar bouwstenen voor een nieuw provinciaal ruimtelijk beleid.

Onderzoekplatform Architectuur en Kunsten LUCA School of Arts/KU Leuven

In april 2014 was David Hamers lid van de expertcommissie die voor het Onderzoekplatform Architectuur en Kunsten de art and design research-aanvragen voor LUCA School of Arts/Katholieke Universiteit Leuven beoordeelde.

Visitatie Lectoraat Autonomie en Openbaarheid in de Kunsten (Hogeschool Zuyd)

In het najaar van 2014 was David Hamers lid van de visitatiecommissie die het Lectoraat Autonomie en Openbaarheid in de Kunsten bij Hogeschool Zuyd (Faculteit Kunsten, dr. Peter Peters en dr. Ruth Benschop) heeft geëvalueerd. Het eindrapport hiervan is begin 2015 verschenen.

Publicaties David Hamers 2014

- Hamers, D. & J. Tennekes (2014), Will enclosed residential domains affect the public realm of Dutch cities? Three theoretical perspectives, *Planning Theory*, Doi: 10.1177/1473095213519985.
- Hamers, D. (2014), De stadsrandzone als strijdtoneel, pp. 108-119 in: R. Rutte & J.E. Abrahamse (red.), *Atlas van de verstedelijking in Nederland: 1000 jaar ruimtelijke ontwikkeling*, Bussum: Uitgeverij Thoth/Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed/Faculteit Bouwkunde TU Delft.
- Hamers, D. (2014), Involve me and I learn: hands-on research in design education, pp. 65-67, in: H. Daam (red.), *Moving stories*, Eindhoven: Design Academy Eindhoven.
- Hajer, M. & D. Hamers (2014), Dare to imagine/Durf te verbeelden, pp. 30-34 in: D. Arets, H. van der Markt & E. Zoete (red.), *Public Space Magazine*. Eindhoven: Design Academy Eindhoven.
- Hamers, D. & N. Bueno de Mesquita (2014), Mapping as a powerful design research tool/Cartografie als krachtige tool voor design-onderzoek pp. 35-38 in: D. Arets, H. van der Markt & E. Zoete (red.), *Public Space Magazine*. Eindhoven: Design Academy Eindhoven.
- Hamers, D. & E. van de Wiel (2014), OP STRAFFE VAN. Verkenning van een verboden landschap. Arnhem: G.A.N.G.
- Hamers, D. (2014), De geest van suburbia. Recensie van B. Meeus, P. De Decker, m.m.v. B. Claessens (2013), *De geest van suburbia, Stedenbouw en Ruimtelijke Ordening*, 95 (1), 59-60.

Publicaties m.b.t. Hamers' onderzoek bij het Planbureau voor de Leefomgeving 2014:

- Planbureau voor de Leefomgeving (2014), *Kiezen én delen: strategieën voor een betere afstemming tussen verstedelijking en infrastructuur*, Den Haag: PBL.
- Planbureau voor de Leefomgeving (2014), *Bereikbaarheid verbeeld: 14 infographics over mobiliteit, infrastructuur en de stad*, Den Haag: PBL.
- Snellen, D., H. Hilbers & D. Hamers (2014), Hoe bezoekers zich verplaatsen naar de stad, *Recreatie & Toerisme*, december, 24-25.
- Bijlsma, L., D. Hamers & A. van Hoorn (2014), Een meetinstrument voor de kwaliteit van stedelijke plannen, *ESB 99 (4696S)*, 47-51.
- Hamers, D., D. Snellen, K. Nabielek & H. Hilbers (2014), Bereikbaarheid in stedelijke regio's, *ROMagazine 32 (10)*, 6-7.

Bijlage III Overzicht Activiteiten Lectoraat Strategic Creativity

Taken from the CRISP final publication which was published at the Dutch Design Week, we contributed the following titles:

- Value Pursuit
- Super Maker
- Empathy through a Lens

See: <https://www.designacademy.nl/Research/StrategicCreativity/Publications.aspx>

We started a Research Project in cooperation with NEMO Science Centre

See: <https://www.designacademy.nl/Research/StrategicCreativity/Latest/tabid/2889/articleType/ArticleView/articleId/2194/Prototyping-for-Science.aspx>

The Readership presented peer-reviewed papers at 15 (inter)national conferences,

- HAID, Gothenburg (2011)
- Ambient Assisting Living Forum, Eindhoven (2012)
- Cumulus, Helsinki (2012)
- Disruptive Interactions, Lugano (2012)
- Nordes, Copenhagen (2013)
- Systemic Design Conference Oslo, (2013)
- Design for Health, Sheffield (2013)
- Games for Health Europe, Amsterdam (2013)
- ASDR, Tokyo (2013)
- Design Principles and Practices (DPP), Vancouver (2014)
- ServDes, Lancaster (2014)
- Design Research Society, Umeå (2014)
- Designing Critical Messages, Plymouth (2014)
- PIN-C, The Hague (2015)
- Design Anthropological Futures, Copenhagen (2015)

We delivered dozens of workshops in the projects, these are some for an audience outside CRISP:

- International Service Design Network Conference, San Francisco (2011)
- Design and Emotion, London (2012)
- Service Design and Tourism, Innsbruck (2012)
- What Design Can Do, Amsterdam (2012 & 2013)
- Play the Future!, with Ranj, IJsfontein and Monobanda, Utrecht (2013)
- The Power of PSS, with Daijiro Mizuno and Waag Society, Amsterdam (2014)

We organised many workshops and presentations for design students

Design Debates with Marc Stickdorn, Tobie Kerridge, Christian Nold, and Lucy Kimbell Eindhoven (2012-2013)

- Lecture and workshops at KABK Den Haag (2012, 2013)
- Lecture at Hogeschool van Amsterdam (2013)
- DESIS Storytelling philosophy talks at Design Academy Eindhoven, MAD faculty Genk, Politecnico Milano (2013 - 2104)
- Lecture at Keio University SFC, Tokyo (2014)
- Lecture at Kyoto University (2014)
- Lecture at Artez, Arnhem (2014)
- Lecture at HKU, Utrecht (2014)
- Design Research Spaces in collaboration with students from TU Delft and TU Eindhoven (2011-2015)

We set up or contributed to the following exhibitions and platforms

- Graduation Show, Dutch Design Week, Eindhoven (2012-2015)
- Design Huis, Eindhoven (2012)
- Design United, Dutch Design Week, Eindhoven (2013)
- Mind the Step, Dutch Design Week, Eindhoven (2014)
- Head hand design, Eindhoven and Taipei (2013, 2014)
- Design & Health exhibition, Eindhoven (2014)
- Feral Experimental: New Design Thinking, Sydney (2014)
- CRISP Shakes It Off, Rotterdam (2015)

Other activities in 2015

- We organized a Design Research Space 'Crafting Narratives'
- We participated in the Talk show Create out Loud at the Dutch Design Week during a debate on Design Research
- Our Research Associate Michelle Baggerman did a 3 month design research at KIT (Kyoto, Japan)
- We wrote articles in het magazine 'This is CRISP'
- We participated in the Copenhagen Conference 'Design Anthropology Futures' about design and anthropology
- We wrote a contribution for the DESIS book about storytelling
- We participated in the PINC conference with a paper about Value Pursuit
- Two new Research Associates, Alissa Aseldonk and Renee Scheepers, started a new research project together with 'Woonbedrijf en Waterschap de Dommel'

CALL TO STUDENTS: DESIGN RESEARCH SPACE!!!

NEW JOURNALISM & VR TECHNOLOGY

Sept-October (with live performances during Dutch Design Week)

VPRO LAB, DORST and DESIGN ACADEMY EINDHOVEN

* We especially invite Radio EMMA reporters to participate

The Strategic Creativity readership at DAE is teaming up with VPRO media lab for a design research module on New Journalism & Debates. The project will focus on prototyping with VR technology that invites experimentation, cross media storytelling, inquisitive interviews and new ways of reflection. We will set up experiments with VPRO media Chanel DORST (young makers lab for new journalism) and the MEDIA lab in Eindhoven in order to find out what VR technology and new radio formats could bring to the cross media landscape of the future.

Design Research Spaces are an initiative of the Strategic Creativity Readership at Design Academy Eindhoven. In the Readership (Lectoraat), we do design research to develop new knowledge on how designers can contribute to solutions for 'wicked problems', and innovation in society, culture or the economy in general. Addressing such problems requires several disciplines and much collaboration, but above all much creativity. Design Research Spaces form a bridge between the research programme and the educational programme of the academy.

You can join this project by participating in a new series of Design Research Spaces, on five full Wednesdays in September and October. Aside we expect your involvement during at least two days at the Dutch Design Week. By participating you will gain hands-on experience with design research, the opportunity to work with acknowledged journalist and cross media experts of VPRO and a possibility to test out your reports during the Dutch Design week where we will set up a studio with daily talks at the MU gallery.

Of course you'll also be awarded 3 ECTS credits for completing this project.

If you're interested in joining send us an e-mail with a short motivation and your experiences with VR technology or journalism at Danielle.Arets@designacademy.nl before 10-09. Based on this we will welcome max 9 students to join our team. Both BA or MA students can enrol, with the exception of first year students. We hope to hear from you soon!

Dates:

16/09 @ VPRO media lab, Eindhoven (Natlab)

23/09 @ DAE

30/09 @ VPRO HILVERSUM

07/10 @ VPRO media lab, Eindhoven

14/10 @ VPRO media lab, Eindhoven

Bijlage V Publicaties over studentenprojecten met bedrijven en instellingen

Publicaties over studentenprojecten met bedrijven en instellingen

<http://nieuws.klm.com/gerecyclede-prototypes-van-klms-vorige-world-business-class-in-de-bijenkorf>

<https://blog.klm.com/nl/van-world-business-class-naar-slippers/>

<http://www.marketingtribune.nl/design/nieuws/2015/06/gerecycled-klm-design-in-tentoonstelling/index.xml>

<http://www.omroepbrabant.nl/?news/230734752/Van+afgedankte+vliegtuigstoel+naar+tas+Eindhovense+studenten+transformatoren+KLM+Business+Class.aspx>

<http://www.rtvnh.nl/nieuws/165315/studenten-geven-klm-stoelen-tweede-leven>

<https://klmtakescare.com/nl/content/van-vliegtuigstoel-naar-fitnessartikel>

<http://www.upcycledzine.com/plane-to-product-klm-upcycled-by-design-academy-eindhoven/>

<http://www.luchtvaartnieuws.nl/nieuws/categorie/2/airlines/studenten-geven-stoelen-klm-tweede-leven>

<http://www.frameweb.com/news/plane-to-product-by-design-academy-eindhoven-students>

<http://www.fastcocreate.com/3047093/design-students-make-cool-new-products-out-of-old-klm-airplane-interiors>

<http://zakenreis.nl/luchtvaart/klm-gooit-niets-weg/>

<http://www.tripnieuws.nl/nieuws/categorie/2/airlines/studenten-geven-stoelen-klm-tweede-leven>

<http://stroompunt.tumblr.com>

FRIENDS 2015

Baltan Laboratories (project met Design Department Food Non-food en Hivos)

Bruns (project met Design Department Man and Leisure en Keep an Eye Foundation)

Canon (project met Kompasafdeling Atelier 3)
Ecco Leather

E.ON (project met Design Department Man and Mobility) 'Me and my energy'

GGz De Grote Beek

Hivos (project met Design Department Food Non-food en Baltan Laboratories)

Lecturis

NS (project met Master Contextual Design, Information Design, Social Design, Design Writing & Curating, en Naturalis)

Swarovski (project met Design Department Man and Identity)

Veenhuizen (project met Design Department Man and Leisure)
Van Engelen en Evers

Vescom

Waterschap De Dommel (project met Design Department Public Private, project met lectoraat Strategic Creativity)

Woonbedrijf (project met lectoraat Strategic Creativity)

FANS 2015

Agri Meets Design

AgriFood Capital

Brains Awards

Clariant

DDB Tribal

DELA

Dutch Packaging Association

Fokker

Gemeente Utrecht

Hermès

High Tech Campus

KLM

Kluskens Meubelcreaties

Make it LEO

Maxima Medisch Centrum, afdeling Vrouw, Moeder, Kind

Microsoft

Nemo

Océ - a Canon company

Orange

Peelnetwerk

Philips Design

Rabobank

St. Louis

TU Delft

TU/e

Ultimaker

Universiteit Twente

What Design Can Do

ZuidZorg

Bijlage VI Samenstelling en activiteiten OR

Samenstelling en activiteiten OR

In 2015 bestond de Ondernemingsraad uit de volgende leden:

Maartje van Gestel – Voorzitter (vanaf 1 mei wegens zwangerschapsverlof)

Peter van Casteren – Vervangend voorzitter (tot 1 mei)

Anna Crosetti – Vice-voorzitter

Theo Poel – Secretaris (tot 1 april wegens ziekte)

Anita Pauwels – Vervangend secretaris (vanaf 1 april)

Hans van der Markt - Lid

Tessa Blokland - Lid

De OR heeft ingestemd met de volgende voorstellen:

professionaliseringsplan (9 februari 2015),

reiskostenvergoeding (9 februari 2015), regeling parkeren

van auto's en fietsen (20 februari 2015), verplichte

vakantiedagen 2015 (23 juni 2015), functieprofiel webMaster

(4 november), verplichte zomersluiting 2016 (7 december),

reiskostenvergoeding onder 5 km (7 december).

Bijlage VII Samenstelling en activiteiten Student Council

Student Council

January-July 2015

Chieri Higa (chair), Ophelia Ford-Welman (vice chair), Elvira von Wieding-Lidin(secretary), Aidan Dolan, Greta Castellana, Friso Wiersma

Activities:

Kompas re-evaluation

Student Council collected student responses in order to advise the Executive Board about the proposed reform of the Kompas program.

Student Council Vision

In the absence of a public, written vision by the Board, Student Council put together a student vision, using information from past Question of the Week surveys as well as issues that were repeatedly brought up between the Board and the Student Council.

Advice on Executive Board vision in the wake of Tonny Holtrust's departure

Student Council advised Thomas Widdershoven on the Executive Board vision and on the proposed new system of education in the Bachelor. Student Council advised for a section about the Masters program vision to be included in the Board's vision. Student Council was also informed about a proposed new board member.

Saturday Openings

Saturday openings were achieved in partnership with the 3rd floor for peak times during grading periods, greatly helping out during high-pressure, high-workload time periods.

Workshop issues

Workshop issues, such as unclear opening times, the need for a better system for borrowing tools, equipment, and staff availability are continuous issues that Student Council tries to improve, as they are always in the mind of the students.

7th floor expiry

The domain for the website (created by students Jaap Knevel and David Roman Lieshout) made to provide students with the basic necessary information needed for life at Design Academy was scheduled to expire, leaving a vacuum of information in its wake.

September-December 2015

Elected members: Chieri Higa (chair), Felix Mollinga (vice chair), Elvira von Wieding-Lidin(secretary), Greta Castellana, Miruna Dunu, Ophelia Ford-Welman, Friso Wiersma, Sankrit Kulmanochawong, Thomas Woltmann

Activities:

Elections

In order to ensure a greater ease of continuity with elected members, members scheduled to replace Ophelia Ford-Welman and Friso Wiersma were elected in September along with the new Masters student. This overlap period has proven extremely useful in terms of manpower and transfer of information to new members.

Increased contact with Executive Board

The introduction of Jurriëne Ossewold to the Student Council was great for students, as we started off by scheduling bi-weekly lunch meetings with the Executive Board and the Educational team, alternately. This allowed Student Council to be well-informed about the actions of the Board and Educational team and to advise accordingly.

Educational changes

As the new educational changes began to become more concrete, the student council requested to be a part of the decision making process. Between September and December, Student Council met with the works council and requested admission to meetings of the Editorial team.

Potluck

In response to the National Student Survey, Student Council created a one-day program in partnership with the executive board to provide a space for student dialogue with the Executive board and to collect student opinion on departments, and general school issues. In order to do this, Arjo de Vries organized a series of workshops for student moderators to be trained to moderate talks for this event. This happened at the start of January, along with the New Year's drinks. The event was a success, with a high student and staff turnout. A study association, designed to have teams focused on specific student issues was proposed for 2016.

Basecamp

Student Council now has a subscription to Basecamp, paid by the Academy, in order to better organize activities, information, meetings, and files for both the Council and the Study Association.

Bijlage VIII: Publicaties Design Academy Eindhoven

Eat Shit

Salone del Mobile Milano 2015
Design Academy Eindhoven

Thing nothing

Design Academy Eindhoven & Van Abbemuseum
Tentoonstellingspublicatie oktober 2015

Urban Rituals

Public Private design department

Me & My Energy

Man & Mobility design department for E.ON-Off Grid Solutions
Design Academy Eindhoven

Graduation Book 2014

Design Academy Eindhoven

Bijlage IX: Studenten aantallen Bachelors en Masters

AANTAL INSCHRIJVINGEN Bachelor-OPLEIDING*	2010 Referentie 1 okt. '10	2011 Referentie 1 okt. '11	2012 Referentie 1 okt. '12	2013 Referentie 1 okt. '13	2014 Referentie 1 okt. '14	2015 Referentie 1 okt. '15	Ambitie per 1 okt. '16	Ambitie per 1 okt. '17
D.1 Inschrijvingen B-Vormgeving	623	595	623	624	603	609	555	542
D.2 Inschrijvingen M-Vormgeving	65	71	87	110	109	108	125	146
Totaal Inschrijvingen	688	666	710	734	712	717	680	688

Bijlage: Gebruikte definities verplichte indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces

E-doc 516728

Overzicht van de definities, methoden en databronnen die met de prestatieafpraak zijn vastgesteld.

(HBO1) Studiesucces: Uitval

definitie: Het aandeel van het totaal aantal voltijd bachelorstudenten (eerstejaars HO) dat na één jaar niet meer bij dezelfde instelling in het hoger onderwijs staat ingeschreven.

methode: DUO

databron: 1CHO

(HBO2) Studiesucces: Switch

definitie:

methode:

databron:

(HBO3) Studiesucces: Bachelorrendement

definitie: Het aandeel van de voltijd bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij dezelfde instelling inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studietijd + één jaar (C+1) bij dezelfde instelling het bachelorsdiploma behaalt

methode: DUO

databron: 1CHO

(HBO4) Kwaliteit /excellentie: Studentenoordeel over de opleiding in het algemeen

definitie: Studentenoordeel over de opleiding in het algemeen

methode: Het betreft de gemiddelde score op een 5-puntsschaal van de respondenten (voltijd studenten) in de NSE van februari 2011 respectievelijk 2015 op de vraag naar de tevredenheid over de opleiding in het algemeen.

databron: DUO

(HBO5) Maatregelen: Docentkwaliteit

definitie: Het aandeel van de docenten (OP) met een master/ PhD in het totaal aantal docenten (OP)

methode: Conform nadere omschrijving RCHOO.

databron: Administratie afdeling HRM/DAE

(HBO6) Maatregelen: Onderwijsintensiteit

definitie: Het aandeel van de voltijd bacheloropleidingen met minder dan 12 geprogrammeerde contacturen (klokuur/week) in het eerste jaar.

methode: Conform nadere omschrijving RCHOO, uitgaande van 40 onderwijsweken en OER/studiegidsen als bron.

databron: Instellingsadministratie

(HBO7) Maatregelen: Indirecte kosten

definitie: De ratio OP/OOP (fte)

methode: Conform nadere omschrijving RCHOO. OP omvat werkplaatsinstructeurs.

databron: Jaarrekening

Bijlage XI HR Onderwerpen 2015

Cao

Eind 2014 werd met terugwerkende kracht tot 1 oktober 2014 een nieuwe Cao-HBO 2014-2016 van kracht verklaard. Deze diende ter vervanging van de Cao-HBO van 2012-2013, waaraan verlengde werking was verleend.

Als onderdeel van haar meerjarendoelstellingen 2015-2019 had de afdeling o.a. de volgende doelstelling voor 2015 voor geformuleerd: "uitwerking van de consequenties van de nieuwe cao-HBO 2014-2016, vooral de invoering van de paragrafen over duurzame inzetbaarheid van personeel en de wijzigingen in het seniorenbeleid. Explicitering van het beleid van flexibele capaciteitsinzet van professionals in loondienst als gevolg van de wet werk en zekerheid (WWZ, ingangsdatum 1 juli 2015) en van freelancers (als gevolg van de aanpassingen van de VAR)." Verdere doelstellingen lagen op het terrein van deskundigheidsbevordering en de in-, door-, en uitstroombegleiding van personeel.

In 2015 werden door HR de volgende elementen uit de Cao nader uitgewerkt en in goed overleg met de Ondernemingsraad en het decentrale vakbondsoverleg overeengekomen:

- De regeling Duurzame Inzetbaarheid, die voorgaande ouderenregelingen verving. Zo werd in de Cao het zgn. "senioren (half) uurtje" werktijdvermindering vervangen door DI-uren. Samen met het toezien op het half uur verplichte pauze, niet tot de werktijd behorend (Arbeidstijdenwet), leidde dit in 2015 tot enige interne commotie.
- Conform verplichting in de nieuwe Cao werd een Sociaal Statuut voor de academie vastgesteld. Dit statuut vormt het raamwerk, waarbinnen later eventuele personele consequenties van ingrijpende veranderingen (reorganisaties) in het onderwijs en de organisatie nader vormgegeven kunnen worden.
- Eind 2015 werd verantwoording afgelegd over de uitvoering van het professionaliseringsplan 2015-2019, waarmee ook DAM-gelden (Decentrale Arbeidsvoorwaarden Middelen) waren gemoeid. Zie verderop.

Najaar 2015 startten op sectorniveau (HBO) de onderhandelingen over de uitvoering van de Loon Ruimte Overeenkomst (LRO), die de Rijksoverheid begin 2015 had gesloten met de vakcentrales over alle personeel in dienst van de (semi)overheid. HR vertegenwoordigde de academie in de klankbordgroep voor de onderhandelingsdelegatie van de Vereniging Hogescholen.

De uitvoering van dit akkoord werd ernstig vertraagd door het aantekenen van beroep door vakcentrale FNV. Nadat dit beroep uiteindelijk door de Hoge Raad was afgewezen, kon in het HBO een principe akkoord over de toepassing van dit LRO bereikt worden via een nieuwe cao-HBO per 1 april 2016.

Deskundigheidsbevordering.

- Het Professionaliseringsplan 2015-2019, dat eind 2014 werd vastgesteld met instemming van de ondernemingsraad en de vakbonden beleefde in 2015 het eerste jaar van zijn uitvoering. Van de mogelijkheden, die dit plan aan medewerkers bood, werd goed gebruik gemaakt.

- Het bezoek aan symposia, congressen en beurzen nam aanzienlijk toe. Enkele docenten begonnen aan een Mastertraject, deels ook met behulp ook van de lerarenbeurs van de overheid. Inventarisatie en ondersteuning vonden plaats van lopende en voorgenomen PhD-trajecten van docenten.
- Naast deze individuele professionaliseringsactiviteiten vonden er ook collectief georganiseerde trainingen plaats, zoals voor propedeusedocenten, coach-docenten en werkplaatsinstructeurs, veelal georganiseerd in samenwerking met het opleidingsinstituut STOAS van de Universiteit Wageningen.
- Het grootste project daaruit (35 deelnemers) werd het aanbod van Cambridge English op diverse certificatie-niveaus. Dit is bedoeld als opfris aanbod voor alle DAE-medewerkers, die immers in het Engels les en instructie geven en met internationale studenten moeten communiceren. Bij succes wordt dit opfrisaanbod met enige regelmaat herhaald, ook voor nieuwe medewerkers.
- Met Fontys en STOAS zijn een aantal collectieve trajecten voor docenten in voorbereiding voor het behalen van basis certificaten voor didactische bekwaamheden en vaardigheden als examinerator.
- Het gehele budget, wat voor 2015 volgens plan was uitgetrokken voor professionalisering, werd effectief en efficiënt aangewend.
- Decentrale arbeidsvoorwaardenmiddelen (DAM). Een deel van de decentrale arbeidsvoorwaarden middelen is in 2015 in overleg met de vakbonden mede ingezet voor het professionaliseringsplan 2015-2019. Individuele coaching trajecten en teamontwikkeling, die voorheen uit DAM-gelden werden betaald, vonden plaats het kader van dit plan.
- Daarnaast vond er zoals voorgaande jaren een bijdrage uit de DAM-gelden plaats aan de vergoeding van de kosten woon-werkverkeer en aan de bekostiging van stoelmassage

Verdere wet- en regelgeving.

- Op 1 juli 2015 werd de Wet Werk en Zekerheid (WWZ) van kracht.
- In de CAO-HBO 2014-2016 heeft het kunstonderwijs een uitzondering verkregen op de bepalingen in deze WWZ, waardoor professionals met een eigen beroepspraktijk tot een maximum van vier opeenvolgende jaren in tijdelijk dienstverband (loondienst) werkzaam zijn binnen de academie (was acht jaar). Voor andere tijdelijke medewerkers is de duur van dit tijdelijk dienstverband teruggebracht tot maximaal twee jaar (was drie) in maximaal drie elkaar opeenvolgende contracten.
- Door deze wet en door de gelijktijdige aangekondigde verscherpte toezicht door de belastingdienst op de inzet van zelfstandige beroepsbeoefenaren (zzp-er's) werd de flexibiliteit wat betreft de inzet van professionals in het kunstonderwijs ernstig beperkt. Het zijn juist deze professionals, die met beide benen in de beroepspraktijk staan, die de kern vormen van de inbreng van de designpraktijk in het onderwijs.

- Voor de freelancers onder hen werd de mogelijkheid om via een VAR-verklaring in het onderwijs werkzaam te zijn afgeschaft per 1 januari 2016. In plaats daarvan moeten "modelovereenkomsten" komen, goedgekeurd door de Belastingdienst. De invoerdatum daarvoor was 1 januari 2016. Deze is uitgesteld tot 1 mei 2016.
- Voor de academie betekent dit dat de nieuwe relatie van freelancers met DAE via modelovereenkomsten per ingang van het nieuwe studiejaar 2016/17 operationeel zal zijn. Afhankelijk van de inhoud en vorm van die overeenkomsten zal dan per categorie medewerkers herbezien moeten worden welke werkzaamheden wel en niet in contractvorm kunnen worden verricht.

Wet werkkostenregeling

Van kracht sinds 1 januari 2015 legt deze wet een aanzienlijke beperking op aan de mogelijkheden, die de werkgever heeft voor betalingen ten behoeve van werknemers. Om deze redenen moesten de bestaande regelingen rond reiskosten, fietsplan, parkeerregelingen, e.d. in overleg met de ondernemingsraad worden bijgesteld.

Participatiewet.

Tussen 2014 en 2020 moeten drie à vier medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt worden ingezet. Dit is het aan DAE opgelegde quotum uit de participatiewet. In 2015 zijn daartoe gesprekken gevoerd met UWV en gemeente over het aanleveren van geschikte kandidaten uit de bestanden van deze instellingen.

Werving en selectie (instroom)

- In 2015 heeft HR een rol vervuld in diverse selectietrajecten o.a. voor het College van Bestuur, en voor docenten, medewerkers bij communicatie, studentenadministratie, crediteurenadministratie, teamleider Facilitair, conciërgerie, receptie en bij HR zelf.
- In het kader van deze selectie werden diverse functieprofielen herschreven, die instemming verwierven van de ondernemingsraad.

Doorstroom

- In samenhang met de huidige onderwijsontwikkeling worden ook voorstellen ontwikkeld voor de problematiek van het beoordelen van de onderwijscapaciteiten van docenten en de gewenste verdere professionalisering en kwaliteitsverhoging daarvan.
- Voor medewerkers in de ondersteunende functies werd ook in het verslagjaar gebruik gemaakt van de vigerende fubeo-cyclus: de gesprekscyclus functioneren en beoordelen. Samenhangend met een nieuwe visie op de functieprofielen, staat ook deze, daaraan gekoppelde, systematiek op de rol om aangepast te worden.
- In het kader van Good Governance werden in 2015 een aantal regelingen geactualiseerd, die iedere hogeschool op zijn website dient te publiceren. Naast bestuurlijke regelingen als bestuursreglement, reglement en profiel Raad van Toezicht en integriteitscode, ging het daarbij ook om o.a. het

privacyreglement, klokkenluidersregeling, klachtenregeling ongewenst gedrag, en het protocol "Lief en leed" (wat te doen bij ziekte en overlijden?). Aan de totstandkoming van deze regelingen had HR een werkzaam aandeel.

- Personeelsinformatiesysteem. De ambitie om op dit terrein voortgang te maken, kon in 2015 niet worden waargemaakt. Dit werd o.a. veroorzaakt door ondercapaciteit. Maar ook bleven de afspraken onvervuld met de leverancier van salarisadministratie-systeem RAET over verbetering van de managementinformatie, die via dit systeem te betrekken zou zijn. Overstap naar een ander systeem wordt onderzocht.
- Gezondheidsbeleid. Het ziekteverzuim bedroeg in het verslagjaar 3,9%, een lager getal dan voorgaande jaren, mede omdat het aantal langdurig zieken aanzienlijk kon worden teruggebracht. Voor de uitvoering van arbo-ondersteunende activiteiten beschikte HR ook in 2015 over een gecertificeerde bedrijfsarts, die al 8 jaar voor DAE werkt. Deze houdt eens per maand spreekuur in de academie of desgewenst op een andere locatie voor medewerkers die ziek zijn of preventief om een afspraak vragen. Aansluitend is er mede in het kader van voorkoming van het ontstaan van langdurige arbeidsongeschiktheid een Sociaal Medisch Team met HR en evt. met de betrokken leidinggevende. Daar waar nodig worden in overleg professionals, bijv. arbeidsdeskundigen, ingezet die kunnen bijdragen aan het welzijn en herstel van betrokken werknemers.

Uitstroom

- In 2015 gingen 6 medewerkers met pensioen (vergrijzing). Zelf ontslag nemen door vertrek naar een andere baan of om privé redenen kwam in 6 gevallen voor. Van 3 andere medewerkers liep de aanstelling van rechtswege af, omdat zij aan het einde waren gekomen van hun maximale verblijfsstermijn binnen het KUO op basis van een tijdelijke aanstelling (acht resp. drie jaar). Met vier medewerkers werd een beëindigingsovereenkomst aangegaan voor ontslag met wederzijds goedvinden, waarbij ook de begeleiding van werk naar werk aan de orde was.
- De WWZ heeft in 2015 tot bijstelling van het ontslagbeleid geleid. Via de nieuwe Cao 2016-2017 heeft het HBO ervoor gekozen de toetsing bij onvrijwillig ontslag onder te brengen bij een sectorale commissie in plaats van bij het UWV of de kantonrechter.
- Tot 1 juli 2016 was en is via de cao-HBO de transitievergoeding uit de WWZ niet van toepassing op medewerkers in het HBO waarvan de aanstelling afliep. Medewerkers in het onderwijs kunnen immers naast de WW ook een beroep doen op een bovenwettelijke uitkering (BWR).
- Met ingang van de cao-HBO 2016-2017 is daardoor het risico ontstaan dat in voorkomende gevallen de werkgever dubbel moet betalen: BWR en transitie vergoeding. Om dat te vermijden is er door partijen (vakcentrales en Vereniging van Hogescholen) de procesafpraak gemaakt dat er voor 1 juni 2016 een principeakkoord moet liggen voor een effectieve inzet van deze gelden in de begeleiding van werk naar werk.

Vijfde etage, Design Academy Eindhoven

© 2016

DESIGN ACADEMY EINDHOVEN

EMMASINGEL 14
PO BOX 2125
5600 CC EINDHOVEN
THE NETHERLANDS

T +31 (0)40 239 39 39
INFO@DESIGNACADEMY.NL
WWW.DESIGNACADEMY.NL

COLOFON

Dit Jaarverslag kwam tot stand onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur van Design Academy Eindhoven

Bronnen

Visie- en beleidstukken 2015

Coördinatie : Neeltje Scheepers
Tekst : Arjo de Vries
Vormgeving : René van Binsbergen

Fotografie

Lisa Klappe, Nicole Marnati,
Femke Reijerman, Angeline Swinkels

